

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

АНТИКОРУПЦІЙНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

Довідник термінів

**Київ
2020**

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

АНТИКОРУПЦІЙНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

Довідник термінів

Київ
2020

Укладачі:

Стрільців О. М., кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник (НАВС); **Чернявський С. С.**, доктор юридичних наук, професор (НАВС); **Фодчук А. Б.** (МВС України); **Боднар В. Є.**, доктор юридичних наук, доцент (МВС України); **Федоренко О. А.** (НАВС); **Васильєв А. С.** (НАВС); **Василинчук В. І.**, доктор юридичних наук, професор (НАВС); **Дрозд О. Ю.**, доктор юридичних наук, професор (НАВС); **Небитов А. А.**, доктор юридичних наук, доцент (НПУ); **Арешионков В. В.**, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник (НАВС); **Костюк В. Л.**, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник (НАВС); **Мартиненко В. О.**, доктор філософії у галузі права (МВС України); **Іванчик І. А.** (МВС України); **Пастух І. Д.**, кандидат юридичних наук, доцент (НАВС); **Пащковська М. В.**, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник (НАВС); **Федоровська Н. В.** (НАВС); **Іванчук Н. В.**, кандидат юридичних наук (НАВС); **Корольчук В. В.**, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник (НАВС); **Павленко Н. Г.**, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник (НАВС); **Сюравчик В. Г.**, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник (НАВС)

Рецензенти:

Скулиш Є. Д., провідний науковий співробітник наукової лабораторії з проблем протидії злочинності Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України;

Однолюк І. В., державний експерт експертної групи з питань юстиції та правоохоронної діяльності Директорату з питань юстиції та правоохоронної діяльності Офісу Президента України, кандидат юридичних наук, доцент

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Національної академії внутрішніх справ від 26 червня 2020 року (протокол № 9)

А721 Антикорупційне законодавство України [Текст]: довідник термінів / [уклад.: О. М. Стрільців, С. С. Чернявський, А. Б. Фодчук та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. – 155 с.

Довідник містить визначення основних понять і термінів у сфері протидії корупції, які запропоновано в нормативно-правових актах. Терміни розміщено в алфавітному порядку з науковими та правовими дефініціями станом на 1 червня 2020 року.

Видання призначене для науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти, працівників правоохоронних органів і здобувачів вищої освіти.

УДК 328.185(477)(035)

© Національна академія внутрішніх справ, 2020

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	17
ПЕРЕДМОВА	18

А

АВТЕНТИФІКАЦІЯ.....	20
АВТОР ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТА	20
АГІТАЦІЯ	20
АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ (ПРОСТУПОК)	20
АДМІНІСТРАТИВНЕ СТЯГНЕННЯ	20
АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКІ ОBOB'ЯЗКИ.....	20
АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ ПОДІЛ (УСТРІЙ).....	21
АКТ РЕВІЗІЇ.....	21
АКТИВИ.....	21
АНОМАЛЬНО НИЗЬКА ЦІНА ТЕНДЕРНОЇ ПРОПОЗИЦІЇ	21
АНОНІМНИЙ КАНАЛ ЗВ'ЯЗКУ	22
АНТИКВАРНІ РЕЧІ	22
АНТИКОРУПЦІЙНА ЕКСПЕРТИЗА.....	23
АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА	24
АНТИКОРУПЦІЙНА ПРОГРАМА ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ	24
АНТИКОРУПЦІЙНА СТРАТЕГІЯ.....	24
АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ	25
АНТИКОРУПЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ	25
АПАРАТ НАЗК.....	25
АРЕШТ МАЙНА	25
АРХІВНИЙ ФОНД	26
АСОЦІЙОВАНА ОСОБА	26
АУДИТ	26
АУКЦІОН (ПУБЛІЧНІ ТОРГИ).....	26
АФІЛІЙОВАНА ОСОБА БАНКУ	26

Б

БАНК	27
БАНКІВСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	27
БАНК З ІНОЗЕМНИМ КАПІТАЛОМ	27

БАНКІВСЬКИЙ КРЕДИТ	27
БАНКІВСЬКІ РАХУНКИ	27
БАНКНОТА	27
БЕЗПОСЕРЕДНІЙ КЕРІВНИК.....	28
БЛИЗЬКІ ОСОБИ	28

В

ВАЛЮТНІ КОШТИ (ВАЛЮТНІ ЦІННОСТІ).....	29
ВЕНЧУРНИЙ ФОНД	29
ВЕРИФІКАЦІЯ (КЛІЄНТА).....	29
ВИБІРКОВИЙ МОНИТОРИНГ СПОСОБУ ЖИТТЯ СУБ'ЄКТІВ ДЕКЛАРУВАННЯ.....	29
ВИБОРНІ ОСОБИ	30
ВИБОРЧИЙ ФОНД	30
ВИДАТКОВА ФІНАНСОВА ОПЕРАЦІЯ	30
ВИКРИВАЧ.....	30
ВИМАГАННЯ НЕПРАВОМІРНОЇ ВИГОДИ (ст. 354, 368, 368-3 і 368-4 КК України)	31
ВИСОКИЙ РИЗИК	31
ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД (ВАКС)	31
ВИЯВЛЕННЯ АКТИВІВ.....	32
ВІДЧУЖЕННЯ МАЙНА.....	32
ВІРТУАЛЬНИЙ АКТИВ	32
ВІТЧИМ	32
ВКЛАД (ДЕПОЗИТ).....	33
ВЛАСНІСТЬ.....	33
ВНУТРІШНІ КАНАЛИ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО МОЖЛИВІ ФАКТИ КОРУПЦІЙНИХ АБО ПОВ'ЯЗАНИХ З КОРУПЦІЄЮ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ІНШИХ ПОРУШЕНЬ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ».....	33
ГІРСЬКІ НАСЕЛЕНІ ПУНКТИ.....	34
ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	34
ГОТІВКА	34
ГРОМАДСЬКА РАДА ПРИ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГЕНТСТВІ З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ	35

ГРОШОВІ АКТИВИ.....	35
ГРОМАДСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ.....	35
ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ.....	36

Д

ДАЧНИЙ БУДИНОК	37
ДЕБІТОР	37
ДЕКЛАРАЦІЯ.....	37
ДЕКЛАРАЦІЯ КАНДИДАТА НА ПОСАДУ.....	37
ДЕКЛАРАЦІЯ ПІСЛЯ ЗВІЛЬНЕННЯ	38
ДЕКЛАРАЦІЯ СУБ'ЄКТА ДЕКЛАРУВАННЯ, ЯКИЙ ПРИПИНЯЄ ВІДПОВІДНУ ДІЯЛЬНІСТЬ (ДЕКЛАРАЦІЯ ПЕРЕД ЗВІЛЬНЕННЯМ)	39
ДЕКЛАРАЦІЯ ЩОРІЧНА	39
ДЕКЛАРУВАННЯ НЕДОСТОВІРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ	39
ДЕМПІНГ	39
ДЕРЖАВНА МОВА	40
ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ	40
ДЕРЖАВНА КАЗНАЧЕЙСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ	40
ДЕРЖАВНА ТАЄМНИЦЯ (СЕКРЕТНА ІНФОРМАЦІЯ)	40
ДЕРЖАВНЕ БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ (ДБР)	40
ДЕРЖАВНИЙ ОРГАН	41
ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР БАНКІВ	41
ДЕРЖАВНИЙ СЛУЖБОВЕЦЬ	41
ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ СПЕЦІАЛЬНО УПОВНОВАЖЕНОГО ОРГАНУ	41
ДЕПОЗИТ	42
ДЕРЖАВНІ ЦІННІ ПАПЕРИ	42
ДЖЕРЕЛО КОШТІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ФІНАНСОВИМИ ОПЕРАЦІЯМИ.....	42
ДЖЕРЕЛО СТАТКІВ (БАГАТСТВА)	42
ДІЛОВІ ВІДНОСИНИ.....	42
ДІЯЧІ, ЯКІ ВИКОНУЮТЬ ПУБЛІЧНІ ФУНКЦІЇ В МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ	43
ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ.....	43
ДОКУМЕНТ	43

ДОСТОВІРНІСТЬ ЗАДЕКЛАРОВАНИХ ВІДОМОСТЕЙ	43
ДОХОДИ, ОДЕРЖАНІ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ.....	44

Е

ЕКСПОРТ (ЕКСПОРТ ТОВАРІВ)	45
ЕКСПОРТ (ІМПОРТ) КАПІТАЛУ	45
ЕЛЕКТРОННА ІДЕНТИФІКАЦІЯ	45
ЕЛЕКТРОННА СИСТЕМА ЗАКУПІВЕЛЬ	45
ЕЛЕКТРОННЕ ПОВІДОМЛЕННЯ	46
ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТ.....	46
ЕЛЕКТРОННИЙ ПІДПИС	46
ЕЛЕКТРОННИЙ СУПРОВІДНИЙ ЛИСТ	46
ЕТИЧНА ПОВЕДІНКА.....	47

Є

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ	48
ЄДИНИЙ ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР ОСІБ, ЯКІ ВЧИНILI КОРУПЦІЙНІ АБО ПОВ'ЯЗАНІ З КОРУПЦІЄЮ ПРАВОПОРУШЕННЯ	48
ЄДИНИЙ МАЙНОВИЙ КОМПЛЕКС.....	48

З

ЗАГАЛЬНИЙ РІЧНИЙ ОБОРОТ	49
ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ	49
ЗАМОРОЖЕННЯ АКТИВІВ	49
ЗАРОБІТНА ПЛАТА.....	49
ЗАРОБІТНА ПЛАТА (додааткова).....	49
ЗАРПЛАТА (ІНШІ ЗАОХОЧУВАЛЬНІ ТА КОМПЕНСАЦІЙНІ ВИПЛАТИ)	50
ЗАРОБІТНА ПЛАТА (ОСНОВНА)	50
ЗАСОБИ.....	50
ЗАСОБИ ДИСТАНЦІЙНОГО ЗВ'ЯЗКУ	50
ЗАЯВА (КЛОПОТАННЯ).....	50
ЗВІТНІСТЬ	51
ЗЕМЕЛЬНА ДІЛЯНКА	51
ЗЕМЛІ ЖИТЛОВОЇ ТА ГРОМАДСЬКОЇ ЗАБУДОВИ	51

ЗЛОВЖИВАННЯ ВЛАДОЮ АБО СЛУЖБОВИМ СТАНОВИЩЕМ	51
ЗЛОВЖИВАННЯ ПОВНОВАЖЕННЯМИ	51
ЗОВНІШНІ КАНАЛИ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО МОЖЛИВІ ФАКТИ КОРУПЦІЙНИХ АБО ПОВ'ЯЗАНИХ З КОРУПЦІЄЮ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ІНШИХ ПОРУШЕНЬ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ».....	52
ЗОВНІШНІЙ НЕЗАЛЕЖНИЙ ФІНАНСОВИЙ АУДИТ	52
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ	52

I

IBAN (International Bank Account Number).....	53
ІДЕНТИФІКАЦІЙНІ ДАНІ ДЛЯ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ (НЕРЕЗИДЕНТА)	53
ІДЕНТИФІКАЦІЙНІ ДАНІ ДЛЯ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ (РЕЗИДЕНТА).....	53
ІДЕНТИФІКАЦІЙНІ ДАНІ ДЛЯ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ – ПІДПРИЄМЦЯ.....	54
ІДЕНТИФІКАЦІЙНІ ДАНІ ДЛЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ (НЕРЕЗИДЕНТА)	54
ІДЕНТИФІКАЦІЙНІ ДАНІ ДЛЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ (РЕЗИДЕНТА).....	55
ІДЕНТИФІКАЦІЙНІ ДАНІ ОСОБИ	55
ІДЕНТИФІКАЦІЯ.....	55
ІДЕНТИФІКАЦІЯ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ	56
ІМПОРТ (ІМПОРТ ТОВАРІВ).....	56
ІНВЕСТИЦІЙНІ МОНЕТИ УКРАЇНИ	56
ІНОЗЕМНА ВАЛЮТА	56
ІНФОРМАЦІЯ	57
ІНФОРМАЦІЯ З ОБМЕЖЕНИМ ДОСТУПОМ	57
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСІБ, ПРИТЯГНУТИХ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ВЧИНЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ АБО ПОВ'ЯЗАНИХ З КОРУПЦІЄЮ ПРАВОПОРУШЕНЬ	57
ІПОТЕКА.....	57
ІСТОТНА УЧАСТЬ	58
ІСТОТНА ШКОДА (ст. 364, 364-1, 365, 365-2, 367 КК України)	58

К

КАСОВА ОПЕРАЦІЯ	59
КАСОВИЙ ДОКУМЕНТ	59
КАТЕГОРІЯ «А» ПОСАД ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ	59
КАТЕГОРІЯ «Б» ПОСАД ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ	60
КАТЕГОРІЯ «В» ПОСАД ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ.....	60
КВАРТИРА	60
КЕРІВНИК (ПОЛІЦІЇ).....	60
КЕРІВНИК ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В ДЕРЖАВНОМУ ОРГАНІ.....	60
КІНЦЕВИЙ БЕНЕФІЦІАРНИЙ ВЛАСНИК	61
КЛІЄНТ	61
КОМПЛАСНС	62
КОНФІСКАЦІЯ	62
КОНФІСКАЦІЯ МАЙНА	62
КОНФІСКАЦІЯ ПРЕДМЕТА, ЯКИЙ СТАВ ЗНАРЯДДЯМ ВЧИНЕННЯ АБО БЕЗПОСЕРЕДНІМ ОБ'ЄКТОМ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	62
КОРЕСПОНДЕНТСЬКІ ВІДНОСИНИ.....	63
КОРПОРАТИВНІ ПРАВА	63
КОРПОРАТИВНИЙ ФОНД	63
КОРУПЦІЙНЕ КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	63
КОРУПЦІЙНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ	64
КОРУПЦІЙНИЙ РИЗИК	64
КОРУПЦІЯ.....	64
КОРУПЦІЯ АКТИВНА.....	64
КОРУПЦІЯ ПАСИВНА	65
КОТЕДЖ	65
КОШТИ	65
КУЛЬТУРНІ ЦІННОСТІ.....	65

М

МАЙНО	67
МАЛИЙ ТА СЕРЕДНІЙ ПІДПРИЄМЕЦЬ	67
МАЧУХА.....	67
МІЖНАРОДНІ САНКЦІЇ	67

МІНІМАЛЬНА ЗАРОБІТНА ПЛАТА.....	68
МІСЦЕ ПЕРЕБУВАННЯ.....	68
МІСЦЕ ПРОЖИВАННЯ	68
МОНЕТИ	68
МОНОПОЛІЗАЦІЯ.....	68
МОПЕД.....	68
МОТОЦИКЛ	68

Н

НАГЛЯДОВА РАДА АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА.....	69
НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ	69
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ	69
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРАЦІВНИК	69
НАЦІОНАЛЬНА ДОПОВІДЬ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАСАД АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ	69
НАЦІОНАЛЬНА ОЦІНКА РИЗИКІВ	70
НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ	70
НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ВИЯВЛЕННЯ, РОЗШУКУ ТА УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ, ОДЕРЖАНИМИ ВІД КОРУПЦІЙНИХ ТА ІНШИХ ЗЛОЧИНІВ	70
НАЦІОНАЛЬНЕ АНТИКОРУПЦІЙНЕ БЮРО УКРАЇНИ (НАБУ)	71
НАЦІОНАЛЬНІ ПУБЛІЧНІ ДІЯЧІ	71
НЕВЖИТТЯ ЗАХОДІВ ЩОДО ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ	72
НЕДІЄЗДАТНА ОСОБА	72
НЕЗАКОННЕ ЗБАГАЧЕННЯ.....	72
НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ.....	73
НЕПРАВОМІРНА ВИГОДА.....	73
НОРМАТИВНИЙ ДОКУМЕНТ	73
НЕПРИБУТКОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ	73
НЕПРИЙНЯТНО ВИСОКИЙ РИЗИК	73
НЕРЕЗИДЕНТИ	74
НЕРЕЗИДЕНТИ, ЩО МАЮТЬ ОФШОРНИЙ СТАТУС	74
НЕРУХОМЕ МАЙНО (НЕРУХОМІСТЬ)	74
НОМІНАЛЬНИЙ ВЛАСНИК.....	74
НОРМАТИВНИЙ ДОКУМЕНТ	74

НУМІЗМАТИЧНА ПРОДУКЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ	75

О

ОБВИНУВАЛЬНИЙ АКТ	76
ОБ'ЄДНАННЯ	76
ОБ'ЄКТ НЕЗАВЕРШЕНОГО БУДІВНИЦТВА	76
ОБ'ЄКТ ОЦІНКИ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ	76
ОБ'ЄКТ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ	76
ОБ'ЄКТИ ЖИТЛОВОЇ НЕРУХОМОСТІ	77
ОБІЦЯНКА (ст. 354, 368, 368-3–370 КК УКРАЇНИ)	77
ОБОВ'ЯЗКОВИЙ РЕКВІЗИТ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТА	77
ОРГАНИ ВЛАДИ	77
ОРГАНІЗАЦІЙНО-РОЗПОРЯДЧІ ОБОВ'ЯЗКИ	77
ОРЕНДА	78
ОРЕНДАР	78
ОРЕНДОДАВЕЦЬ	78
ОРИГІНАЛ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТА	78
ОСОБА, ДІЄЗДАТНІСТЬ ЯКОЇ ОБМЕЖЕНА	78
ОСОБИСТИЙ КЛЮЧ	78
ОФІЦІЙНИЙ ВЕБСАЙТ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ	79
ОФІЦІЙНЕ ДЖЕРЕЛО	79
ОФІЦІЙНИЙ ДОКУМЕНТ	79
ОЦІНКА КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ	80
ОЧИЩЕННЯ ВЛАДИ (ЛЮСТРАЦІЯ)	80

П

ПАЙОВИЙ ФОНД	81
ПАМ'ЯТНІ БАНКНОТИ	81
ПАМ'ЯТНІ МОНЕТИ	81
ПАСИВНІ ДОХОДИ	81
ПАЧКА БАНКНОТ	82
ПЕРВІСНА ВАРТІСТЬ	82
ПЕРВИННИЙ ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ	83
ПЕРЕКАЗ КОШТІВ	83
ПЕРСОНАЛЬНИЙ ЕЛЕКТРОННИЙ КАБІНЕТ	83

ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНЕ З КОРУПЦІЄЮ.....	83
ПЕРЕВІРКА	83
ПІДБУРЮВАЧ.....	84
ПІДКУП ВИБОРЦЯ, УЧАСНИКА РЕФЕРЕНДУМУ, ЧЛЕНА ВИБОРЧОЇ КОМІСІЇ АБО КОМІСІЇ З РЕФЕРЕНДУМУ	84
ПІДКУП ПРАЦІВНИКА, ПОСАДОВОЇ ОСОБИ ПОКУПЦЯ (ЗАМОВНИКА)	84
ПІДКУП ПРАЦІВНИКА, ПОСАДОВОЇ ОСОБИ ПОСТАЧАЛЬНИКА.....	84
ПІДКУП СЛУЖБОВОЇ ОСОБИ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ПРИВАТНОГО ПРАВА НЕЗАЛЕЖНО ВІД ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВОЇ ФОРМИ	85
ПІДЛЕГЛА ОСОБА.....	85
ПІДОЗРА	86
ПІДПРИЄМСТВО	86
ПІДРОБКА	86
ПІДРОБЛЕНІ БАНКНОТИ ІНОЗЕМНОЇ ВАЛЮТИ	86
ПІЛЬГА.....	87
ПОВІДОМЛЕННЯ.....	87
ПОВІТРЯНЕ СУДНО	88
ПОДАРУНОК.....	88
ПОЗБАВЛЕННЯ ПРАВА ОБІЙМАТИ ПЕВНІ ПОСАДИ АБО ЗАЙМАТИСЯ ПЕВНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ.....	88
ПОЗИКА	88
ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ	88
ПОЛІТИЧНО ЗНАЧУЩІ ОСОБИ.....	89
ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ	89
ПОСАДА ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ	89
ПОСАДИ З ВИСОКИМ І ПІДВИЩЕНИМ КОРУПЦІЙНИМ РИЗИКОМ	89
ПОСАДИ, ЯКІ ПЕРЕДБАЧАЮТЬ ЗАЙНЯТТЯ ВІДПОВІДАЛЬНОГО АБО ОСОБЛИВО ВІДПОВІДАЛЬНОГО СТАНОВИЩА	90
ПОСАДОВА ІНСТРУКЦІЯ	92
ПОСАДОВА ОСОБА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	92
ПОСЕРЕДНИК З ПЕРЕКАЗУ КОШТІВ	92

ПОСИЛЕНІ ЗАХОДИ НАЛЕЖНОЇ ПЕРЕВІРКИ	92
ПОСЛУГА	93
ПОСЛУГИ У СФЕРІ ЛОТЕРЕЙ ТА/АБО АЗАРТНИХ ІГОР	93
ПОСТАЧАЛЬНИК ПОСЛУГ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ОБІГОМ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ	93
ПОТЕНЦІЙНИЙ КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ	94
ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНЕ З КОРУПЦІЄЮ	94
ПРАВОЧИН	94
ПРЕДИКАТНИЙ ЗЛОЧИН	94
ПРЕДИКАТНИЙ ЗЛОЧИН	94
ПРЕДСТАВНИК КЛІЄНТА	95
ПРИВАТНИЙ ІНТЕРЕС	95
ПРЕД'ЯВНИК БАНКНОТ (МОНЕТ)	95
ПРИДАТНІ ДО ОБІГУ БАНКНОТИ (МОНЕТИ)	95
ПРИЗ (ВИГРАШ)	95
ПРИЙНЯТТЯ ЗАЯВ І ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО ВЧИНЕНІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ТА ІНШІ ПОДІЇ	96
ПРИМУС	97
ПРИЧІП	97
ПРОГУЛЯНКОВЕ СУДНО (СУДНО)	97
ПРОДАЖ	97
ПРОКУРОР	98
ПРОПОЗИЦІЯ (ЗАУВАЖЕННЯ)	98
ПРОПОЗИЦІЯ	98
ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ	98
ПРЯМЕ ПІДПОРЯДКУВАННЯ	98
ПРЯМИЙ ВЛАСНИК	98
ПУБЛІЧНА ЗАКУПІВЛЯ (ЗАКУПІВЛЯ)	99
ПУБЛІЧНА ІНФОРМАЦІЯ	99
ПУБЛІЧНА ІНФОРМАЦІЯ У ФОРМІ ВІДКРИТИХ ДАНИХ	99
ПУБЛІЧНА ЧАСТИНА ЄДИНОГО ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ ДЕКЛАРАЦІЙ ОСІБ, УПОВНОВАЖЕНИХ НА ВИКОНАННЯ ФУНКЦІЙ ДЕРЖАВИ АБО МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	99

Р

РАДА ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ ПРИ НАЦІОНАЛЬНОМУ АНТИКОРУПЦІЙНОМУ БЮРО УКРАЇНИ.....	100
РАХУНКОВА ПАЛАТА.....	100
РЕАЛЬНИЙ КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ	100
РЕГУЛЯРНІ КАНАЛИ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО МОЖЛИВІ ФАКТИ КОРУПЦІЙНИХ АБО ПОВ'ЯЗАНИХ З КОРУПЦІЄЮ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ІНШИХ ПОРУШЕНЬ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ».....	100
РЕЄСТРАЦІЯ ПРАВОПОРУШЕННЯ АБО ПОДІЇ.....	101
РЕЗИДЕНТ	101
РЕЗИДЕНТИ (ФІЗИЧНІ ОСОБИ)	101
РЕЗИДЕНТ (ЮРИДИЧНІ ОСОБИ)	102
РИЗИКИ.....	102
РИНКОВА ЦІНА	102
РІВНОЗНАЧНА ПОСАДА	102
РОЗМІР МІНІМАЛЬНОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ.....	102
РОЗПОРЯДНИК БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ	103
РОЗРАХУНКОВІ БАНКІВСЬКІ ОПЕРАЦІЇ.....	103
РОЗШУК АКТИВІВ	103
РУХОМІ РЕЧІ.....	103
РІЧ.....	103

С

САДОВИЙ БУДИНОК.....	104
САМОЗАЙНЯТА ОСОБА	104
САМОПРАВСТВО	104
СІЛЬСЬКА МІСЦЕВІСТЬ.....	104
СІЛЬСЬКИЙ НАСЕЛЕНИЙ ПУНКТ.....	104
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА ТЕХНІКА	104
СКАРБ	105
СКАРГА.....	105
СЛІДЧИЙ	105
СЛУЖБОВА ДИСЦИПЛІНА	105
СЛУЖБОВА ОСОБА	105
СЛУЖБОВА ОСОБА (ст. 364, 368, 368-5, 369 КК України).....	106

СЛУЖБОВА ОСОБА, ЯКА ЗАЙМАЄ ВІДПОВІДАЛЬНЕ ТА ОСОБЛИВО ВІДПОВІДАЛЬНЕ СТАНОВИЩЕ	106
СЛУЖБОВЕ ПІДРОБЛЕННЯ	108
СЛУЖБОВА НЕДБАЛИСТЬ	108
СЛУЖБОВІ ЖИЛІ ПРИМІЩЕННЯ	108
СЛУЖБОВИЙ ДОКУМЕНТ	108
СЛУЖБОВЕ РОЗСЛІДУВАННЯ (НАЦІОНАЛЬНА ГВАРДІЯ УКРАЇНИ)	108
СЛУЖБОВЕ РОЗСЛІДУВАННЯ (НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ)	109
СПАДКУВАННЯ.....	109
СПЕЦІАЛІЗОВАНА АНТИКОРУПЦІЙНА ПРОКУРАТУРА (САП)	109
СПЕЦІАЛЬНА КОНФІСКАЦІЯ –.....	110
СПЕЦІАЛЬНА ПЕРЕВІРКА.....	111
СПЕЦІАЛЬНО УПОВНОВАЖЕНІ СУБ'ЄКТИ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ	112
СПІЛЬНА СУМІСНА ВЛАСНІСТЬ ПОДРУЖЖЯ	112
СПРАВЖНІ БАНКНОТИ	112
СПРОБА ПРОВЕДЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ОПЕРАЦІЇ.....	113
СПРОЩЕНА ЗАКУПІВЛЯ.....	113
СПРОЩЕНІ ЗАХОДИ НАЛЕЖНОЇ ПЕРЕВІРКИ.....	113
СТАНДАРТ	113
СТРУКТУРА ВЛАСНОСТІ	113
СУБ'ЄКТИ ДЕКЛАРУВАННЯ	114
СУБ'ЄКТ ПРИЗНАЧЕННЯ	114
СУБ'ЄКТИ, НА ЯКИХ ПОШИРЮЄТЬСЯ ДІЯ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ»	114
СУВЕНІРНА ПРОДУКЦІЯ	117
СУВЕНІРНІ МОНЕТИ.....	117
СУДНО	117
СУМІСНИЦТВО.....	118
СУМІЩЕННЯ	118
СУМНІВНІ БАНКНОТИ (МОНЕТИ).....	118

Т

ТАЄМНА ІНФОРМАЦІЯ	119
ТАЄМНИЦЯ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ	119
ТВІР	119
ТВОРИ МИСТЕЦТВ	120
ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ	120
ТЕНДЕРНА ДОКУМЕНТАЦІЯ	120
ТЕРИТОРІАЛЬНІ ОРГАНИ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ	121
ТОЧНІСТЬ ОЦІНКИ ЗАДЕКЛАРОВАНИХ АКТИВІВ	121
ТРАНСПОРТНИЙ ЗАСІБ	121
ТРАСТ	121
ТЯЖКІ НАСЛІДКИ (ст. 364–367 КК України)	122
ТОВАР	122

У

УЗАГАЛЬНЕНІ МАТЕРІАЛИ (ЩОДО ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ)	123
УПОВНОВАЖЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ (УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА) З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ	123
УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ	124
УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ	124
УПУЩЕНА ВИГОДА	124
УСИНОВЛЕННЯ	124
УЧАСНИКИ ФІНАНСОВОЇ ОПЕРАЦІЇ	125

Ф

ФАЛЬСИФІКОВАНА ПРОДУКЦІЯ	126
ФАХ (СПЕЦІАЛЬНІСТЬ)	126
ФІЗИЧНА ОСОБА	126
ФІЛІЯ ІНОЗЕМНОГО БАНКУ	126
ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ	126

Х

ХАБАРНИЦТВО	127

Ц

ЦЕНТРАЛІЗОВАНІ ЗАКУПІВЕЛЬНІ ОРГАНІЗАЦІЇ	128

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ	128
ЦІНА	128
ЦІННЕ РУХОМЕ МАЙНО	128
ЦІННІ ПАПЕРИ.....	128
ЦІННОСТІ.....	129
Ч	
ЧИННИКИ КОРУПЦІЙНОГО РИЗИКУ	130
ЧЛЕНИ СІМ'Ї	130
Ю	
ЮРИДИЧНА ОСОБА	131
Я	
ЯХТА	132
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	133

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

ВК – Виборчий кодекс
ДБР – Державне бюро розслідувань
ЗМІ – засоби масової інформації
ЄС – Європейський Союз
КЗпП – Кодекс законів про працю
КК – Кримінальний кодекс
КМУ – Кабінет Міністрів України
КПК – Кримінальний процесуальний кодекс
КУпАП – Кодекс України про адміністративні правопорушення
МВС – Міністерство внутрішніх справ
НАБУ – Національне антикорупційне бюро України
НАЗК – Національне агентство з питань запобігання корупції
ПК – Податковий кодекс
ППВСУ – постанова Пленуму Верховного Суду України
САП – Спеціалізована антикорупційна прокуратура
ЦК – Цивільний кодекс
ЦПК – Цивільний процесуальний кодекс

ПЕРЕДМОВА

З прийняттям законів України «Засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки», «Про Національне антикорупційне бюро України» та «Про запобігання корупції» створено правове підґрунтя для імплементації Україною взятих на себе міжнародних зобов'язань у сфері реалізації антикорупційної політики.

Зазначені законодавчі акти розроблено з урахуванням рекомендацій Групи держав Ради Європи проти корупції (GRECO), антикорупційних рекомендацій Плану дій з лібералізації візового режиму з ЄС, рекомендацій Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанської комісії), пропозицій програми SIGMA. Закріплені правові положення ґрунтуються на ключових міжнародних актах антикорупційного спрямування, більшість яких ратифіковані Україною, адже відповідно до Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 31 жовтня 2003 року (ст. 5, 6), держави-учасниці повинні здійснювати ефективну скоординовану політику з протидії корупції та утворити із цією метою спеціально уповноважений орган (органи).

Для забезпечення якомога точнішого розуміння змісту основних термінів антикорупційного законодавства авторським колективом МВС України та Національної академії внутрішніх справ підготовлено довідник, що містить розгорнуту дефініцію кожного поняття з посиланням на першоджерело. Зручності довідникові додає системність викладення матеріалу, що є вкрай важливим у контексті неоднорідності антикорупційних норм. Терміни подано в алфавітному порядку в називному відмінку.

Праця також містить систематизований покажчик актів національного законодавства, міжнародно-правових документів, роз'яснень і коментарів з відповідними QR-посиланнями для зручності використання.

Сподіваємося, що запропоноване видання сприятиме ефективній реалізації публічними інституціями положень законодавства про запобігання та протидію корупції, посиленню захисту прав громадян, зміцненню гарантій безпеки суспільства й держави.

Володимир Чернєй,
ректор Національної академії
внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор,
генерал поліції другого рангу

АВТЕНТИФІКАЦІЯ – електронна процедура, яка дає змогу підтвердити електронну ідентифікацію фізичної, юридичної особи, інформаційної або інформаційно-телекомунікаційної системи та/або походження та цілісність електронних даних (*ст. 1 Закону України «Про електронні довірчі послуги»*).

АВТОР ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТА – фізична або юридична особа, яка створила електронний документ (*ст. 1 ЗУ «Про електронні документи та електронний документообіг»*).

АГІТАЦІЯ (передвиборна) – це здійснення будь-якої діяльності з метою спонукання виборців голосувати за або не голосувати за певного кандидата, партію (організацію партії) – суб'єктів виборчого процесу. Передвиборна агітація може здійснюватися у будь-якій формі та будь-якими засобами, що не суперечать Конституції України та законам України (*ст. 51 ВК України*).

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ (ПРОСТУПОК) – визнається протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність (*ст. 9 КУпАП*).

АДМІНІСТРАТИВНЕ СТЯГНЕННЯ – міра відповідальності і застосовується з метою виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, в дусі додержання законів України, поваги до правил співжиття, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами (*ст. 23 КУпАП*).

АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКІ ОБОВ'ЯЗКИ – це обов'язки по управлінню або розпорядженню державним, колективним чи приватним майном (установлення порядку його

зберігання, переробки, реалізації, забезпечення контролю за цими операціями тощо). Такі повноваження в тому чи іншому обсязі є у начальників планово-господарських, постачальних, фінансових відділів і служб, завідуючих складами, магазинами, майстернями, ательє, їх заступників, керівників відділів підприємств, відомчих ревізорів та контролерів тощо (абз. 3 п. 1 ППВСУ від 26.04.2002 № 5 «Про судову практику у справах про хабарництво»).

АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ ПОДІЛ (УСТРІЙ) – поділ території країни на окремі частини – адміністративно-територіальні одиниці (автономії, області, райони, міста та селища), залежно від якого створюються і діють органи державної влади та місцевого самоврядування (ст. 133 Конституції України). Систему адміністративно-територіального устрою України становлять: Автономна Республіка Крим, області, райони, міста, райони у містах, селища і села.

АКТ РЕВІЗІЇ – документ, який складається посадовими особами органу державного фінансового контролю, що проводили ревізію, фіксує факт її проведення та результати. Заперечення, зауваження до акта ревізії (за їх наявності) та висновки на них є невід’ємною частиною акта (абз. 3 п. 3 Порядку проведення інспектування Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.04.2006 № 550).

АКТИВИ – ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до отримання економічних вигод у майбутньому (ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999).

АНОМАЛЬНО НИЗЬКА ЦІНА ТЕНДЕРНОЇ ПРОПОЗИЦІЇ – ціна/приведена ціна найбільш економічно вигідної пропозиції за результатами аукціону, яка є меншою на 40 або більше відсотків від середньоарифметичного значення

ціни/приведеної ціни тендерних пропозицій інших учасників на початковому етапі аукціону, та/або є меншою на 30 або більше відсотків від наступної ціни/приведеної ціни тендерної пропозиції за результатами проведеного електронного аукціону. Аномально низька ціна визначається електронною системою закупівель автоматично за умови наявності не менше двох учасників, які подали свої тендерні пропозиції щодо предмета закупівлі або його частини (лота) Закон України «Про публічні закупівлі» (п. 3 ст. 1 Закону України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015).

АНОНІМНИЙ КАНАЛ ЗВ'ЯЗКУ – канали онлайн зв'язку, анонімні гарячі лінії, електронні поштові скриньки та інші канали зв'язку, через які викривач може повідомити інформацію про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» (ч. 1 п. 2 р. 1 Вимог до захисту анонімних каналів зв'язку, через які здійснюються повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», затверджених наказом НАЗК від 02.04.2020 р. № 127/20).

АНТИКВАРНІ РЕЧІ – культурні цінності як об'єкти матеріальної та духовної культури, що мають художнє, історичне, етнографічне та наукове значення, підлягають збереженню, відтворенню та охороні і створені понад 50 років тому, у тому числі: а) предмети і документи, що пов'язані з розвитком суспільства та держави, історією науки, мистецтва і техніки, а також з життям і діяльністю видатних осіб, державних, політичних і громадських діячів; б) художні твори, у тому числі: оригінальні художні твори живопису, графіки та скульптури, картини та малюнки повністю ручної роботи на будь-якій основі та з будь-яких матеріалів; оригінальні художні композиції та монтажні з будь-яких матеріалів; гравюри, естампи, літографії та їх оригінальні друковані форми, твори декоративно-прикладного мистецтва, у тому числі вироби традиційних народних промислів та інші художні вироби зі

скла, кераміки, дерева, металу, кістки, тканини та інших матеріалів; в) складові частини та фрагменти архітектурних, історичних, художніх пам'яток і пам'яток монументального мистецтва; г) рідкісні рукописи, друковані видання і документальні пам'ятки, у тому числі інкунабули та інші видання, що являють собою історичну, художню, наукову та культурну цінність; ґ) архівні документи, уключаючи кіно-, фото-, фонодокументи; д) унікальні та рідкісні музичні інструменти; е) старовинні монети та інші предмети колекціонування (абз. 1 п. 1.2. *Правил торгівлі антикварними речами, затверджених наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України та Міністерства культури і мистецтв України від 29.12.2001 р. № 322/795*).

АНТИКОРУПЦІЙНА ЕКСПЕРТИЗА – діяльність із виявлення в нормативно-правових актах, проектах нормативно-правових актів положень, які самостійно чи у поєднанні з іншими нормами можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень або правопорушень, пов'язаних з корупцією. Антикорупційна експертиза проводиться з метою виявлення в чинних нормативно-правових актах та проектах нормативно-правових актів факторів, що сприяють або можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень та розроблення рекомендацій стосовно їх усунення. Обов'язкова антикорупційна експертиза здійснюється Міністерством юстиції України, крім антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів, внесених на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України, яка здійснюється комітетом Верховної Ради України, до предмета відання якого належить питання боротьби з корупцією. Міністерство юстиції України визначає порядок і методологію проведення ним антикорупційної експертизи, а також порядок оприлюднення її результатів. Обов'язковій антикорупційній експертизі, підлягають усі проекти нормативно-правових актів, що вносяться на розгляд Кабінету Міністрів України. Антикорупційна експертиза нормативно-правових актів здійснюється Міністерством юстиції України згідно із затвердженням ним щорічним планом. Вказана експертиза

здійснюється щодо законів України, актів Президента України та Кабінету Міністрів України у таких сферах: 1) прав та свобод людини і громадянина; 2) повноважень органів державної влади та органів місцевого самоврядування, осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; 3) надання адміністративних послуг; 4) розподілу та витрачання коштів державного бюджету та місцевих бюджетів; 5) конкурсних (тендерних) процедур (*абз. 1 ч. 1 ст. 1 та ст. 55 Закон України «Про запобігання корупції»*).

АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА – кожна Держава-учасниця, згідно з основоположними принципами своєї правової системи, розробляє й здійснює або проводить ефективну скоординовану політику протидії корупції, яка сприяє участі суспільства і яка відображає принципи правопорядку, належного управління державними справами й державним майном, чесності й непідкупності, прозорості й відповідальності (*ст. 5 Конвенції ООН проти корупції від 31.10.2003*).

АНТИКОРУПЦІЙНА ПРОГРАМА ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ – комплекс правил, стандартів і процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції в діяльності юридичної особи (*ч. 1 ст. 62 Закону України «Про запобігання корупції»*).

АНТИКОРУПЦІЙНА СТРАТЕГІЯ – розробляється НАЗК на основі аналізу ситуації щодо корупції, а також результатів виконання попередньої антикорупційної стратегії. Антикорупційна стратегія реалізується шляхом виконання державної програми, яка розробляється НАЗК та затверджується Кабінетом Міністрів України. Керівники державних органів несуть персональну відповідальність за забезпечення реалізації державної програми з виконання Антикорупційної стратегії. Державна програма з виконання Антикорупційної стратегії підлягає щорічному перегляду з урахуванням результатів реалізації визначених заходів, висновків та рекомендацій парламентських слухань з питань ситуації щодо корупції (*ст. 18 Закону України «Про запобігання корупції»*).

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ – це державний орган із спеціальним статусом, метою діяльності якого є забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері публічних закупівель (*ст. 1 Закону України «Про Антимонопольний комітет України»*).

АНТИКОРУПЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ – це вид організаційно-управлінської діяльності у сферах: управління ресурсами організації (фінансові, матеріальні, інформаційні), планування та організації діяльності, управління персоналом, спрямований на створення в державній організації системи запобігання і протидії корупції та усунення причин її виникнення (*Яременко С. Антикорупційна програма як інструмент антикорупційного менеджменту державної організації. Держслужбовець. 2016. Січень. № 1. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/ds/2016/january/issue-1/article-14777.html>*).

АПАРАТ НАЗК – здійснює організаційне, інформаційно-довідкове та інше забезпечення діяльності НАЗК. Положення про апарат НАЗК і його структура, а також положення про самостійні структурні підрозділи апарату затверджуються Головою НАЗК. Гранична чисельність працівників апарату НАЗК затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням Голови Національного агентства (*ст. 8 Закону України «Про запобігання корупції»*).

АРЕШТ МАЙНА – є тимчасове, до скасування у встановленому КПК України порядку, позбавлення за ухвалою слідчого судді або суду права на відчуження, розпорядження та/або користування майном, щодо якого існують достатні підстави вважати, що воно є предметом, засобом чи знаряддям вчинення злочину, доказом злочину, набуте злочинним шляхом, доходом від вчиненого злочину, отримане за рахунок доходів від вчиненого злочину або може бути конфісковане у підозрюваного, обвинуваченого, засудженого чи юридичної особи, до якої може бути застосовано заходи кримінально-правового характеру, або може підлягати спеціальній

конфіскації щодо третіх осіб, юридичної особи або для забезпечення цивільного позову (ст. 170 КПК України).

АРХІВНИЙ ФОНД – сукупність архівних документів, сформована архівною установою на підставі зв'язку між документами і (або) їх утворювачами (п. 1.2. *Правил роботи архівних установ України, затверджених наказом Міністерства юстиції України 08.04.2013 № 656/5с*).

АСОЦІЙОВАНА ОСОБА – чоловік або дружина, прямі родичі цієї особи (батько, мати, діти, рідні брати та сестри, дід, баба, онуки), прямі родичі чоловіка або дружини цієї особи, чоловік або дружина прямого родича (ст. 2 *Закону України «Про банки і банківську діяльність»*).

АУДИТ – це перевірка публічної бухгалтерської звітності, обліку, первинних документів та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання з метою визначення достовірності їх звітності, обліку, його повноти і відповідності чинному законодавству та встановленим нормативам (ст. 1 *Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991*).

АУКЦІОН (ПУБЛІЧНІ ТОРГИ) – публічний спосіб продажу активів з метою отримання максимальної виручки від продажу активів у визначений час і в установленому місці (ст. 13 *ПК України*).

АФІЛІЙОВАНА ОСОБА БАНКУ – будь-яка юридична особа, в якій банк має істотну участь або яка має істотну участь у банку (ст. 2 *Закону України «Про банки і банківську діяльність»*).

Б

БАНК – юридична особа, яка на підставі банківської ліцензії має виключне право надавати банківські послуги, відомості про яку внесені до Державного реєстру банків (ст. 2 Закону України «Про банки і банківську діяльність»).

БАНКІВСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ – залучення у вклади грошових коштів фізичних і юридичних осіб та розміщення зазначених коштів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик, відкриття і ведення банківських рахунків фізичних та юридичних осіб (ст. 2 Закону України «Про банки і банківську діяльність»).

БАНК З ІНОЗЕМНИМ КАПІТАЛОМ – банк, у якому частка капіталу, що належить хоча б одному іноземному інвестору, становить не менше 10 відсотків (ст. 2 Закону України «Про банки і банківську діяльність»).

БАНКІВСЬКИЙ КРЕДИТ – будь-яке зобов'язання банку надати певну суму грошей, будь-яка гарантія, будь-яке зобов'язання придбати право вимоги боргу, будь-яке продовження строку погашення боргу, яке надано в обмін на зобов'язання боржника щодо повернення заборгованої суми, а також на зобов'язання на сплату процентів та інших зборів з такої суми (ст. 2 Закону України «Про банки і банківську діяльність»).

БАНКІВСЬКІ РАХУНКИ – рахунки, на яких обліковуються власні кошти, вимоги, зобов'язання банку стосовно його клієнтів і контрагентів та які дають можливість здійснювати переказ коштів за допомогою банківських платіжних інструментів (ст. 2 Закону України «Про банки і банківську діяльність»).

БАНКНОТА – паперові грошові знаки різного номіналу (п. 4 Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 25.09.2018 р. № 103).

БЕЗПОСЕРЕДНІЙ КЕРІВНИК – найближчий керівник, якому прямо підпорядкований державний службовець (*п. 1 ч. 1 ст. 2 Закону України «Про державну службу»*).

БЛИЗЬКІ ОСОБИ – члени сім'ї суб'єкта, зазначеного у ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції», а також чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний та двоюрідний брати, рідна та двоюрідна сестри, рідний брат та сестра дружини (чоловіка), племінник, племінниця, рідний дядько, рідна тітка, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, зять, невістка, тесть, теща, свекор, свекруха, батько та мати дружини (чоловіка) сина (дочки), усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням зазначеного суб'єкта (*ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції»*).

ВАЛЮТНІ КОШТИ (ВАЛЮТНІ ЦІННОСТІ) – а) іноземна валюта готівкою; б) платіжні документи (чеки, векселі, тратти, депозитні сертифікати, акредитиви та інші) в іноземній валюті; в) цінні папери (акції, облігації, купони до них, бони, векселі та інші) в іноземній валюті; г) золото та інші дорогоцінні метали у вигляді зливків, пластин та монет, а також сертифікати, облігації, варіанти та інші цінні папери, номінал яких виражено у золоті, дорогоцінні камені (ст. 1 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність»).

ВЕНЧУРНИЙ ФОНД – недиверсифікований інститут спільного інвестування закритого типу, який здійснює виключно приватне розміщення цінних паперів інституту спільного інвестування серед юридичних та фізичних осіб (ч. 10 ст. 78 Закону України «Про інститути спільного інвестування»).

ВЕРИФІКАЦІЯ (КЛІЄНТА) – заходи, що вживаються суб'єктом первинного фінансового моніторингу з метою перевірки (підтвердження) належності відповідній особі отриманих суб'єктом первинного фінансового моніторингу ідентифікаційних даних та/або з метою підтвердження даних, що дають змогу встановити кінцевих бенефіціарних власників чи їх відсутність (п. 3 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

ВИБІРКОВИЙ МОНІТОРИНГ СПОСОБУ ЖИТТЯ СУБ'ЄКТІВ ДЕКЛАРУВАННЯ – встановлення відповідності рівня життя суб'єктів декларування наявним у них та членів їх сім'ї майну і одержаним ними доходам згідно з декларацією особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, що подається відповідно до Закону України «Про запобігання корупції». Моніторинг способу життя суб'єктів декларування здійснюється НАЗК на підставі

інформації, отриманої від фізичних та юридичних осіб, а також із засобів масової інформації та інших відкритих джерел інформації, яка містить відомості про невідповідність рівня життя суб'єктів декларування задекларованим ними майну і доходам (*ч. 1 та 2 ст. 51 Закону України «Про запобігання корупції»*).

ВИБОРНІ ОСОБИ – Президент України, народні депутати України, депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутати місцевих рад, сільські, селищні, міські голови (*абз. 17, п. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції»*).

ВИБОРЧИЙ ФОНД – форма нагромадження коштів для підготовки і проведення виборів народних депутатів України, Президента України, депутатів Верховної Ради АР Крим, депутатів сільських, селищних, міських, районних, районних у містах і обласних рад, а також сільських, селищних і міських голів. Утворюється кілька видів виборчих фондів: централізовані, окружні і територіальні фонди виборчих комісій, політичних партій, виборчих блоків партій, власні виборчі фонди кандидатів (*ст. 90, 91, 96, 147, 150, 152, 209, 213, 215 ВК України*).

ВИДАТКОВА ФІНАНСОВА ОПЕРАЦІЯ – фінансова операція, яка призводить до зменшення активів на рахунку клієнта – власника активів (*ст. 1 Закону України Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення*).

ВИКРИВАЧ – фізична особа, яка за наявності переконання, що інформація є достовірною, повідомила про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», вчинених іншою особою, якщо така інформація стала їй відома у зв'язку з її трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходженням нею служби чи навчання або її участю у

передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку такої діяльності, проходження служби чи навчання (ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції»).

ВИМАГАННЯ НЕПРАВОМІРНОЇ ВИГОДИ (ст. 354, 368, 368-3 і 368-4 КК України) – це вимога щодо надання неправомірної вигоди з погрозою вчинення або невчинення з використанням влади чи службового становища дій, які можуть заподіяти шкоду чи законним інтересам того, хто дає неправомірну вигоду, або умисне створення нею умов, за яких особа вимушена дати неправомірну вигоду з метою запобігання шкідливим наслідкам щодо своїх прав і законних інтересів (п. 17 *Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.04.2002 № 5 «Про судову практику у справах про хабарництво»*).

ВИСОКИЙ РИЗИК – результат оцінки ризику суб'єктом первинного фінансового моніторингу, що базується на результатах аналізу сукупності критеріїв, передбачених законодавством та внутрішніми документами суб'єкта первинного фінансового моніторингу, та який свідчить про високу ймовірність використання суб'єкта первинного фінансового моніторингу для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та/або фінансування розповсюдження зброї масового знищення (п. 8 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД (ВАКС) – є постійно діючим вищим спеціалізованим судом у системі судоустрою України. Завданням Вищого антикорупційного суду є здійснення правосуддя відповідно до визначених законом засад та процедур судочинства з метою захисту особи, суспільства та держави від корупційних і пов'язаних із ними злочинів та судового контролю за досудовим розслідуванням цих злочинів, дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні (ст. 3 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд» від 07.06.2018).

ВИЯВЛЕННЯ АКТИВІВ – діяльність із встановлення факту існування активів, на які може бути накладено арешт у кримінальному провадженні, чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави (*п. 2 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів»*).

ВІДЧУЖЕННЯ МАЙНА – 1) передача права власності на майно юридичним чи фізичним особам за процедурами та у спосіб, що передбачені Порядком відчуження об'єктів державної власності (*пп. 2) п. 2 Порядку відчуження об'єктів державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.06.2007 № 803*); 2) будь-які дії платника податків, унаслідок вчинення яких такий платник податків у порядку, передбаченому законом, втрачає право власності на майно, що належить такому платнику податків, або право користування, зокрема, природними ресурсами, що у визначеному законодавством порядку надані йому в користування (*пп. 14.1.31 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України*).

ВІРТУАЛЬНИЙ АКТИВ – цифрове вираження вартості, яким можна торгувати у цифровому форматі або переказувати і яке може використовуватися для платіжних або інвестиційних цілей (*ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»*).

ВІТЧИМ – чоловік, який перебуває у шлюбі з матір'ю дитини, проживає з дитиною і не є її усиновлювачем, опікуном чи піклувальником. Вітчим має особливий правовий статус у сімейному праві України, що істотно відрізняється від статусу усиновлювача, опікуна чи піклувальника, характеризується мінімально необхідним набором прав та обов'язків щодо пасинка, пасербки (*Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д.С. Азаров, В.К. Гришук, А.В. Савченко; за заг. ред. О.М. Джужжі, А.В. Савченка, В.В. Чернея. Київ: Юрінком Інтер, 2016. С. 366*).

ВКЛАД (ДЕПОЗИТ) – це кошти в готівковій або у безготівковій формі, у валюті України або в іноземній валюті, які розміщені клієнтами на їх іменних рахунках у банку на договірних засадах на визначений строк зберігання або без зазначення такого строку і підлягають виплаті вкладнику відповідно до законодавства України та умов договору (ст. 2 Закону України «Про банки і банківську діяльність»).

ВЛАСНІСТЬ – включає власність будь-якого виду, матеріальну власність чи власність, виражену в правах, рухоме чи нерухоме майно і правові документи або документи, які підтверджують право на таку власність чи частку в ній (ст. 1 Конвенції Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом від 08.11.1990, ратифікована Україною 17.12.1997).

ВНУТРІШНІ КАНАЛИ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО МОЖЛИВІ ФАКТИ КОРУПЦІЙНИХ АБО ПОВ'ЯЗАНИХ З КОРУПЦІЄЮ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ІНШИХ ПОРУШЕНЬ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ» – способи захищеного та анонімного повідомлення інформації, яка повідомляється викривачем керівнику або уповноваженому підрозділу (особі) органу або юридичної особи, у яких викривач працює, проходить службу чи навчання або на замовлення яких виконує роботу (абз. 21 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції»).

ГІРСЬКІ НАСЕЛЕНІ ПУНКТИ – міста, селища міського типу, селища, сільські населені пункти, які розташовані у гірській місцевості, мають недостатньо розвинуті сферу застосування праці та систему соціально-побутового обслуговування, обмежену транспортну доступність. Критеріями віднесення населених пунктів до категорії гірських є: розташування населеного пункту або частини його, на якій проживає більш як третина мешканців цього населеного пункту, на висоті 400 метрів і вище над рівнем моря на території, рельєф якої дуже розчленований байраками, водотоками тощо, та розміщення 50 і більше відсотків сільськогосподарських угідь у межах цього пункту на схилах крутизною 12 градусів і більше; якщо на одного жителя припадає менш як 0,25 гектара ріллі, або при її відсутності – менш як 0,60 гектара сільськогосподарських угідь; суворі кліматичні умови: холодна і довга зима (середня тривалість – не менше 115 днів, середньодобова температура повітря у січні не перевищує мінус 4 градуси за Цельсієм), прохолодне коротке літо (середня тривалість – не більше двох місяців, середньодобова температура у липні не перевищує 20 градусів за Цельсієм), велика кількість опадів (середньорічна сума опадів у рідкому і твердому стані – не менше 600 міліметрів), мають місце селеві явища, повені, вітровали, снігові намети, сейсмічність землі (*абз. 1 ст. 1 Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні»*).

ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ – будь-яка діяльність, в тому числі підприємницька, пов'язана з виробництвом і обміном матеріальних та нематеріальних благ, що виступають у формі товару (*ст. 1 Закону України «Про зовнішню економічну діяльність»*).

ГОТІВКА – грошові знаки у вигляді банкнот і монет (*пп. 6 п. 4 Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 25.09.2018 № 103*).

ГРОМАДСЬКА РАДА ПРИ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГЕНТСТВІ З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ – громадська рада, через яку забезпечується громадський контроль за діяльністю НАЗК, та яка складається з 15 осіб та формується відповідно до результатів відкритого та прозорого конкурсу. Строк повноважень Громадської ради становить два роки. Положення про Громадську раду при НАЗК затверджує Кабінет Міністрів України (ст. 14 Закону України «Про запобігання корупції»).

ГРОШОВІ АКТИВИ – готівкові кошти; кошти, розміщені на банківських рахунках (незалежно від типу рахунків та дати їх відкриття). При цьому інформація про такі рахунки зазначається також в іншому розділі форми декларації; готівкові кошти, які зберігаються у банку. Зокрема, інформація про банківську установу, у якій зберігаються такі кошти, зазначається також в іншому розділі форми декларації; внески до кредитних спілок; внески до інших небанківських фінансових установ, у тому числі до інститутів спільного інвестування (у декларації необхідно зазначити тип такої установи). Відповідно до Закону України «Про інститути спільного інвестування» такими інститутами є корпоративні та пайові фонди; кошти, які суб'єкт декларування або члени його сім'ї позичили третім особам (тобто кошти, стосовно яких суб'єкт декларування або член його сім'ї є позикодавцем); активи у дорогоцінних (банківських) металах; інші грошові активи (у декларації необхідно зазначити, які саме активи).; інші активи (*Питання 97 Роз'яснення НАЗК від 13.02.2020 № 1 «Щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю»*).

ГРОМАДСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ – це добровільне об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів (ст. 1 Закону України «Про громадські об'єднання»).

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ – це постійно діючий незалежний орган у системі судоустрою України, призначений для сприяння Вищій кваліфікаційній комісії суддів України у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності для цілей кваліфікаційного оцінювання (*ст. 88 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»*).

ДАЧНИЙ БУДИНОК – житловий будинок для використання протягом року з метою позаміського відпочинку (пп. 14.1.129.3 п. 14.1 ст. 14 ПК України).

ДЕБІТОР – особа у якої внаслідок минулих подій утворилася заборгованість перед іншою особою у формі певної суми коштів, їх еквіваленту або інших активів (пп. 14.1.43 п. 14.1 ст. 14 ПК України).

ДЕКЛАРАЦІЯ – декларація особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (у тому числі остання виправлена декларація), що подана відповідно до частин першої, другої статті 45 Закону України «Про запобігання корупції» (п. 2 Порядку проведення контролю та повної перевірки декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, затвердженого наказом НАЗК від 15.04.2020 № 144/20).

ДЕКЛАРАЦІЯ КАНДИДАТА НА ПОСАДУ – декларація, яка подається відповідно до абзацу першого частини третьої статті 45 Закону України «Про запобігання корупції» до призначення або обрання особи на посаду. Така декларація охоплює звітний рік (період з 01 січня до 31 грудня включно), що передує року, в якому особа подала заяву на зайняття посади, якщо інше не передбачено законодавством. Вказана декларація має свої особливості, зокрема, йдеться про частину п'яту статті 25 Закону України «Про державну службу», зважаючи на зміст якої, особа, яка перемогла у конкурсі на посаду державної служби категорій «Б» та «В», подає декларацію, за минулий рік, перед призначенням лише у разі, якщо декларацію за минулий рік вона не подавала раніше. Іншими словами, якщо переможець вже подавав до цього декларацію будь-якого типу за минулий рік, додатково подавати декларацію не вимагається. Якщо особа стає переможцем конкурсу на декілька посад в одному органі і раніше не

подавала декларацію за минулий рік, вона подає одну декларацію кандидата на посаду, вказуючи посаду, на яку має намір бути призначеною. Якщо декларація кандидата на посаду була подана, наприклад, у січні 2020 року і охоплювала попередній звітний рік, а особу було призначено на посаду до 1 квітня 2020 року, то особа має обов'язок подати щорічну декларацію за 2019 рік. Інша особливість стосується осіб, зазначених у підпункті «в» пункту 2 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», які подають в установленому вказаним Законом порядку декларацію за минулий рік у разі входження до складу конкурсної або дисциплінарної комісії, утвореної відповідно до законів України «Про державну службу», «Про службу в органах місцевого самоврядування», інших законів України, Громадської ради доброчесності, утвореної відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів». Такі особи повинні подати декларацію кандидата на посаду протягом десяти календарних днів після входження (включення, залучення, обрання, призначення) до складу відповідної комісії, Громадської ради доброчесності (*Питання 1 Роз'яснення НАЗК від 13.02.2020 № 1 «Щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю»*).

ДЕКЛАРАЦІЯ ПІСЛЯ ЗВІЛЬНЕННЯ – декларація, яка подається відповідно до абзацу другої частини другої статті 45 Закону з 00 годин 00 хвилин 01 січня до 00 годин 00 хвилин 01 квітня року, наступного за звітним роком, у якому було припинено діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, або іншу діяльність, зазначену у підпунктах «а» та «в» пункту 2 частини першої статті 3 Закону. Така декларація охоплює звітний рік (період з 01 січня до 31 грудня включно), що передує року, в якому подається декларація (*Питання 1 Роз'яснення НАЗК від 13.02.2020 № 1 «Щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю»*).

ДЕКЛАРАЦІЯ СУБ'ЄКТА ДЕКЛАРУВАННЯ, ЯКИЙ ПРИПИНЯЄ ВІДПОВІДНУ ДІЯЛЬНІСТЬ (ДЕКЛАРАЦІЯ ПЕРЕД ЗВІЛЬНЕННЯМ), – декларація, яка подається відповідно до абзацу першого частини другої статті 45 Закону не пізніше двадцяти робочих днів з дня припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, або іншої діяльності, зазначеної у підпунктах «а» та «в» пункту 2 частини першої статті 3 Закону. Декларація «перед звільненням» охоплює період, який не був охоплений деклараціями, раніше поданими таким суб'єктом декларування (*Питання 1 Роз'яснення НАЗК від 13.02.2020 № 1 «Щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю»*).

ДЕКЛАРАЦІЯ ЩОРІЧНА – декларація, яка подається відповідно до частини першої статті 45 Закону у період з 00 годин 00 хвилин 01 січня до 00 годин 00 хвилин 01 квітня року, наступного за звітним роком. Така декларація охоплює звітний рік (період з 01 січня до 31 грудня включно), що передує року, в якому подається декларація (*Питання 1 Роз'яснення НАЗК від 13.02.2020 № 1 «Щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю»*).

ДЕКЛАРУВАННЯ НЕДОСТОВІРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ – подання суб'єктом декларування завідомо недостовірних відомостей у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, передбаченої Законом України «Про запобігання корупції», або умисне неподання суб'єктом декларування зазначеної декларації. Відповідальність настає у випадку, якщо такі відомості відрізняються від достовірних на суму понад 250 прожиткових мінімумів для працездатних осіб (*ст. 366¹ КК України*).

ДЕМПІНГ – ввезення на митну територію країни імпорту товару за ціною, нижчою від порівнянної ціни на подібний товар у країні експорту, яке заподіює шкоду національному товаровиробнику подібного товару (*ст. 1 Закону України «Про зовнішньо економічну діяльність»*).

ДЕРЖАВНА МОВА – українська мова, якій Конституцією України надано статус мови офіційного спілкування посадових осіб державних органів та органів місцевого самоврядування під час виконання посадових обов'язків, а також мови діловодства і документації цих органів та посадових осіб (*п. 2 ч. 1 ст. 2 Закону України «Про державну службу»*).

ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ – центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів та який реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю (*п. 1 Положення про Державну аудиторську службу України затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 03.02.2016 № 41*).

ДЕРЖАВНА КАЗНАЧЕЙСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ – центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів і який реалізує державну політику у сферах казначейського обслуговування бюджетних коштів, коштів клієнтів відповідно до законодавства, бухгалтерського обліку виконання бюджетів (*п. 1 Положення про Державну казначейську службу України затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 15.04.2015 № 215*).

ДЕРЖАВНА ТАЄМНИЦЯ (СЕКРЕТНА ІНФОРМАЦІЯ) – це вид таємної інформації, що охоплює відомості у сфері оборони, економіки, науки і техніки, зовнішніх відносин, державної безпеки та охорони правопорядку, розголошення яких може завдати шкоди національній безпеці України та які визнані у порядку, встановленому Законодавством України, державною таємницею і підлягають охороні державою (*ст. 1 Закону України «Про державну таємницю»*).

ДЕРЖАВНЕ БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ (ДБР) – центральний орган виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до його компетенції (*ст. 1 Закону України «Про Державне бюро розслідувань»*).

ДЕРЖАВНИЙ ОРГАН – орган державної влади, в тому числі колегіальний державний орган, інший суб'єкт публічного права, незалежно від наявності статусу юридичної особи, якому згідно із законодавством надані повноваження здійснювати від імені держави владні управлінські функції, юрисдикція якого поширюється на всю територію України або на окрему адміністративно-територіальну одиницю (*абз. 4 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції»*).

ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР БАНКІВ – реєстр, що ведеться Національним банком України і містить відомості про державну реєстрацію усіх банків (*ст. 2 Закону України «Про банки і банківську діяльність»*).

ДЕРЖАВНИЙ СЛУЖБОВЕЦЬ – це громадянин України, який займає посаду державної служби в органі державної влади, іншому державному органі, його апараті (секретаріаті), одержує заробітну плату за рахунок коштів державного бюджету та здійснює встановлені для цієї посади повноваження, безпосередньо пов'язані з виконанням завдань і функцій такого державного органу, а також дотримується принципів державної служби (*ч. 2 ст. 1 Закону України «Про державну службу»*).

ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ СПЕЦІАЛЬНО УПОВНОВАЖЕНОГО ОРГАНУ – це сукупність заходів із збору, обробки та аналізу інформації про фінансові операції, що подається до спеціально уповноваженого органу суб'єктами первинного і державного фінансового моніторингу та іншими державними органами, відповідними органами іноземних держав, іншої інформації, що може бути пов'язана з підозрою в легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванні тероризму та/або фінансуванні розповсюдження зброї масового знищення та/або з іншими незаконними фінансовими операціями, а також заходів з перевірки такої інформації згідно із законодавством України та інших заходів, спрямованих на виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії (*ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»*).

ДЕПОЗИТ – (див. ВКЛАД).

ДЕРЖАВНІ ЦІННІ ПАПЕРИ – облігації внутрішніх і зовнішніх державних позик та казначейські зобов'язання України, розміщені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику (*п. 14.1 статті 14 ПК України*).

ДЖЕРЕЛО КОШТІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ФІНАНСОВИМИ ОПЕРАЦІЯМИ, – відомості про походження коштів, що використовуються для здійснення фінансових операцій (коштів, що використовувалися для набуття права власності на активи, що є предметом фінансових операцій) за допомогою суб'єкта первинного фінансового моніторингу, які дають розуміння про джерела їх походження, підстави володіння/розпорядження ними (прав на них) особою (*ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»*).

ДЖЕРЕЛО СТАТКІВ (БАГАТСТВА) – відомості про походження всіх наявних активів особи, що надають розуміння про розмір/величину сукупних активів (статків) особи та історію їх походження (*ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»*).

ДІЛОВІ ВІДНОСИНИ – відносини між клієнтом та суб'єктом первинного фінансового моніторингу, пов'язані з діловою, професійною чи комерційною діяльністю суб'єкта первинного фінансового моніторингу, що виникли на підставі договору, в тому числі публічного, про надання (використання) фінансових або інших послуг, здійснення суб'єктом первинного фінансового моніторингу іншої діяльності та передбачають тривалість існування після їх встановлення (*ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню*

тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

ДІЯЧІ, ЯКІ ВИКОНУЮТЬ ПУБЛІЧНІ ФУНКЦІЇ В МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ, – посадові особи міжнародних організацій, які обіймають або обіймали посаду керівника (директора, голови правління або іншу) чи заступника керівника в таких організаціях або виконують чи виконували будь-які інші керівні (визначні публічні) функції на найвищому рівні, в тому числі в міжнародних міждержавних організаціях, члени міжнародних парламентських асамблей, судді та керівні посадові особи міжнародних судів (*ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»*).

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ – відомості про фінансові операції, що є об'єктом фінансового моніторингу, та пов'язані з ними фінансові операції, відомості про їх учасників, інша наявна у суб'єкта первинного фінансового моніторингу інформація або інформація, що має зберігатися у такого суб'єкта відповідно до вимог законодавства, зокрема інформація з обмеженим доступом, копії документів або інформація з них, необхідні для виконання завдань, покладених на спеціально уповноважений орган (*ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»*).

ДОКУМЕНТ – матеріальний носій, що містить інформацію, основними функціями якого є її збереження та передавання у часі та просторі (*ст. 1 Закону України «Про інформацію»*).

ДОСТОВІРНІСТЬ ЗАДЕКЛАРОВАНИХ ВІДОМОСТЕЙ – відсутність розбіжностей між відомостями, зазначеними у декларації, та відомостями, що містяться у правовстановлюючих документах, реєстрах, банках даних, інших інформаційно-

телекомунікаційних та довідкових системах, у тому числі тих, що містять інформацію з обмеженим доступом, держателем (адміністратором) яких є державні органи, органи місцевого самоврядування, відкритих базах даних, реєстрах іноземних держав, інших джерелах інформації та були отримані Національним агентством під час проведення контролю та повної перевірки декларації, а також точність відображеної в декларації оцінки задекларованих активів (*п. 2 Порядку проведення контролю та повної перевірки декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, затвердженого наказом НАЗК від 15.04.2020 № 144/20*).

ДОХОДИ, ОДЕРЖАНІ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, – будь-які активи, одержані прямо чи опосередковано внаслідок вчинення злочину, зокрема валютні цінності, рухоме та нерухоме майно, майнові та немайнові права, незалежно від їх вартості (*ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»*).

ЕКСПОРТ (ЕКСПОРТ ТОВАРІВ) – продаж товарів українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності іноземним суб'єктам господарської діяльності (у тому числі з оплатою в негрошовій формі) з вивезенням або без вивезення цих товарів через митний кордон України, включаючи реекспорт товарів. При цьому термін реекспорт (реекспорт товарів) означає продаж іноземним суб'єктам господарської діяльності та вивезення за межі України товарів, що були раніше імпортовані на територію України (ст. 1 Закону України «Про зовнішню економічну діяльність»)

ЕКСПОРТ (ІМПОРТ) КАПІТАЛУ – вивезення за межі України (ввезення з-за меж України) капіталу у будь-якій формі (валютних коштів, продукції, послуг, робіт, прав інтелектуальної власності та інших немайнових прав) з метою одержання прибутків від виробничої та інших форм господарської діяльності (ст. 1 Закону України «Про зовнішню економічну діяльність»).

ЕЛЕКТРОННА ІДЕНТИФІКАЦІЯ – процедура використання ідентифікаційних даних особи в електронній формі, які однозначно визначають фізичну особу (п. 2 Розділу I Порядку формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, затвердженого рішенням НАЗК від 10.06.2016 № 3).

ЕЛЕКТРОННА СИСТЕМА ЗАКУПІВЕЛЬ – інформаційно-телекомунікаційна система, яка має комплексну систему захисту інформації з підтвердженою відповідністю згідно із Законом України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», що забезпечує проведення закупівель, створення, розміщення, оприлюднення, обмін інформацією і документами в електронному вигляді, до

складу якої входять вебпортал Уповноваженого органу, авторизовані електронні майданчики, між якими забезпечено автоматичний обмін інформацією та документами (*п. 3 ст. 1 Закону України «Про публічні закупівлі»*).

ЕЛЕКТРОННЕ ПОВІДОМЛЕННЯ – інформація, надана споживачу через телекомунікаційні мережі, яка може бути у будь-який спосіб відтворена або збережена споживачем в електронному вигляді (*п. 1 ст. 1 Закону України «Про захист прав споживачів»*).

ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТ – документ, інформація в якому зафіксована у вигляді електронних даних, включаючи обов’язкові реквізити документа. Склад та порядок розміщення обов’язкових реквізитів електронних документів визначається законодавством. Електронний документ може бути створений, переданий, збережений і перетворений електронними засобами у візуальну форму. Візуальною формою подання електронного документа є відображення даних, які він містить, електронними засобами або на папері у формі, придатній для приймання його змісту людиною (*ст. 5 Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг»*).

ЕЛЕКТРОННИЙ ПІДПИС – електронні дані, які додаються підписувачем до інших електронних даних або логічно з ними пов’язуються і використовуються ним як підпис (*п. 12 ч. 1 ст. 1 Закон України «Про електронні довірчі послуги»*).

ЕЛЕКТРОННИЙ СУПРОВІДНИЙ ЛИСТ – електронний документ, що відповідає вимогам діловодства в центральних та місцевих органах виконавчої влади, прикріплений до електронного звіту чи пакета звітів для реєстрації вхідної кореспонденції в системі діловодства адресата (*абз. 5 п. 2 частина II Порядку подання звітності та інформації про фінансові ризики до Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та Міністерства фінансів України, затвердженого наказом міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерством фінансів України від 17.08.2018 № 1140/701*).

ЕТИЧНА ПОВЕДІНКА – державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування ґрунтується на принципах державної служби та служби в органах місцевого самоврядування, визначених Законами України «Про державну службу» і «Про службу в органах місцевого самоврядування», а також загальних вимогах до поведінки цих осіб, визначених Законом України «Про запобігання корупції» (*п. 5 Розділу I Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, затверджених наказом Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 № 158*). Державні службовці та посадові особи місцевого самоврядування під час виконання своїх посадових обов'язків зобов'язані неухильно дотримуватись загальновизнаних етичних норм поведінки, бути доброзичливими та ввічливими, дотримуватись високої культури спілкування (не допускати використання нецензурної лексики, підвищеної інтонації), з повагою ставитись до прав, свобод та законних інтересів людини і громадянина, об'єднань громадян, інших юридичних осіб, не проявляти свавілля або байдужість до їхніх правомірних дій та вимог (*п. 5 Розділу II Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, затверджених наказом Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 № 158*).

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ – суд, створений для забезпечення дотримання Високими Договірними Сторонами Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та протоколами до неї (*Ст. 19 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, ратифіковано Законом України «Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції»*).

ЄДИНИЙ ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР ОСІБ, ЯКІ ВЧИНИЛИ КОРУПЦІЙНІ АБО ПОВ'ЯЗАНІ З КОРУПЦІЄЮ ПРАВОПОРУШЕННЯ, – електронна база даних, яка містить відомості про осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, та про юридичних осіб, до яких застосовано заходи кримінально-правового характеру у зв'язку з вчиненням корупційного правопорушення (*п. 2 Розділу 1 Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, затвердженого рішенням НАЗК від 09.02.2018 № 166*).

ЄДИНИЙ МАЙНОВИЙ КОМПЛЕКС – усі види майна, що сукупно забезпечують господарську діяльність суб'єкта господарювання, у тому числі будівлі, споруди, устаткування, інвентар, сировина, продукція, права вимоги, борги, а також право на торговельну марку або інше позначення та інші права, включаючи права на земельні ділянки, в тому числі цілісний майновий комплекс (*абз. 2 ст. 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції»*).

ЗАГАЛЬНИЙ РІЧНИЙ ОБОРОТ – загальні надходження звітного періоду, отримані в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу відповідно до звіту про рух грошових коштів (*ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»*).

ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ – це система прав, обов'язків і гарантій, яка передбачає матеріальне забезпечення, страхові виплати та надання соціальних послуг застрахованим особам за рахунок коштів Фонду соціального страхування України (*п. 3 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»*).

ЗАМОРОЖЕННЯ АКТИВІВ – заборона на здійснення переказу, конвертування, розміщення, руху активів, пов'язаних з тероризмом та його фінансуванням, розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням, на основі резолюцій Ради Безпеки ООН, рішень іноземних держав, суду (*ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»*).

ЗАРОБІТНА ПЛАТА – це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором роботодавець виплачує працівникові за виконану ним роботу (*ч. 1 ст. 1 Закону України «Про оплату праці»*).

ЗАРОБІТНА ПЛАТА (ДОДАТКОВА) – винагорода за працю понад установлені норми, за трудові успіхи та винахідливість і за особливі умови праці. Вона включає

доплати, надбавки, гарантійні і компенсаційні виплати, передбачені чинним законодавством; премії, пов'язані з виконанням виробничих завдань і функцій (ч. 2 ст. 2 Закону України «Про оплату праці»).

ЗАРПЛАТА (ІНШІ ЗАОХОЧУВАЛЬНІ ТА КОМПЕНСАЦІЙНІ ВИПЛАТИ) – До них належать виплати у формі винагород за підсумками роботи за рік, премії за спеціальними системами і положеннями, виплати в рамках грантів, компенсаційні та інші грошові і матеріальні виплати, які не передбачені актами чинного законодавства або які провадяться понад встановлені зазначеними актами норми (ч. 1 ст. 2 Закону України «Про оплату праці»).

ЗАРОБІТНА ПЛАТА (ОСНОВНА) – винагорода за виконану роботу відповідно до встановлених норм праці (норми часу, виробітку, обслуговування, посадові обов'язки). Вона встановлюється у вигляді тарифних ставок (окладів) і відрядних розцінок для робітників та посадових окладів для службовців (ч. 3 ст. 2 Закону України «Про оплату праці»).

ЗАСОБИ – будь-яка власність, яка використовується або може використовуватися будь-яким чином, повністю або частково, для вчинення кримінального злочину чи кримінальних злочинів (ст. 1 Конвенції про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, 1990 рік, ратифікована Законом України «Про ратифікацію Конвенції про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, 1990 рік»).

ЗАСОБИ ДИСТАНЦІЙНОГО ЗВ'ЯЗКУ – телекомунікаційні мережі, поштовий зв'язок, телебачення, інформаційні мережі, зокрема Інтернет, які можуть використовуватися для укладення договорів на відстані (Розділ 1 ст. 1 Закону України «Про захист прав споживачів»).

ЗАЯВА (КЛОПОТАННЯ) – звернення громадян із проханням про сприяння реалізації закріплених Конституцією та чинним законодавством їх прав та інтересів або повідомлення про порушення чинного законодавства чи недоліки в діяльності

підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, народних депутатів України, депутатів місцевих рад, посадових осіб, а також висловлення думки щодо поліпшення їх діяльності. Клопотання – письмове звернення з проханням про визнання за особою відповідного статусу, прав чи свобод тощо (абз. 3 ст. 3 Закону України «Про звернення громадян»).

ЗВІТНІСТЬ – фінансова, статистична, бухгалтерська та інша звітність, що містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів респондента за звітний період (абз. 8 п. 2 частина II Порядку подання звітності та інформації про фінансові ризики до Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та Міністерства фінансів України, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерством фінансів України від 17.08.2018 № 1140/701).

ЗЕМЕЛЬНА ДІЛЯНКА – частина земної поверхні з установленими межами, певним місцем розташування, цільовим (господарським) призначенням та з визначеними щодо неї правами (пп. 14.1.74. п. 14.1. ст. 14 ПК України).

ЗЕМЛІ ЖИТЛОВОЇ ТА ГРОМАДСЬКОЇ ЗАБУДОВИ – земельні ділянки в межах населених пунктів, які використовуються для розміщення житлової забудови, громадських будівель і споруд, інших об'єктів загального користування (пп. 14.1.78. п. 14.1. ст. 14 ПК України).

ЗЛОВЖИВАННЯ ВЛАДОЮ АБО СЛУЖБОВИМ СТАНОВИЩЕМ – умисне, з метою одержання будь-якої неправомірної вигоди для самої себе чи іншої фізичної або юридичної особи використання службовою особою влади чи службового становища всупереч інтересам служби, якщо воно завдало істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян або державним чи громадським інтересам, або інтересам юридичних осіб (ч. 1 ст. 364 КК України).

ЗЛОВЖИВАННЯ ПОВНОВАЖЕННЯМИ – умисне, з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб

використання всупереч інтересам юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми службовою особою такої юридичної особи своїх повноважень, якщо це завдало істотної шкоди охоронюваним законом правам або інтересам окремих громадян, або державним чи громадським інтересам, або інтересам юридичних осіб (ч. 1 ст. 364-1 КК України).

ЗОВНІШНІ КАНАЛИ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО МОЖЛИВІ ФАКТИ КОРУПЦІЙНИХ АБО ПОВ'ЯЗАНИХ З КОРУПЦІЄЮ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ІНШИХ ПОРУШЕНЬ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ» – шляхи повідомлення інформації викривачем через фізичних чи юридичних осіб, у тому числі через засоби масової інформації, журналістів, громадські об'єднання, професійні спілки тощо (ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції»).

ЗОВНІШНІЙ НЕЗАЛЕЖНИЙ ФІНАНСОВИЙ АУДИТ – це незалежний аудит відносно контролюваного підприємства, що здійснюється на підставі договору з підприємством-замовником. Метою такого аудиту є перевірка законності господарських операцій, достовірності фінансової звітності, бухгалтерського балансу, а також визначення, наскільки відповідає ведення бухгалтерського обліку встановленим стандартам і процедурам (ст. 1 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність»).

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ – діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, а також діяльність державних замовників з оборонного замовлення у випадках, визначених законами України, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами (ст. 1 Закону України «Про зовнішню економічну діяльність»).

IBAN (International Bank Account Number) – номер банківського рахунку відповідно до Національного стандарту України «Фінансові операції. Правила формування міжнародного номера банківського рахунку (IBAN) в Україні. (IBAN Registry:2009, NEQ) ДСТУ-Н 7167:2010», затвердженого наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 11 жовтня 2010 року № 454 (абз. 1 п. 1 постанови Правління Національного банку України від 28.12.2018 № 162 «Про запровадження міжнародного номера банківського рахунку (IBAN) в Україні»).

ІДЕНТИФІКАЦІЙНІ ДАНІ ДЛЯ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ (НЕРЕЗИДЕНТА) – прізвище, ім'я та (за наявності) по батькові, дату народження, номер (та за наявності – серію) паспорта (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаний на території України для укладення правочинів), дату видачі та орган, що його видав, громадянство (п. 1 ч. 10 ст. 9 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

ІДЕНТИФІКАЦІЙНІ ДАНІ ДЛЯ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ (РЕЗИДЕНТА) – прізвище, ім'я та по батькові, дату народження, номер (та за наявності – серію) паспорта громадянина України (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаним на території України для укладення правочинів), дату видачі та орган, що його видав, реєстраційний номер облікової картки платника податків України (або ідентифікаційний номер згідно з Державним реєстром фізичних осіб – платників податків та інших обов'язкових платежів) або номер (та за наявності – серію) паспорта громадянина України, в якому проставлено відмітку про відмову від прийняття

реєстраційного номера облікової картки платника податків України чи номер паспорта із записом про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків України в електронному безконтактному носії (п. 1 ч. 9 ст. 9 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

ІДЕНТИФІКАЦІЙНІ ДАНІ ДЛЯ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ – ПІДПРИЄМЦЯ – прізвище, ім'я та по батькові, дату народження, номер (та за наявності – серію) паспорта громадянина України (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаним на території України для укладення правочинів), дату видачі та орган, що його видав, реєстраційний номер облікової картки платника податків (або ідентифікаційний номер згідно з Державним реєстром фізичних осіб – платників податків та інших обов'язкових платежів) або номер (та за наявності – серію) паспорта громадянина України, в якому проставлено відмітку про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків України чи номера паспорта із записом про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків України в електронному безконтактному носії; дату та номер запису в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців про проведення державної реєстрації; реквізити банку, в якому відкрито рахунок, і номер поточного рахунка (за наявності) (п. 2 ч. 9 ст. 9 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

ІДЕНТИФІКАЦІЙНІ ДАНІ ДЛЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ (НЕРЕЗИДЕНТА) – повне найменування, місцезнаходження; реквізити банку, в якому відкрито рахунок, номер банківського рахунка; з'ясовують відомості про органи управління; ідентифікаційні дані осіб, які мають право розпоряджатися рахунками та/або майном, дані, що дають змогу

встановити кінцевих бенефіціарних власників (контролерів). Під час верифікації суб'єкту первинного фінансового моніторингу надається також копія легалізованого витягу з торгового, банківського чи судового реєстру або нотаріально засвідчене реєстраційне посвідчення уповноваженого органу іноземної держави про реєстрацію відповідної юридичної особи (п. 2 ч. 10 ст. 9 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

ІДЕНТИФІКАЦІЙНІ ДАНІ ДЛЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ (РЕЗИДЕНТА) – повне найменування, місцезнаходження; дату та номер запису в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців про проведення державної реєстрації, відомості про виконавчий орган; ідентифікаційні дані осіб, які мають право розпоряджатися рахунками та/або майном, дані, що дають змогу встановити кінцевих бенефіціарних власників (контролерів); ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України; реквізити банку, в якому відкрито рахунок, і номер поточного рахунка (п. 3 ч. 9 ст. 9 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

ІДЕНТИФІКАЦІЙНІ ДАНІ ОСОБИ – унікальний набір даних, який дає змогу однозначно встановити фізичну, юридичну особу або представника юридичної особи (ст. 1 Закону України «Про електронні довірчі послуги»).

ІДЕНТИФІКАЦІЯ – заходи, що вживаються суб'єктом первинного фінансового моніторингу для встановлення особи шляхом отримання її ідентифікаційних даних (ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

ІДЕНТИФІКАЦІЯ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ – визначення чинників корупційного ризику у діяльності/бездіяльності посадових осіб органу влади, що можуть сприяти скоєнню ними корупційного правопорушення чи правопорушення, пов’язаного з корупцією (*п. 3 ч. 2 Розділу I Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади, затвердженої рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 02.12.2016 № 126*).

ІМПОРТ (ІМПОРТ ТОВАРІВ) – купівля (у тому числі з оплатою в негрошовій формі) українськими суб’єктами зовнішньоекономічної діяльності в іноземних суб’єктів господарської діяльності товарів з ввезенням або без ввезення цих товарів на територію України, включаючи купівлю товарів, призначених для власного споживання установами та організаціями України, розташованими за її межами (*ст. 1 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність»*).

ІНВЕСТИЦІЙНІ МОНЕТИ УКРАЇНИ – монети, вироблені з дорогоцінних металів з пробами для золота – 999,9, для срібла – 999,9, для платини – 999,5, які призначені для інвестування та накопичення (*абз. 3 п. 1.2. Інструкції про організацію виготовлення, випуску в обіг і реалізації пам’ятних та інвестиційних монет України, сувенірної продукції, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 30.05.2012 № 123*).

ІНОЗЕМНА ВАЛЮТА – валюта готівкою, грошові знаки (банкноти, білети державної скарбниці, монети), що знаходяться в обігу і є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, а також вилучені або ті, що вилучаються з обігу, але підлягають обміну на грошові знаки, які знаходяться в обігу; платіжні документи у грошових одиницях іноземних держав та міжнародних розрахункових одиницях; кошти у грошових одиницях іноземних держав, міжнародних розрахункових одиницях та у діючій на території України валюті з вільною конверсією, які знаходяться на рахунках та вкладах у банківсько-кредитних установах на території України та за її межами (*ст. 1 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність»*).

ІНФОРМАЦІЯ – будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді (*абз. 3 ст.1 Закону України «Про інформацію»*).

ІНФОРМАЦІЯ З ОБМЕЖЕНИМ ДОСТУПОМ – це конфіденційна, таємна та службова інформація, доступ до якої має лише обмежене коло осіб і оприлюднення якої заборонено розпорядником інформації відповідно до закону. Обмежується доступ до інформації, а не до документу. Відповідно, якщо в одному документі міститься відкрита і закрита інформація, перша може бути надана на ознайомлення зацікавленій особі у вигляді окремого документу. До конфіденційної відноситься інформація про фізичну особу, а також інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень (*ч. 2 ст. 21 Закону України «Про інформацію»*).

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСІБ, ПРИТЯГНУТИХ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ВЧИНЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ АБО ПОВ'ЯЗАНИХ З КОРУПЦІЄЮ ПРАВОПОРУШЕНЬ, – інформація, що містить: прізвище, ім'я, по батькові; місце роботи, посада на час вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення; склад корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення; вид покарання (стягнення); спосіб вчинення дисциплінарного корупційного проступку; вид дисциплінарного стягнення; встановлені за результатами службового розслідування причини та умови, що сприяли вчиненню корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення або невиконанню вимог Закону України «Про запобігання корупції» в інший спосіб (*п. 3.4 Методичних рекомендації щодо діяльності уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції, затверджених Рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 13.07.2017 № 317*).

ІПОТЕКА – вид забезпечення виконання зобов'язання нерухомим майном, що залишається у володінні і користуванні іпотекодавця, згідно з яким іпотекодержатель має право в разі

невиконання боржником забезпеченого іпотекою зобов'язання одержати задоволення своїх вимог за рахунок предмета іпотеки переважно перед іншими кредиторами цього боржника у порядку, встановленому Законом України «Про іпотеку» (абз. 2 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про іпотеку»).

ІСТОТНА УЧАСТЬ – пряме або опосередковане володіння однією особою самостійно чи спільно з іншими особами часткою у розмірі 10 і більше відсотків статутного капіталу або прав голосу в юридичній особі або незалежна від формального володіння можливість значного впливу на керівництво чи діяльність юридичної особи (ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

ІСТОТНА ШКОДА (ст. 364, 364-1, 365, 365-2, 367 КК України) – вважається така шкода, яка в 100 і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян (п. 3 Примітки до ст. 364 КК України).

КАСОВА ОПЕРАЦІЯ – операція з видачі готівки, її приймання, обміну не придатних до обігу банкнот (монет) та виведених з обігу на придатні до обігу банкноти (монети), банкнот на монети, монет на банкноти, банкнот (монет) одного номіналу на банкноти (монети) іншого номіналу, вилучення з обігу сумнівних банкнот (монет), валютно-обмінні операції та операції з банківськими металами, з пам'ятними та інвестиційними монетами, сувенірною та супутньою продукцією, а також операції з приймання на інкасо банкнот іноземної валюти та чеків в іноземній валюті, інших цінностей, які обліковуються на балансових та позабалансових рахунках (пп. 15 п. 4 розділу I Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 25.09.2018 № 103).

КАСОВИЙ ДОКУМЕНТ – паперовий або електронний документ, який оформляється для здійснення касової операції. Касовий документ може бути: паперовий для банку (філії, відділення) та клієнта, електронний для банку (філії, відділення) та паперовий для клієнта, електронний для банку та клієнта (пп. 15 п. 4 розділу I Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 25.09.2018 № 103).

КАТЕГОРІЯ «А» ПОСАД ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ – посади: Керівника Апарату Верховної Ради України та його заступників; керівника апарату (секретаріату) постійно діючого допоміжного органу, утвореного Президентом України; Державного секретаря Кабінету Міністрів України та його заступників, державних секретарів міністерств; керівників центральних органів виконавчої влади, які не є членами Кабінету Міністрів України, та їх заступників; керівників апаратів Конституційного Суду України, Верховного Суду, вищих спеціалізованих судів та їх заступників, керівників

секретаріатів Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та їх заступників, Голови Державної судової адміністрації України та його заступників; керівників державної служби в інших державних органах, юрисдикція яких поширюється на всю територію України, та їх заступників (п. 1 ч. 2 ст. 6 Закону України «Про державну службу»).

КАТЕГОРІЯ «Б» ПОСАД ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ – посади: керівників та заступників керівників державних органів, юрисдикція яких поширюється на територію Автономної Республіки Крим, однієї або кількох областей, міст Києва і Севастополя, одного або кількох районів, районів у містах, міст обласного значення; керівників державної служби у державних органах, юрисдикція яких поширюється на територію Автономної Республіки Крим, однієї або кількох областей, міст Києва і Севастополя, одного або кількох районів, районів у містах, міст обласного значення; керівників та заступників керівників структурних підрозділів державних органів незалежно від рівня юрисдикції таких державних органів (п. 2 ч. 2 ст. 6 Закону України «Про державну службу»).

КАТЕГОРІЯ «В» ПОСАД ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ – посади: інші посади державної служби, не віднесені до категорій «А» і «Б» посад державної служби (п. 3 ч. 2 ст. 6 Закону України «Про державну службу»).

КВАРТИРА – ізольоване помешкання в житловому будинку, призначене та придатне для постійного у ньому проживання (пп. 14.1.129.1. п. 14.1. ст. 14 ПК України).

КЕРІВНИК (ПОЛІЦІЇ) – це службова особа поліції, наділена правами та обов'язками з організації службової діяльності підлеглих їй поліцейських та інших працівників поліції і контролю за їхньою службовою діяльністю (ч. 2 ст. 2 Дисциплінарного статуту Національної поліції України, затвердженого Законом України від 15.03.2018 № 2337-VIII).

КЕРІВНИК ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В ДЕРЖАВНОМУ ОРГАНІ – посадова особа, яка займає вищу посаду державної служби в державному органі, до посадових

обов'язків якої належить здійснення повноважень з питань державної служби та організації роботи інших працівників у цьому органі (п. 3 ч. 1 ст. 2 Закону України «Про державну службу»).

КІНЦЕВИЙ БЕНЕФІЦІАРНИЙ ВЛАСНИК – будь-яка фізична особа, яка здійснює вирішальний вплив (контроль) на діяльність клієнта та/або фізичну особу, від імені якої проводиться фінансова операція (ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

КЛІЄНТ – будь-яка особа, яка: а) звертається за наданням послуг до суб'єкта первинного фінансового моніторингу; користується послугами суб'єкта первинного фінансового моніторингу; б) є стороною договору (для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, щодо яких Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку відповідно до статті 14 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» виконує функції державного регулювання і нагляду, а також у випадках, передбачених статтею 64 Закону України «Про банки і банківську діяльність»); в) є гравцем у лотерею або азартну гру, в тому числі казино, електронне (віртуальне) казино (для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, визначених у підпункті «в» пункту 7 частини другої статті 5 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (пп. 21 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

КОМПЛАЄНС – система внутрішніх відносин юридичної особи, спрямована на забезпечення дотримання такою особою вимог законодавства та запобігання його порушенням (*п. 7 ч. 1 ст. 2 Розділу I Положення про авторизацію осіб, які мають намір провадити діяльність з надання інформаційних послуг на фондовому ринку, та умови провадження такої діяльності, затвердженого рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 27.11.2018 № 67*).

КОНФІСКАЦІЯ – покарання або захід, призначені судом після розгляду справи стосовно кримінального злочину чи кримінальних злочинів, результатом якого є остаточне позбавлення власності (*ст. 1 Конвенції про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, 1990 рік, ратифікована Законом України «Про ратифікацію Конвенції про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, 1990 рік»*).

КОНФІСКАЦІЯ МАЙНА – покарання у виді конфіскації майна полягає в примусовому безоплатному вилученні у власність держави всього або частини майна, яке є власністю засудженого. Якщо конфіскується частина майна, суд повинен зазначити, яка саме частина майна конфіскується, або перелічити предмети, що конфіскуються. Конфіскація майна встановлюється за тяжкі та особливо тяжкі корисливі злочини, а також за злочини проти основ національної безпеки України та громадської безпеки незалежно від ступеня їх тяжкості і може бути призначена лише у випадках, спеціально передбачених в Особливій частині КК України (*ст. 59 КК України*).

КОНФІСКАЦІЯ ПРЕДМЕТА, ЯКИЙ СТАВ ЗНАРЯДДЯМ ВЧИНЕННЯ АБО БЕЗПОСЕРЕДНІМ ОБ’ЄКТОМ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ, – адміністративне стягнення, що полягає в примусовій безоплатній передачі цього предмета у власність держави за рішенням суду. Конфісковано може бути лише предмет, який є у приватній власності порушника, якщо інше не передбачено законами України (*ч. 1 ст. 29 КУпАП*).

КОРЕСПОНДЕНТСЬКІ ВІДНОСИНИ – це: відносини, що виникають під час відкриття банком-кореспондентом кореспондентського рахунка іншому банку на підставі угоди про встановлення кореспондентських відносин для здійснення міжбанківських переказів; відносини, встановлені Центральним депозитарієм цінних паперів з депозитаріями іноземних держав та міжнародними депозитарно-кліринговими установами в порядку, встановленому законодавством про депозитарну систему України; відносини, встановлені депозитарною установою з іноземною фінансовою установою на підставі договору про надання послуг з обслуговування рахунка в цінних паперах номінального утримувача (*п. 21¹ ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»*).

КОРПОРАТИВНІ ПРАВА – права особи, частка якої визначається у статутному капіталі (майні) господарської організації, що включають правомочності на участь цієї особи в управлінні господарською організацією, отримання певної частки прибутку (дивідендів) даної організації та активів у разі ліквідації останньої відповідно до закону, а також інші правомочності, передбачені законом та статутними документами (*пп. 14.1.90 п. 14.1 ст. 14 ПК України*).

КОРПОРАТИВНИЙ ФОНД – це юридична особа, яка утворюється у формі акціонерного товариства і провадить виключно діяльність із спільного інвестування (*ч. 1 ст. 8 Закону України «Про інститути спільного інвестування»*).

КОРУПЦІЙНЕ КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ – злочини, передбачені статтями 191, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410 КК України, у випадку їх вчинення шляхом зловживання службовим становищем, а також кримінальні правопорушення, передбачені статтями 210, 354, 364, 364⁻¹, 365⁻², 368, 368⁻³-369, 369⁻², 369⁻³ Кримінального кодексу України (*Примітка до ст. 45 КК України*).

КОРУПЦІЙНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ – діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність (*п. 5 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції»*).

КОРУПЦІЙНИЙ РИЗИК – ймовірність того, що відбудеться подія корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією, яка негативно вплине на досягнення органом влади визначених цілей та завдань (*пп. 4 п. 2 Розділу I Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади, затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 02.12.2016 № 126*).

КОРУПЦІЯ – використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей (*ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції»*).

КОРУПЦІЯ АКТИВНА – це навмисна дія будь-якої особи, яка прямо або через посередника обіцяє надати чи надає вигоди у будь-якій формі посадовій особі, для неї особисто чи для третьої сторони, з тим, щоб ця посадова особа діяла або утримувалася від дій, передбачених службовим обов'язком чи в порядку виконання своїх функцій, у порушення своїх службових обов'язків, внаслідок чого було завдано чи може бути завдано шкоди фінансовим інтересам ЄС (*ч. 2 пункту 17.3 ст. 17 Угоди про фінансування заходу «Підтримка ЄС для електронного урядування та цифрової економіки в Україні» від 11.02.2020*).

КОРУПЦІЯ ПАСИВНА – це навмисна дія посадової особи, яка прямо або через посередника вимагає чи отримує вигоди у будь-якій формі для себе чи для третьої сторони, або приймає обіцянку, що отримає ці вигоди, з тим, щоб діяти або утримуватися від дій, передбачених службовим обов’язком чи в порядку виконання своїх функцій, у порушення своїх службових обов’язків, внаслідок чого було завдано чи може бути завдано шкоди фінансовим інтересам ЄС (*ч. 1 п. 17.3 ст. 17 Угоди про фінансування заходу «Підтримка ЄС для електронного урядування та цифрової економіки в Україні» від 11.02.2020*).

КОТЕДЖ – одно-, півтораповерховий будинок невеликої житлової площі для постійного чи тимчасового проживання з присадибною ділянкою (*пп. 14.1.129.1. п. 14.1. ст. 14 ПК України*)

КОШТИ – гроші у національній або іноземній валюті чи їх еквівалент (*ст. 2 Закону України «Про банки і банківську діяльність»*).

КУЛЬТУРНІ ЦІННОСТІ – об’єкти матеріальної та духовної культури, що мають художнє, історичнє, етнографічне та науковє значення і підлягають збереженню, відтворенню та охороні відповідно до законодавства України, а саме: оригінальні художні твори живопису, графіки та скульптури, художні композиції та монтажі з будь-яких матеріалів, твори декоративно-прикладного і традиційного народного мистецтва; предмети, пов’язані з історичними подіями, розвитком суспільства та держави, історією науки і культури, а також такі, що стосуються життя та діяльності видатних діячів держави, політичних партій, громадських і релігійних організацій, науки, культури та мистецтва; предмети музейного значення, знайдені під час археологічних розкопок; складові частини та фрагменти архітектурних, історичних, художніх пам’яток і пам’яток монументального мистецтва; старовинні книги та інші видання, що становлять історичну, художню, наукову та літературну цінність, окремо чи в колекції; манускрипти та інкунабули, стародруки, архівні документи, включаючи кіно-, фото- і фонодокументи, окремо чи в колекції; унікальні та рідкісні

музичні інструменти; різноманітні види зброї, що має художню, історичну, етнографічну та наукову цінність; рідкісні поштові марки, інші філателістичні матеріали, окремо чи в колекції; рідкісні монети, ордени, медалі, печатки та інші предмети колекціонування; зоологічні колекції, що становлять наукову, культурно-освітню, навчально-виховну або естетичну цінність; рідкісні колекції та зразки флори і фауни, мінералогії, анатомії та палеонтології (*ст. 1 Закону України «Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей»*).

МАЙНО – річ, сукупність речей, а також майнові права та обов'язки. Майнові права є неспоживною річчю. Майнові права визнаються речовими правами (*ст. 190 ЦК України*).

МАЛИЙ ТА СЕРЕДНІЙ ПІДПРИЄМЕЦЬ – суб'єкт господарювання, доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній фінансовий рік чи вартість активів якого не перевищує суми, еквівалентної 500 тисячам євро, визначеної за курсом Національного банку України, що діяв в останній день фінансового року, якщо на ринках, на яких діє цей підприємець, є конкуренти із значно більшою ринковою часткою (*абз. 5 ст. 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції»*).

МАЧУХА – дружина батька дитини, яка проживає з дитиною однією сім'єю і не є її усиновлювачем, опікуном чи піклувальником (*Науково-практичний коментар КК України / Д. С. Азаров, В. К. Гришук, А. В. Савченко [та ін.] ; за заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернєя. Київ: Юрінком Інтер, 2016. С. 366*).

МІЖНАРОДНІ САНКЦІЇ – санкції, що визнаються Україною, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, відповідно до міжнародних договорів України або рішень міждержавних об'єднань, міжнародних, міжурядових організацій, участь у яких бере Україна, а також іноземних держав, щодо замороження активів, пов'язаних з тероризмом та його фінансуванням, розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням, або обмеження будь-якого доступу до них чи заборони проведення фінансових операцій (*п. 33 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»*).

МІНІМАЛЬНА ЗАРОБІТНА ПЛАТА – це встановлений законом мінімальний розмір оплати праці за виконану працівником місячну (годинну) норму праці (*ч. 1 ст. 3 Закону України «Про оплату праці»*).

МІСЦЕ ПЕРЕБУВАННЯ – адміністративно-територіальна одиниця, на території якої особа проживає строком менше шести місяців на рік (*абз. 4 ст. 3 Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні»*).

МІСЦЕ ПРОЖИВАННЯ – житло, розташоване на території адміністративно-територіальної одиниці, в якому особа проживає, а також спеціалізовані соціальні установи, заклади соціального обслуговування та соціального захисту, військові частини (*абз. 5 ст. 3 Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні»*).

МОНЕТИ – металеві грошові знаки різного номіналу (*пп. 18 п. 4 Розділу I Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні, затвердженій постановою Правління Національного банку України від 25.09.2018 № 103*).

МОНОПОЛІЗАЦІЯ – досягнення суб'єктом господарювання монопольного (домінуючого) становища на ринку товару, підтримання або посилення цього становища (*абз. 6 ст. 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції»*).

МОПЕД – двоколісний транспортний засіб, який має двигун з робочим об'ємом до 50 куб. см або електродвигун потужністю до 4 кВт (*абз. 53 п. 1.10 Правил дорожнього руху, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306*).

МОТОЦИКЛ – двоколісний механічний транспортний засіб з боковим причепом або без нього, що має двигун з робочим об'ємом 50 куб. см і більше. До мотоциклів прирівнюються моторолери, мотоколяски, триколісні та інші механічні транспортні засоби, дозволена максимальна маса яких не перевищує 400 кг (*абз. 54 п. 1.10 Правил дорожнього руху, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306*).

НАГЛЯДОВА РАДА АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА – є колегіальним органом, що здійснює захист прав акціонерів товариства і в межах компетенції, визначеної статутом та законом, здійснює управління акціонерним товариством, а також контролює та регулює діяльність виконавчого органу (*ч. 1 ст. 51 Закону України «Про акціонерні товариства» від*).

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ – інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання нових знань та (або) пошук шляхів їх застосування, основними видами якої є фундаментальні та прикладні наукові дослідження (*п. 12 ст. 1 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»*).

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ – педагогічна діяльність в університетах, академіях, інститутах та закладах післядипломної освіти, що пов'язана з науковою та (або) науково-технічною діяльністю (*п. 24 ст. 1 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»*).

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРАЦІВНИК – вчений, який має вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня, відповідно до трудового договору (контракту) в університеті, академії, інституті професійно провадить педагогічну та наукову або науково-педагогічну діяльність та має відповідну кваліфікацію незалежно від наявності наукового ступеня або вченого звання, підтверджену результатами атестації у випадках, визначених законодавством (*п. 25 ст. 1 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»*).

НАЦІОНАЛЬНА ДОПОВІДЬ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАСАД АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ – це підсумковий документ із статистичними й іншими інформаційними даними, а також висновками та пропозиціями, який щорічно готує Національне агентство з питань запобігання корупції, схвалює

Кабінет Міністрів України та оприлюднюється на офіційному веб-сайті Верховної Ради України (*ст. 20 Закону України «Про запобігання корупції»*).

НАЦІОНАЛЬНА ОЦІНКА РИЗИКІВ – система заходів, що вживаються суб'єктами державного фінансового моніторингу, уповноваженими органами державної влади із залученням інших суб'єктів (за потреби) з метою визначення (виявлення) ризиків (загроз) легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансування тероризму, їх аналіз, оцінка та розроблення заходів, спрямованих на запобігання виникненню та/або зменшенню негативних наслідків (*п. 24 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»*).

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ – центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику (*ч. 1 ст. 4 Закону України «Про запобігання корупції»*).

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ВИЯВЛЕННЯ, РОЗШУКУ ТА УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ, ОДЕРЖАНИМИ ВІД КОРУПЦІЙНИХ ТА ІНШИХ ЗЛОЧИНІВ, – центральний орган виконавчої влади із спеціальним статусом, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері виявлення та розшуку активів, на які може бути накладено арешт у кримінальному провадженні чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави, та/або з управління активами, на які накладено арешт у кримінальному провадженні чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави або які конфісковано у кримінальному провадженні чи стягнено за рішенням суду в дохід держави внаслідок визнання їх необґрунтованими (*ч. 1 ст. 2 Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів»*).

НАЦІОНАЛЬНЕ АНТИКОРУПЦІЙНЕ БЮРО УКРАЇНИ (НАБУ) – державний правоохоронний орган, на який покладається попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних правопорушень, віднесених до його підслідності, а також запобігання вчиненню нових. Завданням НАБУ є протидія кримінальним корупційним правопорушенням, які вчинені вищими посадовими особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та становлять загрозу національній безпеці, а також вжиття інших передбачених законом заходів щодо протидії корупції. НАБУ утворюється Президентом України відповідно до Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» та інших законів України (*ст. 1 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України»*).

НАЦІОНАЛЬНІ ПУБЛІЧНІ ДІЯЧІ – фізичні особи, які виконують або виконували в Україні визначні публічні функції, а саме: Президент України, Прем'єр-міністр України, члени Кабінету Міністрів України та їх заступники; керівник постійно діючого допоміжного органу, утвореного Президентом України, його заступники; керівник та заступники керівника Державного управління справами; керівники апаратів (секретаріатів) державних органів, що не є державними службовцями, посади яких належать до категорії «А»; Секретар та заступники Секретаря Ради національної безпеки і оборони України; народні депутати України; Голова та члени Правління Національного банку України, члени Ради Національного банку України; голови та судді Конституційного Суду України, Верховного Суду, вищих спеціалізованих судів; члени Вищої ради правосуддя, члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, члени Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів; Генеральний прокурор та його заступники; Голова Служби безпеки України та його заступники; Директор Національного антикорупційного бюро України та його заступники; Директор Державного бюро розслідувань та його заступники; Директор Бюро фінансових розслідувань та його заступники; Голова та члени Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Голова та члени Антимонопольного комітету України, Голова Національного

агентства з питань запобігання корупції та його заступники, Голова та члени Рахункової палати, Голова та члени Центральної виборчої комісії, голови та члени інших державних колегіальних органів; надзвичайні і повноважні послы; начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України, командувачі Сухопутних військ Збройних Сил України, Повітряних Сил Збройних Сил України, Військово-Морських Сил Збройних Сил України; державні службовці, посади яких належать до категорії «А»; керівники органів прокуратури, керівники обласних територіальних органів Служби безпеки України, голови та судді апеляційних судів; керівники адміністративних, управлінських чи наглядових органів державних та казенних підприємств, господарських товариств, державна частка у статутному капіталі яких прямо чи опосередковано перевищує 50 відсотків; члени керівних органів політичних партій (*пп. 25 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»*).

НЕВЖИТТЯ ЗАХОДІВ ЩОДО ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ – невжиття передбачених законом заходів посадовою чи службовою особою органу державної влади, посадовою особою місцевого самоврядування, юридичної особи, їх структурних підрозділів у разі виявлення корупційного правопорушення (*ст. 172⁹ КУпАП*).

НЕДІЄЗДАТНА ОСОБА – це фізична особа, яка внаслідок хронічного стійкого психічного розладу не здатна усвідомлювати значення своїх дій та (або) керувати ними та визнана недієздатною в судовому порядку. Порядок визнання фізичної особи недієздатною встановлюється ЦПК України (*ст. 39 ЦК України*).

НЕЗАКОННЕ ЗБАГАЧЕННЯ – набуття особою, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, активів, вартість яких більше ніж на шість тисяч п'ятсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян перевищує її законні доходи (*ст. 368⁵ КК України*).

НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ – це право власності на результати інтелектуальної діяльності, у тому числі промислової власності, а також інші аналогічні права, визнані об'єктом права власності (інтелектуальної власності), право користування майном та майновими правами платника податку в установленому законодавством порядку, у тому числі набуті в установленому законодавством порядку права користування природними ресурсами, майном та майновими правами (п.п. 14.1.120 п. 14.1 ст. 14 ПК України).

НЕПРАВОМІРНА ВИГОДА – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав (п. 7 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції»).

НОРМАТИВНИЙ ДОКУМЕНТ – документ, що встановлює правила, настанови чи характеристики щодо діяльності або її результатів (п. 14 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про стандартизацію»).

НЕПРИБУТКОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ – юридичні особи, крім державних органів, органів державного управління та установ державної і комунальної власності, що не є фінансовими установами, створені для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів, без мети отримання прибутку (п. 26 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

НЕПРИЙНЯТНО ВИСОКИЙ РИЗИК – максимально високий ризик, що не може бути прийнятий суб'єктом первинного фінансового моніторингу відповідно до внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу (п. 27 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

НЕРЕЗИДЕНТИ – це: а) іноземні компанії, організації, утворені відповідно до законодавства інших держав, їх зареєстровані (акредитовані або легалізовані) відповідно до законодавства України філії, представництва та інші відокремлені підрозділи з місцезнаходженням на території України; б) дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва інших держав і міжнародних організацій в Україні; в) фізичні особи, які не є резидентами України (*пп. 14.1.122 п. 14.1 ст. 14 ПК України*).

НЕРЕЗИДЕНТИ, ШО МАЮТЬ ОФШОРНИЙ СТАТУС, – нерезиденти, розташовані на території офшорних зон, крім нерезидентів, які надали платнику податку виписку з правоустановчих документів, легалізовану у встановленому законодавством порядку, що свідчить про звичайний (неофшорний) статус такого нерезидента (*пп. 14.1.122¹ п. 14.1 ст. 14 ПК України*).

НЕРУХОМЕ МАЙНО (НЕРУХОМІСТЬ) – земельні ділянки, а також об'єкти, розташовані на земельній ділянці і невід'ємно пов'язані з нею, переміщення яких є неможливим без їх знецінення та зміни їх призначення (*абз. 1 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про іпотеку»*). Режим нерухомої речі може бути поширений законом на повітряні та морські судна, судна внутрішнього плавання, космічні об'єкти, а також інші речі, права на які підлягають державній реєстрації (*п. 1 ст. 181 ЦК України*).

НОМІНАЛЬНИЙ ВЛАСНИК – особа, яка від свого імені управляє корпоративними правами іншої особи – кінцевого бенефіціарного власника в інтересах останнього (*п. 40 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»*).

НОРМАТИВНИЙ ДОКУМЕНТ – документ, що встановлює правила, настанови чи характеристики щодо діяльності або її результатів (*п. 14 ст. 1 Закону України «Про стандартизацію»*).

НУМІЗМАТИЧНА ПРОДУКЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ – пам'ятні монети України з дорогоцінних та недорогоцінних металів, пам'ятні банкноти, сувенірна продукція з недорогоцінних металів [вироби з використанням розмінних і обігових монет або банкнот національної валюти України, у тому числі в сувенірній упаковці, нерозрізані аркуші банкнот, а також вироби, які не містять монет або банкнот національної валюти та не виконують функції засобу платежу (медалі, сувенірні монети та банкноти тощо)], сувенірна продукція з дорогоцінних металів [вироби з дорогоцінних металів, які не містять монет або банкнот національної валюти та не виконують функції засобу платежу (сувенірні срібні гривні, сувенірні вироби, які імітують банкноти, медалі тощо)], сувенірні монети (*абз. 5 п. 1.2. Розділу I Інструкції про організацію виготовлення, випуску в обіг і реалізації пам'ятних та інвестиційних монет України, сувенірної продукції, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 30.05.2012 № 213*).

ОБВИНУВАЛЬНИЙ АКТ – процесуальне рішення, яким прокурор висуває обвинувачення у вчиненні кримінального правопорушення і яким завершується досудове розслідування (ч. 4 ст. 110 КПК України).

ОБ'ЄДНАННЯ – об'єднання юридичних та (або) фізичних осіб, у тому числі об'єднання підприємств, а також громадські організації (абз. 8 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

ОБ'ЄКТ НЕЗАВЕРШЕНОГО БУДІВНИЦТВА – об'єкт будівництва, на який видано дозвіл на будівництво, понесені витрати на його спорудження та не прийнятий в експлуатацію відповідно до законодавства (абз. 4 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про іпотеку»).

ОБ'ЄКТ ОЦІНКИ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ – функції та завдання органу влади, його посадових осіб, визначені законодавчими актами, та способи їх реалізації (абз. 5 п. 2 Розділу I Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади, затверджена рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 02.12.2016 № 126).

ОБ'ЄКТ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ – дії з активами, пов'язані з відповідними учасниками фінансових операцій, які їх проводять, за умови наявності ризиків використання таких активів з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та/або фінансування розповсюдження зброї масового знищення, а також будь-яка інформація про такі дії чи події, активи та їх учасників (п. 41 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

ОБ’ЄКТИ ЖИТЛОВОЇ НЕРУХОМОСТІ – це будівлі, віднесені відповідно до законодавства до житлового фонду, дачні та садові будинки, а об’єкти нежитлової нерухомості – будівлі, приміщення, що не віднесені законодавством до житлового фонду (*пп. 14.1.129 та 14.1.129' п. 14.1 ст. 14 ПК України*).

ОБЩАНКА (ст. 354, 368, 368–3–370 КК УКРАЇНИ) – висловлення працівнику підприємства, установи чи організації, особі, яка надає публічні послуги, або службовій особі наміру про надання неправомірної вигоди з повідомленням про час, місце, спосіб надання неправомірної вигоди (*ч. 3 Примітки до ст. 354 КК України*).

ОБОВ’ЯЗКОВИЙ РЕКВІЗИТ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТА – обов’язкові дані в електронному документі, без яких він не може бути підставою для його обліку і не матиме юридичної сили (*п. 4 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг»*).

ОРГАНИ ВЛАДИ – міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, Верховна Рада Автономної Республіки Крим та органи виконавчої влади Автономної Республіки Крим, державні органи, що здійснюють регулювання діяльності суб’єктів природних монополій, ринку цінних паперів, державні органи приватизації, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, місцеві органи виконавчої влади (*абз. 7 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції»*).

ОРГАНІЗАЦІЙНО-РОЗПОРЯДЧІ ОБОВ’ЯЗКИ – це обов’язки по здійсненню керівництва галуззю промисловості, трудовим колективом, ділянкою роботи, виробничою діяльністю окремих працівників на підприємствах, в установах чи організаціях незалежно від форми власності. Такі функції виконують, зокрема, керівники міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, державних, колективних чи приватних підприємств, установ і організацій, їх заступники, керівники структурних підрозділів (начальники цехів, завідувачі

відділами, лабораторіями, кафедрами), їх заступники, особи, які керують ділянками робіт (майстри, виконроби, бригадири тощо) (абз. 2 п. 1 Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.04.2002 № 5 «Про судову практику у справах про хабарництво»).

ОРЕНДА – наймання, тимчасове користування будівлями, земельною ділянкою, обладнанням, виробничими площами, машинами і т. ін. на договірних засадах. Речове право на майно, відповідно до якого орендодавець передає або зобов'язується передати орендарю майно у користування за плату на певний строк (п. 10 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про оренду державного та комунального майна»).

ОРЕНДАР – фізична або юридична особа, яка на підставі договору оренди бере майно у користування за плату на певний строк (п. 11 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про оренду державного та комунального майна»).

ОРЕНДОДАВЕЦЬ – юридична особа, яка на підставі договору оренди передає майно у користування за плату на певний строк (п. 12 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про оренду державного та комунального майна»).

ОРИГІНАЛ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТА – електронний примірник документа з обов'язковими реквізитами, у тому числі з електронним підписом автора або підписом, прирівняним до власноручного підпису відповідно до Закону України «Про електронні довірчі послуги» (ч. 1 ст. 7 Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг»).

ОСОБА, ДІЄЗДАТНІСТЬ ЯКОЇ ОБМЕЖЕНА, – це фізична особа, яка страждає на психічний розлад, який істотно впливає на її здатність усвідомлювати значення своїх дій та (або) керувати ними та її цивільна дієздатність обмежена судом в порядку, визначеному ЦПК України (ст. 36 ЦК України).

ОСОБИСТИЙ КЛЮЧ – параметр алгоритму асиметричного криптографічного перетворення, який

використовується як унікальні електронні дані для створення електронного підпису чи печатки, доступний тільки підписувачу чи створювачу електронної печатки, а також у цілях, визначених стандартами для кваліфікованих сертифікатів відкритих ключів (п. 29 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про електронні довірчі послуги»).

ОФІЦІЙНИЙ ВЕБСАЙТ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ – сукупність програмних засобів, розміщених за унікальними адресами в обчислювальній мережі, у тому числі в мережі Інтернет, разом з інформаційними ресурсами Національного агентства з питань запобігання корупції через які здійснюється формування, ведення та оприлюднення Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (п. 2 ч. 2 Розділу I «Порядку формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, затвердженого рішенням НАЗК від 10.06.2016 № 3).

ОФІЦІЙНЕ ДЖЕРЕЛО – автоматизовані інформаційні і довідкові системи, реєстри, бази та банки даних, держателем (адміністратором) яких є державні органи або органи місцевого самоврядування, а також відповідні органи іноземних держав та міжнародних, міжурядових організацій (п. 43 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

ОФІЦІЙНИЙ ДОКУМЕНТ – документ, складений, виданий, засвідчений із дотриманням визначених законодавством норм уповноваженою особою, якій законодавством надано право у зв'язку з її професійною чи службовою діяльністю складати, видавати, засвідчувати певні види документів, що підтверджує чи посвідчує певні події, явища або факти та містить передбачені законодавством

реквізити і відомості (п. 44 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

ОЦІНКА КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ – процес визначення, аналізу та безпосередньої оцінки корупційного ризику (абз. 6 п. 2 ст. 1 Розділу 1 Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади, затвердженій рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 02.12.2016 № 126).

ОЧИЩЕННЯ ВЛАДИ (ЛЮСТРАЦІЯ) – це встановлена Законом України «Про очищення влади» або рішенням суду заборона окремим фізичним особам обіймати певні посади (перебувати на службі) (крім виборних посад) в органах державної влади та органах місцевого самоврядування. Очищення влади здійснюється з метою недопущення до участі в управлінні державними справами осіб, які своїми рішеннями, діями чи бездіяльністю здійснювали заходи (та/або сприяли їх здійсненню), спрямовані на узурпацію влади Президентом України Віктором Януковичем, підрив основ національної безпеки і оборони України або протиправне порушення прав і свобод людини і ґрунтується на принципах: верховенства права та законності; відкритості, прозорості та публічності; презумпції невинуватості; індивідуальної відповідальності; гарантування права на захист (ч. 1 ст. 1 Закону України «Про очищення влади»).

П

ПАЙОВИЙ ФОНД – це сукупність активів, що належать учасникам такого фонду на праві спільної часткової власності, перебувають в управлінні компанії з управління активами та обліковуються нею окремо від результатів її господарської діяльності (ч. 1 ст. 41 Закону України «Про інститути спільного інвестування»).

ПАМ'ЯТНІ БАНКНОТИ – банкноти національної валюти України, що випускаються спеціальним тиражем до визначних подій та ювілейних дат, святкування яких відзначається на державному рівні, у тому числі банкноти діючого номінального ряду з нанесенням додаткових елементів дизайну тощо (абз. 7 п. 1.2 Інструкції про організацію виготовлення, випуску в обіг і реалізації пам'ятних та інвестиційних монет України, сувенірної продукції, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 30.05.2012 № 123).

ПАМ'ЯТНІ МОНЕТИ – монети із дорогоцінних або недорогоцінних металів, які виготовлені із застосуванням спеціальних технологій, що забезпечують підвищену якість монет, і випускаються в обіг Національним банком обмеженими тиражами з нагоди відзначення ювілейних дат, пам'ятних подій історії та сучасності, заходів з охорони навколишнього природного середовища, інших подій суспільного життя (абз. 8 п. 1.2 Інструкції про організацію виготовлення, випуску в обіг і реалізації пам'ятних та інвестиційних монет України, сувенірної продукції, затвердженої Постановою Правління Національного банку України від 30.05.2012 № 123).

ПАСИВНІ ДОХОДИ – доходи, отримані у вигляді: процентів на поточний або депозитний (вкладний) банківський рахунок, на вклад (депозит) у кредитних спілках, інших процентів (у тому числі дисконтних доходів); процентного або дисконтного доходу за іменним ощадним (депозитним) сертифікатом; плати (відсотків), що розподіляється відповідно

до пайових членських внесків членів кредитної спілки; доходу, який виплачується компанією, що управляє активами інституту спільного інвестування, на розміщені активи відповідно до закону, включаючи дохід, що виплачується (нараховується) емітентом у результаті викупу (погашення) цінних паперів інституту спільного інвестування, який визначається як різниця між сумою, отриманою від викупу, та сумою коштів або вартістю майна, сплаченою платником податку продавцю (у тому числі емітенту) у зв'язку з придбанням таких цінних паперів, як компенсація їх вартості; доходу за іпотечними цінними паперами (іпотечними облігаціями та сертифікатами) відповідно до закону; відсотків (дисконту), отриманих власником облігації від їх емітента відповідно до закону; доходу за сертифікатом фонду операцій з нерухомістю та доходу, отриманого платником податку в результаті викупу (погашення) управителем сертифікатів фонду операцій з нерухомістю в порядку, визначеному проспектом емісії сертифікатів; інвестиційного прибутку, включаючи прибуток від операцій з державними цінними паперами та з борговими зобов'язаннями Національного банку України з урахуванням курсової різниці; роялті; дивідендів; страхових виплат і відшкодувань (пп. 14.1.268 пункт 14.1 ст. 14 ПК України).

ПАЧКА БАНКНОТ – 1000 банкнот одного номіналу і зразка, що складається з 10 корінців банкнот по 100 банкнот (менше 10 корінців – неповна пачка) (пп. 28 п. 4 розділу I Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 25.09.2018 № 103).

ПЕРВІСНА ВАРТІСТЬ – історична (фактична) собівартість основних засобів чи нематеріальних активів у сумі грошових коштів або справедливої вартості інших активів, сплачених (переданих), витрачених для придбання (створення) основних засобів або нематеріальних активів (пп. 33 Пункту 1.4 глави I розділу I Інструкції з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів банків України, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 20.12.2005 № 480).

ПЕРВИННИЙ ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ – сукупність заходів, які вживаються суб'єктами первинного фінансового моніторингу і спрямовані на виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії (п. 45 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

ПЕРЕКАЗ КОШТІВ – рух певної суми коштів з метою її зарахування на рахунок отримувача або видачі йому у готівковій формі. Ініціатор та отримувач можуть бути однією і тією ж особою (п. 1.24 ст. 1 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів України»).

ПЕРСОНАЛЬНИЙ ЕЛЕКТРОННИЙ КАБІНЕТ – індивідуальна персоніфікована вебсторінка суб'єкта декларування у Єдиному державному реєстрі декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за допомогою якої здійснюється подання електронних документів, обмін повідомленнями тощо (п. 2 Розділу I Порядку формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, затвердженого рішенням НАЗК від 10.06.2016 № 3).

ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНЕ З КОРУПЦІЄЮ, – діяння, що не містить ознак корупції, але порушує встановлені Законом України «Про запобігання корупції» вимоги, заборони та обмеження, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 вказаного Закону, за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність (абз. 10 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції»).

ПЕРЕВІРКА – розгляд нормативного документа з метою встановлення необхідності його подальшого застосування, перегляду чи скасування (п. 15 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про стандартизацію»).

ПІДБУРЮВАЧ – особа, яка умовлянням, підкупом, погрозою, примусом або іншим чином схилила іншого співучасника до вчинення кримінального правопорушення (ч. 4 ст. 27 КК України).

ПІДКУП ВИБОРЦЯ, УЧАСНИКА РЕФЕРЕНДУМУ, ЧЛЕНА ВИБОРЧОЇ КОМІСІЇ АБО КОМІСІЇ З РЕФЕРЕНДУМУ – прийняття пропозиції, обіцянки або одержання виборцем, учасником референдуму для себе чи третьої особи неправомірної вигоди за вчинення чи невчинення будь-яких дій, пов'язаних з безпосередньою реалізацією ним свого виборчого права або права голосу (відмова від участі в голосуванні, голосування на виборчій дільниці (дільниці референдуму) більше одного разу, голосування за окремого кандидата на виборах або відмова від такого голосування, передання виборчого бюлетеня (бюлетеня для голосування на референдумі) іншій особі), незалежно від фактичного волевиявлення особи та результатів голосування (ч. 1 ст. 160 КК України).

ПІДКУП ПРАЦІВНИКА, ПОСАДОВОЇ ОСОБИ ПОКУПЦЯ (ЗАМОВНИКА) – це надання або пропонування йому конкурентом постачальника, безпосередньо або через іншу особу, матеріальних чи інших вигод за неналежне виконання або невиконання працівником, посадовою особою покупця (замовника) службових обов'язків, що впливають з укладеного або пов'язані з укладенням між постачальником і покупцем (замовником) договору поставки товарів, виконання робіт, надання послуг, іншого договору або за неукладення договору. До працівника покупця прирівнюється й інша особа, яка згідно з своїми повноваженнями приймає рішення від імені покупця про придбання товару, виконання робіт, надання послуг, впливає на прийняття такого рішення або якимось чином пов'язана з ним (ст. 14 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції»).

ПІДКУП ПРАЦІВНИКА, ПОСАДОВОЇ ОСОБИ ПОСТАЧАЛЬНИКА – це надання або пропонування йому конкурентом покупця (замовника), безпосередньо або через іншу особу, матеріальних чи інших вигод за неналежне

виконання або невиконання працівником, посадовою особою постачальника службових обов'язків, що впливають з укладеного або пов'язані з укладенням між постачальником і покупцем (замовником) договору поставки товарів, виконання робіт, надання послуг, іншого договору або за неукладення договору. До працівника постачальника прирівнюється й інша особа, яка згідно з своїми повноваженнями приймає рішення від імені постачальника про поставку товару, виконання робіт, надання послуг, впливає на прийняття такого рішення або якимось чином пов'язана з ним (ст. 13 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції»).

ПІДКУП СЛУЖБОВОЇ ОСОБИ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ПРИВАТНОГО ПРАВА НЕЗАЛЕЖНО ВІД ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВОЇ ФОРМИ – це пропозиція чи обіцянка службовій особі юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми надати їй або третій особі неправомірну вигоду, а так само надання такої вигоди або прохання її надати за вчинення зазначеною службовою особою дій чи її бездіяльності з використанням наданих їй повноважень в інтересах того, хто пропонує, обіцяє чи надає таку вигоду, або в інтересах третьої особи (ч. 1 ст. 368³ КК України).

ПІДЛЕГЛА ОСОБА – є особа, яка підпорядкована іншим певним особам, перебуває в залежності від них, а керівником (начальником), відповідно, – особа, яка уповноважена здійснювати організаційно-розпорядчі обов'язки і має той чи інший обсяг влади стосовно визначених осіб, який надає їй повноваження, тобто правову та/або організаційну можливість прямо або непрямо втручатися в законну діяльність підлеглих, видавати їм накази та розпорядження, застосовувати до них заохочення і накладати на них дисциплінарні стягнення або порушувати клопотання про це перед старшим прямим керівником (начальником), вирішувати питання прийняття їх на роботу чи призначення на посаду та звільнення з роботи чи з посади або брати участь у вирішенні цих питань тощо (Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції» / наук. ред. Хавронюк М.І. Київ: Ваіте, 2018. С. 18).

ПІДОЗРА – припущення, що ґрунтується на результатах аналізу наявної інформації та може свідчити про те, що фінансова операція або її учасники, їх діяльність чи походження активів пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та/або фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, або із вчиненням іншого кримінального правопорушення або діяння, за яке передбачені міжнародні санкції (пп. 46 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

ПІДПРИЄМСТВО – самостійний суб'єкт господарювання, створений компетентним органом державної влади або органом місцевого самоврядування, або іншими суб'єктами для задоволення суспільних та особистих потреб шляхом систематичного здійснення виробничої, науково-дослідної, торговельної, іншої господарської діяльності (п. 1 ст. 62 ГК України).

ПІДРОБКА – створення (повністю або частково) документа, подібного на справжній/автентичний документ, з метою незаконного його використання як справжнього/автентичного документа (пп. 38 п. 5 Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 19.05.2020 №65).

ПІДРОБЛЕНІ БАНКНОТИ ІНОЗЕМНОЇ ВАЛЮТИ – імітації справжніх банкнот, що виготовлені будь-яким способом, уключаючи промисловий, та які за дизайном і елементами захисту не відповідають зразкам та описам, що наведені на сторінках офіційних сайтів центральних/національних банків іноземних держав. До таких банкнот також належать: перероблені банкноти, на яких будь-яким способом (наклеюванням, малюванням, друкуванням) змінені елементи дизайну, зображення, що визначають номінал, рік затвердження/виготовлення зразка, банк-емітент та інші

реквізити, і які за зовнішнім виглядом можуть бути сприйняті як справжні банкноти; сувенірні чи рекламні вироби, за дизайном схожі на банкноти, на яких видалені та/або приховані написи, що позначають сувенірні чи рекламні вироби, та імітовані окремі елементи захисту справжніх банкнот (*пп. 29-1 пункт 4 Розділу I Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 25.09.2018 № 103*).

ПІЛЬГА – це звільнення різних категорій осіб від певних обов’язків, або, іншими словами, надання додаткових можливостей майнового чи немайнового характеру. *Майновими* є пільги, що надаються у виді додаткових виплат, повного або часткового звільнення окремих категорій громадян від обов’язкових платежів, а *немайновими* – у виді додаткових оплачуваних відпусток, скорочення робочого часу тощо (немайновими вони названі досить умовно). Неправомірною вигодою можна вважати обидва види пільг, адже жодних винятків чи уточнень закон не робить. За категоріями осіб, яким установлюються пільги, останні можна поділити на: трудові (санаторно-курортне лікування, безкоштовний проїзд пасажирським міським та приміським транспортом); житлові (зменшення плати за житло, комунальні послуги, електроенергію, газ, паливо тощо); у галузі охорони здоров’я (забезпечення автомобілем, безплатне протезування); фінансово-кредитні (надання бюджетних кредитів та позик) тощо (*Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції» / наук. ред. Хавронюк М.І. Київ: Ваіте, 2018. С. 55*).

ПОВІДОМЛЕННЯ – повідомлення про можливі факти корупційних або пов’язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», отримане через анонімні канали зв’язку (*ч. 2 п. 2 Розділу I Вимог до захисту анонімних каналів зв’язку, через які здійснюються повідомлення про можливі факти корупційних або пов’язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», затверджених наказом НАЗК від 02.04.2020 № 127/20*).

ПОВІТРЯНЕ СУДНО – апарат, що підтримується в атмосфері у результаті його взаємодії з повітрям, відмінної від взаємодії з повітрям, відбитим від земної поверхні (*п. 79 ст. 1 Повітряного кодексу України*).

ПОДАРУНОК – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової (*абз. 9 ч. 1 ст. 1 «Про запобігання корупції»*).

ПОЗБАВЛЕННЯ ПРАВА ОБІЙМАТИ ПЕВНІ ПОСАДИ АБО ЗАЙМАТИСЯ ПЕВНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ – адміністративне стягнення, що призначається судом на строк від шести місяців до одного року, незалежно від того, чи передбачене воно в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини Кодексу України про адміністративні правопорушення, коли з урахуванням характеру адміністративного правопорушення, вчиненого за посадою, особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, та інших обставин справи суд визнає за неможливе збереження за нею права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Призначається судом строком на один рік, коли його спеціально передбачено в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини Кодексу України про адміністративні правопорушення (*ст. 29 КУпАП*).

ПОЗИКА – грошові кошти, що надаються резидентами, які є фінансовими установами, або нерезидентами, крім нерезидентів, які мають офшорний статус, позичальнику на визначений строк із зобов'язанням їх повернення та сплатою процентів за користування сумою позики (*п. 14.1.267 ПК України*).

ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ – це зареєстроване згідно з законом добровільне об'єднання громадян – прихильників певної загальнонаціональної програми суспільного розвитку, що має своєю метою сприяння формуванню і вираженню політичної волі громадян, бере участь у виборах та інших політичних заходах (*ст. 2 Закону України «Про політичні партії в Україні»*).

ПОЛІТИЧНО ЗНАЧУЩІ ОСОБИ – фізичні особи, які є національними, іноземними публічними діячами та діячами, які виконують публічні функції в міжнародних організаціях (п. 47 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ – вчинення особою, яка відповідно до частин першої та другої статті 45 Закону України «Про запобігання корупції» зобов'язана подавати декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, одного з перелічених діянь: несвоєчасне поданням без поважних причин декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; неповідомлення або несвоєчасне повідомлення про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента або про суттєві зміни у майновому стані; подання завідомо недостовірних відомостей у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (ст. 172-6 КУпАП).

ПОСАДА ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ – визначена структурою і штатним розписом первинна структурна одиниця державного органу з установленими відповідно до законодавства посадовими обов'язками у межах повноважень, визначених частиною першою статті 1 Закону України «Про державну службу» (п. 4 ч. 1 ст. 2 Закону України «Про державну службу»).

ПОСАДИ З ВИСОКИМ І ПІДВИЩЕНИМ КОРУПЦІЙНИМ РИЗИКОМ – перелік посад, який затверджується НАЗК (ч. 1 ст. 56 Закону України «Про запобігання корупції»). Зокрема, рішенням НАЗК від 17.06.2016 № 2 та зі змінами, внесеними до нього згідно з наказом НАЗК від 12.11.2019 № 142/19, до таких посад віднесено: 1. Посада Керівника Офісу Президента України, його першого заступника та заступника. 2. Посади керівників та заступників керівників

структурних підрозділів у складі самостійних структурних підрозділів центрального апарату Національного банку України. 3. Посади керівників та заступників керівників самостійних структурних підрозділів територіальних управлінь Державної судової адміністрації України. 4. Посади керівників державних підприємств, установ, організацій, інших суб'єктів господарювання державної форми власності та їх заступників, призначення яких здійснюється державними органами. 5. Посади державної служби, визначені структурою державних органів, юрисдикція яких поширюється на всю територію України, у разі недоцільності утворення структурних підрозділів. 6. Посади в органах місцевого самоврядування: перших заступників, заступників міських (міст обласного, республіканського в Автономній Республіці Крим, районного значення) голів, заступників сільських, селищних голів; заступників голів районних, районних в містах рад; секретарів міських (міст обласного, республіканського в Автономній Республіці Крим, районного значення), сільських, селищних рад; керуючих справами виконавчих комітетів міських (міст – обласних центрів та міста Сімферополя, міст обласного, республіканського в Автономній Республіці Крим значення) рад; голів постійних комісій з питань бюджету обласних, Київської та Севастопольської міських рад (у разі коли вони працюють у раді на постійній основі) *(Перелік посад з високим та підвищеним рівнем корупційних ризиків, затверджений рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 17.06.2016 № 2).*

ПОСАДИ, ЯКІ ПЕРЕДБАЧАЮТЬ ЗАЙНЯТТЯ ВІДПОВІДАЛЬНОГО АБО ОСОБЛИВО ВІДПОВІДАЛЬНОГО СТАНОВИЩА, – посади Президента України, Прем'єр-міністра України, члена Кабінету Міністрів України, першого заступника або заступника міністра, члена Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

Антимонопольного комітету України, Голови Державного комітету телебачення і радіомовлення України, Голови Фонду державного майна України, його першого заступника або заступника, члена Центральної виборчої комісії, члена Вищої ради правосуддя, члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, народного депутата України, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Уповноваженого із захисту державної мови, члена Національної комісії зі стандартів державної мови, Директора Національного антикорупційного бюро України, Генерального прокурора, його першого заступника та заступника, Голови Національного банку України, його першого заступника та заступника, члена Ради Національного банку України, Секретаря Ради національної безпеки і оборони України, його першого заступника та заступника, Постійного Представника Президента України в Автономній Республіці Крим, його першого заступника та заступника, радника або помічника Президента України, Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України, посади, які належать до посад державної служби категорії «А» або «Б», та посади, які частиною першою статті 14 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» віднесені до першої – третьої категорій, а також посади суддів, прокурорів, слідчих і дізнавачів, керівників, заступників керівників державних органів, юрисдикція яких поширюється на всю територію України, їх апаратів та самостійних структурних підрозділів, керівників, заступників керівників державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, юрисдикція яких поширюється на територію однієї або кількох областей, Автономної Республіки Крим, міст Києва або Севастополя, керівників державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, юрисдикція яких поширюється на територію одного або кількох районів, міста республіканського в Автономній Республіці Крим або обласного значення, району в місті, міста районного значення, а також посади, що підлягають заміщенню вищим офіцерським складом військовослужбовців (*Примітка до ст. 56 Закону України «Про запобігання корупції»*).

ПОСАДОВА ІНСТРУКЦІЯ – документ, що містить інформацію про посаду державної служби, мету посади, визначає основні посадові обов'язки, права державного службовця, перелік суб'єктів зовнішньої службової комунікації, вимоги до компетентності та умови служби на відповідній посаді (*п. 3 ч. 2 Розділу I Порядку розроблення посадових інструкцій державних службовців категорій «Б» та «В», затвердженого наказом Національного агентства України з питань державної служби 11.11.2019 № 172-19*).

ПОСАДОВА ОСОБА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ – це особа, яка працює в органах місцевого самоврядування, має відповідні посадові повноваження щодо здійснення організаційно-розпорядчих та консультативно-дорадчих функцій і отримує заробітну плату за рахунок місцевого бюджету. До посадових осіб не відносяться технічні працівники та обслуговуючий персонал органів місцевого самоврядування (*ст. 2 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування»*).

ПОСЕРЕДНИК З ПЕРЕКАЗУ КОШТІВ – суб'єкт первинного фінансового моніторингу, який безпосередньо не обслуговує ні платника (ініціатора переказу коштів), ні отримувача та виконує переказ коштів за дорученням іншого суб'єкта первинного фінансового моніторингу, який обслуговує платника (ініціатора переказу коштів) або отримувача, або за дорученням іншого посередника з переказу коштів (*пп. 48 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»*).

ПОСИЛЕНІ ЗАХОДИ НАЛЕЖНОЇ ПЕРЕВІРКИ – заходи, що вживаються суб'єктом первинного фінансового моніторингу на основі ризик-орієнтованого підходу стосовно клієнтів, ділові відносини з якими (фінансові операції без встановлення ділових відносин яких) становлять високий ризик, є пропорційними виявленим ризикам та спрямовані на їх мінімізацію, у тому числі шляхом збільшення частоти та обсягу

дій з моніторингу ділових відносин та збору додаткової інформації щодо ділових відносин (пп. 49 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

ПОСЛУГА – це здійснювана на замовлення споживача та з метою задоволення його особистих потреб діяльність з надання чи передачі споживачеві певного визначеного договором матеріального чи нематеріального блага (пп. 17 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про захист прав споживачів»).

ПОСЛУГИ У СФЕРІ ЛОТЕРЕЙ ТА/АБО АЗАРТНИХ ІГОР – послуги, пов’язані з організацією та проведенням будь-яких ігор, заснованих на ризику або розіграві призового (виграшного) фонду між гравцями, умовою участі в яких є внесення гравцем плати (ставки), що має грошову цінність, що дає право на отримання виграшу (призу), наявність і розмір якого повністю або частково залежить від випадковості, у тому числі лотереї, ігри в казино, циліндричні ігри (рулетка), ігри в карти, ігри в кості, ігри на гральному автоматі та операції парі, що надаються за фактичною адресою або дистанційно, електронними засобами або за допомогою будь-яких інших технологій зв’язку і на індивідуальний запит одержувача послуг (пп. 50 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

ПОСТАЧАЛЬНИК ПОСЛУГ, ПОВ’ЯЗАНИХ З ОБІГОМ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ, – будь-яка фізична чи юридична особа, яка провадить один або декілька таких видів діяльності та/або операцій для іншої фізичної та/або юридичної особи або від імені: обмін віртуальних активів; переказ віртуальних активів; зберігання та/або адміністрування віртуальних активів або інструментів, що дають змогу контролювати віртуальні активи; участь і надання фінансових послуг, пов’язаних із пропозицією емітента та/або продажем

віртуальних активів (п. 51 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

ПОТЕНЦІЙНИЙ КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ – наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень (абз. 7 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції»).

ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНЕ З КОРУПЦІЄЮ, – діяння, що не містить ознак корупції, але порушує встановлені Законом України «Про запобігання корупції» вимоги, заборони та обмеження, вчинене особою, зазначеною у частині 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції», за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність (абз. 9 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції»).

ПРАВОЧИН – дія особи, спрямована на набуття, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків (ч. 1 ст. 202 ЦК України).

ПРЕДИКАТНИЙ ЗЛОЧИН – будь-який кримінальний злочин, в результаті якого виникли доходи, що можуть стати предметом злочину, зазначеного в статті 6 «Конвенції про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів» (п. е. ст. 1 глави I Конвенції про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, 1990 рік, ратифікована Законом України «Про ратифікацію Конвенції про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, 1990 рік»).

ПРЕДИКАТНИЙ ЗЛОЧИН – суспільно небезпечне протиправне діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом (абз. 4 п. 2 розділу I Порядок надання та розгляду узагальнених матеріалів,

затвердженого наказом Міністерства фінансів України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України від 11.03.2019 № 103/162/384).

ПРЕДСТАВНИК КЛІЄНТА – особа, яка на законних підставах має право вчиняти певні дії від імені клієнта (*пп. 52 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»*).

ПРИВАТНИЙ ІНТЕРЕС – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях (*абз. 11 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції»*).

ПРЕД'ЯВНИК БАНКНОТ (МОНЕТ) – фізична або юридична особа, яка пред'явила на дослідження сумнівні банкноти (монети) (*пп. 32 п. 4 розділу I Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 25.09.2018 № 103*).

ПРИДАТНІ ДО ОБІГУ БАНКНОТИ (МОНЕТИ) – платіжні банкноти (монети) національної валюти, які за дизайном і елементами захисту повністю відповідають зразкам та описам, розміщеним на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку, та не набули під час обігу ознак зношення та пошкоджень (*пп. 31 п. 4 розділу I Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 25.09.2018 № 103*).

ПРИЗ (ВИГРАШ) – кошти, майно, майнові чи немайнові права, які підлягають виплаті (видачі) гравцю у разі його виграшу в державну лотерею відповідно до оприлюднених умов її проведення (*п. 4 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про державні лотереї в Україні»*).

ПРИЙНЯТТЯ ЗАЯВ І ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО ВЧИНЕНІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ТА ІНШІ ПОДІЇ – дії службових осіб органів поліції при одержанні заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події. Згідно Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події, затвердженого наказом МВС України від 08.02.2019 № 100, прийняття заяв (повідомлень) незалежно від місця і часу їх учинення, повноти отриманих даних, особи заявника здійснює цілодобово, безперервно та невідкладно орган (підрозділ) поліції, до якого надійшла така інформація (*п. 1 Розділу II. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: наказ МВС України від 08.02.2019 № 100*). Цей Порядок регулює ведення в центральному органі управління поліцією, міжрегіональних територіальних органах поліції та їх територіальних (відокремлених) підрозділах, головних управліннях Національної поліції в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, областях та м. Києві, територіальних (відокремлених) підрозділах (управліннях, відділах, відділеннях) поліції (далі – органи (підрозділи) поліції) єдиного обліку заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події (далі – заяви (повідомлення)) з використанням інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України».

Джерелом інформації про кримінальні правопорушення та інші події, зокрема, є: 1) заяви (повідомлення) осіб, які надходять до органу (підрозділу) поліції, особи, уповноваженої на здійснення досудового розслідування, або службової особи, уповноваженої на прийняття та реєстрацію заяв (повідомлень); 2) самостійно виявлені слідчим або іншою посадовою особою органу поліції з будь-якого джерела обставини кримінального правопорушення; 3) повідомлення осіб, які затримали підозрювану особу під час учинення або замаху на вчинення кримінального правопорушення чи безпосередньо після вчинення кримінального правопорушення, чи під час безперервного переслідування особи, яка підозрюється в його вчиненні; 4) інше.

ПРИМУС – полягає у використанні комплексу різноманітних прийомів і засобів, покликаних певним чином примусити особу до виконання загальноприйнятих вимог. Він реалізується через наступні прийоми: категорична вимога, попередження про притягнення до дисциплінарної відповідальності, наказ. Даний метод (при позиції протистояння об'єкта індивідуальному впливу) застосовується лише у винятковому випадку, коли інші методи не дали бажаного результату (*п. 4.11. Положення про організацію та проведення індивідуальної виховної роботи з особами рядового і начальницького складу та працівниками органів і підрозділів цивільного захисту. Додаток 4 до п. 7 Настанови з організації соціально-гуманітарної роботи з особами рядового і начальницького складу та працівниками органів і підрозділів цивільного захисту, затвердженої наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 06.03.2008 № 177*).

ПРИЧІП – транспортний засіб, призначений для руху тільки в з'єднанні з іншим транспортним засобом. До цього виду транспортних засобів належать також напівпричеми і причеми-розпуски (*абз. 73 п. 1.10 Правил дорожнього руху, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306*).

ПРОГУЛЯНКОВЕ СУДНО (СУДНО) – судно будь-якого типу, призначене для відпочинку або занять спортом, з корпусом завдовжки від 2,5 до 24 метрів. Довжина такого судна визначається згідно з відповідними національними стандартами незалежно від типу пропульсивної установки (*абз. 1 п. 2 Технічного регламенту прогулянкових суден, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09.11.2011 № 1147*).

ПРОДАЖ – передача майна однією особою у власність або користування та (або) у володіння та (або) у розпорядження іншій особі, зокрема, передача згідно з угодами купівлі-продажу, оренди майна, іншими цивільно-правовими угодами, а також у разі заміни одного зобов'язання іншим або зміни умов виконання зобов'язань (*п. 14 ст. 1 Закону України «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну»*).

ПРОКУРОР – особа, яка обіймає посаду, передбачену статтею 15 Закону України «Про прокуратуру», та діє у межах своїх повноважень (*п. 15 ч. 1 ст. 3 КПК України*).

ПРОПОЗИЦІЯ (ЗАУВАЖЕННЯ) – звернення громадян, де висловлюються порада, рекомендація щодо діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування, депутатів усіх рівнів, посадових осіб, а також висловлюються думки щодо врегулювання суспільних відносин та умов життя громадян, вдосконалення правової основи державного і громадського життя, соціально-культурної та інших сфер діяльності держави і суспільства (*ч. 2 ст. 3 Закону України «Про звернення громадян»*).

ПРОПОЗИЦІЯ (ст. 354, 368, 368³–370 КК України) – це висловлення працівнику підприємства, установи чи організації, особі, яка надає публічні послуги, або службовій особі наміру про надання неправомірної вигоди (*ч. 3 Примітки до ст. 354 КК України*).

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ – здатність особи в межах визначених за посадою повноважень застосовувати спеціальні знання, уміння та навички, виявляти відповідні моральні та ділові якості для належного виконання встановлених завдань і обов’язків, навчання, професійного та особистісного розвитку (*п. 5 ч. 1 ст. 2 Закону України «Про державну службу»*).

ПРЯМЕ ПІДПОРЯДКУВАННЯ – відносини прямої організаційної або правової залежності підлеглої особи від її керівника, в тому числі через вирішення (участь у вирішенні) питань прийняття на роботу, звільнення з роботи, застосування заохочень, дисциплінарних стягнень, надання вказівок, доручень тощо, контролю за їх виконанням (*абз. другий ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції»*).

ПРЯМИЙ ВЛАСНИК – юридична або фізична особа, яка безпосередньо володіє часткою (акціями) у статутному капіталі заявника (*п. 12 ч. 1 ст. 2 Розділу I Положення про авторизацію осіб, які мають намір провадити діяльність з надання інформаційних послуг на фондовому ринку, та умови провадження такої діяльності, затвердженого рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 27.09.2018 № 670*).

ПУБЛІЧНА ЗАКУПІВЛЯ (ЗАКУПІВЛЯ) – придбання замовником товарів, робіт і послуг у порядку, встановленому Законом України «Про публічні закупівлі» (п. 25 ст. 1 Закону України «Про публічні закупівлі»).

ПУБЛІЧНА ІНФОРМАЦІЯ – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених Законом України «Про доступ до публічної інформації» (ч. 1 ст. 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації»).

ПУБЛІЧНА ІНФОРМАЦІЯ У ФОРМІ ВІДКРИТИХ ДАНИХ – це публічна інформація у форматі, що дозволяє її автоматизоване оброблення електронними засобами, вільний та безоплатний доступ до неї, а також її подальше використання (ч. 1 ст. 10¹ Закону України «Про доступ до публічної інформації»).

ПУБЛІЧНА ЧАСТИНА ЄДИНОГО ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ ДЕКЛАРАЦІЙ ОСІБ, УПОВНОВАЖЕНИХ НА ВИКОНАННЯ ФУНКЦІЙ ДЕРЖАВИ АБО МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, – частина даних Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, розміщена на офіційному вебсайті НАЗК, яка складається з декларацій та повідомлень про суттєві зміни в майновому стані суб'єктів декларування з вилюченою з них конфіденційною інформацією (п. 2 Розділу I Порядку формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, затвердженого рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 10.06.2016 № 3).

РАДА ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ ПРИ НАЦІОНАЛЬНОМУ АНТИКОРУПЦІЙНОМУ БЮРО УКРАЇНИ – утворюється відповідно до Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» для забезпечення прозорості та цивільного контролю за діяльністю НАБУ. Основними завданнями Ради громадського контролю є: 1) здійснення цивільного контролю за діяльністю НАБУ; 2) сприяння взаємодії НАБУ з громадськими об'єднаннями, іншими інститутами громадянського суспільства у сфері протидії корупції (*Положення про Раду громадського контролю, затверджено Указом Президента України від 15.05.2015 № 272/2015*).

РАХУНКОВА ПАЛАТА – державний колегіальний орган, орган фінансово-бюджетного контролю, який утворюється Верховною Радою України, підпорядкований і підзвітний їй та від імені Верховної Ради України здійснює контроль за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використанням (*ст. 1 Закону України «Про Рахункову палату»*).

РЕАЛЬНИЙ КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ – суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи не вчинення дій під час виконання зазначених повноважень (*абз. 13 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції»*).

РЕГУЛЯРНІ КАНАЛИ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО МОЖЛИВІ ФАКТИ КОРУПЦІЙНИХ АБО ПОВ'ЯЗАНИХ З КОРУПЦІЄЮ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ІНШИХ ПОРУШЕНЬ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ» – шляхи захищеного та анонімного повідомлення інформації викривачем Національному агентству з питань запобігання

корупції, іншому суб'єкту владних повноважень, до компетенції якого належить розгляд та прийняття рішень з питань, щодо яких розкривається відповідна інформація. Регулярні канали обов'язково створюються спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції, органами досудового розслідування, органами, відповідальними за здійснення контролю за дотриманням законів у відповідних сферах, іншими державними органами, установами, організаціями (абз. 21 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції»).

РЕЄСТРАЦІЯ ПРАВОПОРУШЕННЯ АБО ПОДІЇ – фіксація інформації про правопорушення або подію в системі «Інформаційний портал Національної поліції України» та/або журналах з присвоєнням записам порядкових номерів (абз. 14 п. 2 розділу I Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України, затвердженої наказом МВС від 27.04.2020 № 357).

РЕЗИДЕНТ – фізична особа, яка є громадянином України, юридична особа, що утворена та провадить свою діяльність за законодавством України (абз. 21 п. 2 Розділу I Положення про провадження депозитарної діяльності, затвердженого рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 23.04.2013 № 735).

РЕЗИДЕНТИ (ФІЗИЧНІ ОСОБИ) – фізичні особи – громадяни України, іноземні громадяни, особи без громадянства, біженці, особи, які потребують додаткового захисту, які мають постійне місце проживання на території України, що підтверджується відповідним документом, до якого згідно із законодавством України включено інформацію про місце проживання особи на території України, уключаючи паспорт/паспортний документ або документ, що його замінює, посвідку на постійне проживання, у тому числі ті, які тимчасово перебувають за кордоном, фізичні особи-підприємці, зареєстровані згідно із законодавством України (абз. 2 п. 2 Розділу I Положення про здійснення операцій із валютними

цінностями, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 02.01.2019 № 2).

РЕЗИДЕНТ (ЮРИДИЧНІ ОСОБИ) – юридичні особи та суб’єкти господарської діяльності України, що не мають статусу юридичної особи (філії, представництва тощо), які створені та здійснюють свою діяльність відповідно до законодавства України з місцезнаходженням на її території (абз. 13 п. 1.2. Розділу I Порядку відображення в обліку операцій в іноземній валюті, затвердженого наказом Державного казначейства України від 24.07.2001 № 126).

РИЗИКИ – небезпека (загроза, уразливі місця) для суб’єктів первинного фінансового моніторингу бути використаними з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та/або фінансування розповсюдження зброї масового знищення під час надання ними послуг відповідно до характеру їх діяльності (абз. 53 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

РИНКОВА ЦІНА – ціна, за якою товари (роботи, послуги) передаються іншому власникові за умови, що продавець бажає передати, а покупець – їх отримати на добровільній основі, сторони є взаємно незалежними юридично та фактично, володіють достатньою інформацією про такі товари (роботи, послуги), а також ціни, які склалися на ринку ідентичних (за їх відсутності – однорідних) товарів (робіт, послуг) у порівнянних економічних (комерційних) умовах (пп. 14.1.219. п. 14.1 ст. 14 ПК України).

РІВНОЗНАЧНА ПОСАДА – посада державної служби, що належить до однієї підкатегорії посад державної служби з урахуванням рівнів державних органів (п. 6 ч. 1 ст. 2 Закону України «Про державну службу»).

РОЗМІР МІНІМАЛЬНОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ – грошова сума, що дорівнює місячному розміру мінімальної

заробітної плати, встановленої законом на 1 січня календарного року, в якому приймається процесуальне рішення або здійснюється процесуальна дія (*п. 16 ст. 3 КПК України*).

РОЗПОРЯДНИК БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ – бюджетна установа в особі її керівника, уповноважена на отримання бюджетних асигнувань, взяття бюджетних зобов’язань, довгострокових зобов’язань за енергосервісом та здійснення витрат бюджету (*п. 47 ч. 2 ст. 2 БК України*).

РОЗРАХУНКОВІ БАНКІВСЬКІ ОПЕРАЦІЇ – рух грошей на банківських рахунках, здійснюваний згідно з розпорядженнями клієнтів або в результаті дій, які в рамках закону призвели до зміни права власності на активи (*ст. 2 Закону України «Про банки і банківську діяльність»*).

РОЗШУК АКТИВІВ – діяльність із визначення місцезнаходження активів, на які може бути накладено арешт у кримінальному провадженні, чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави (*п. 3 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів»*).

РУХОМІ РЕЧІ – речі, які можна вільно переміщувати у просторі (*п. 2 ст. 181 ЦК України*).

РІЧ – предмет матеріального світу, щодо якого можуть виникати цивільні права та обов’язки (*ч. 1 ст. 179 ЦК України*).

САДОВИЙ БУДИНОК – будинок для літнього (сезонного) використання, який в питаннях нормування площі забудови, зовнішніх конструкцій та інженерного обладнання не відповідає нормативам, установленим для житлових будинків (*пп. 14.1.129.2. п. 14.1. ст. 14 ПК України*).

САМОЗАЙНЯТА ОСОБА – платник податку, який є фізичною особою– підприємцем або провадить незалежну професійну діяльність за умови, що така особа не є працівником в межах такої підприємницької чи незалежної професійної діяльності (*пп. 14.1.226. п. 14.1. ст. 14 ПК України*).

САМОПРАВСТВО – самовільне, всупереч установленому законом порядку, вчинення будь-яких дій, правомірність яких оспорується окремим громадянином або підприємством, установою чи організацією, якщо такими діями була заподіяна значна шкода інтересам громадянина, державним чи громадським інтересам або інтересам власника (*ч. 1 ст. 356 КК України*).

СІЛЬСЬКА МІСЦЕВІСТЬ – території, що знаходяться за межами міст і є переважно зонами сільськогосподарського виробництва та сільської забудови (*абз. 4 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність»*).

СІЛЬСЬКИЙ НАСЕЛЕНИЙ ПУНКТ – села і селища незалежно від їх адміністративної підпорядкованості (*абз. 3 Положення про порядок вирішення питань адміністративно-територіального устрою Української РСР, затвердженому Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 12 березня 1981 року № 1654-Х*).

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА ТЕХНІКА – трактори, самохідні шасі, самохідні сільськогосподарські, дорожньо-будівельні, меліоративні машини та інші механізми (*абз. 78 п. 1.10 Правил дорожнього руху, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306*).

СКАРБ – заковані у землі чи приховані іншим способом гроші, валютні цінності, інші цінні речі, власник яких невідомий або за законом втратив на них право власності (*ч. 1 ст. 343 ЦК України*).

СКАРГА – звернення з вимогою про поновлення прав і захист законних інтересів громадян, порушених діями (бездіяльністю), рішеннями державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян, посадових осіб (*ч. 4 ст. 3 Закону України «Про звернення громадян»*).

СЛІДЧИЙ – службова особа органу Національної поліції, органу безпеки, органу, що здійснює контроль за додержанням податкового законодавства, органу Державного бюро розслідувань, Головного підрозділу детективів, підрозділу детективів, відділу детективів, підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України, уповноважена в межах компетенції, передбаченої КПК України, здійснювати досудове розслідування кримінальних правопорушень (*п. 17 ст. 3 КПК України*).

СЛУЖБОВА ДИСЦИПЛІНА – неухильне додержання Присяги державного службовця, сумлінне виконання службових обов'язків та правил внутрішнього службового розпорядку (*п. 10 ч. 1 ст. 2 Закону України «Про державну службу»*).

СЛУЖБОВА ОСОБА – особи, які постійно, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування, а також постійно чи тимчасово обіймають в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах чи організаціях посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій, або виконують такі функції за спеціальним повноваженням, яким особа наділяється повноважним органом державної влади, органом місцевого самоврядування, центральним органом державного управління із спеціальним

статусом, повноважним органом чи повноважною службовою особою підприємства, установи, організації, судом або законом. Службовими особами також визнаються посадові особи іноземних держав (особи, які обіймають посади в законодавчому, виконавчому або судовому органі іноземної держави, у тому числі присяжні засідателі, інші особи, які здійснюють функції держави для іноземної держави, зокрема для державного органу або державного підприємства), іноземні третейські судді, особи, уповноважені вирішувати цивільні, комерційні або трудові спори в іноземних державах у порядку, альтернативному судовому, посадові особи міжнародних організацій (працівники міжнародної організації чи будь-які інші особи, уповноважені такою організацією діяти від її імені), а також члени міжнародних парламентських асамблей, учасником яких є Україна, та судді і посадові особи міжнародних судів (*ч. 3 та 4 ст. 18 КК України*).

СЛУЖБОВА ОСОБА (ст. 364, 368, 368-5, 369 КК України) – особи, які постійно, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування, а також обіймають постійно чи тимчасово в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на державних чи комунальних підприємствах, в установах чи організаціях посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій, або виконують такі функції за спеціальним повноваженням, яким особа наділяється повноважним органом державної влади, органом місцевого самоврядування, центральним органом державного управління із спеціальним статусом, повноважним органом чи повноважною особою підприємства, установи, організації, судом або законом (*п. 1 Примітки до ст. 364 КК України*).

СЛУЖБОВА ОСОБА, ЯКА ЗАЙМАЄ ВІДПОВІДАЛЬНЕ ТА ОСОБЛИВО ВІДПОВІДАЛЬНЕ СТАНОВИЩЕ, – Президент України, Прем'єр-міністр України, член Кабінету Міністрів України, перший заступник або заступник міністра, член Національної ради України з

питань телебачення і радіомовлення, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Антимонопольного комітету України, Голова Державного комітету телебачення і радіомовлення України, Голова Фонду державного майна України, його перший заступник або заступник, член Центральної виборчої комісії, член, інспектор Вищої ради правосуддя, член, інспектор Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, народний депутат України, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, Уповноважений із захисту державної мови, члени Національної комісії зі стандартів державної мови, Директор Національного антикорупційного бюро України, його перший заступник та заступник, Голова Національного агентства з питань запобігання корупції та його заступники, Генеральний прокурор, його перший заступник та заступник, Голова Національного банку України, його перший заступник та заступник, член Ради Національного банку України, Секретар Ради національної безпеки і оборони України, його перший заступник та заступник, Керівник Офісу Президента України, його перший заступник та заступник, Постійний Представник Президента України в Автономній Республіці Крим, його перший заступник та заступник, радник або помічник Президента України, Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України, особи, посади яких належать до посад державної служби категорії «А» або «Б», та особи, посади яких частиною першою статті 14 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» віднесені до першої – третьої категорій, а також судді, прокурори і слідчі, керівники, заступники керівників державних органів, юрисдикція яких поширюється на всю територію України, їх апаратів та самостійних структурних підрозділів, керівники, заступники керівників державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, юрисдикція яких поширюється на територію однієї або кількох областей, Автономної Республіки Крим, міст Києва або Севастополя, керівників державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, юрисдикція яких

поширюється на територію одного або кількох районів, міста республіканського в Автономній Республіці Крим або обласного значення, району в місті, міста районного значення, військові посадові особи вищого офіцерського складу (*Примітка до ст. 50 Закону України «Про запобігання корупції»*).

СЛУЖБОВЕ ПІДРОБЛЕННЯ – складання, видача службовою особою завідомо неправдивих офіційних документів, внесення до офіційних документів завідомо неправдивих відомостей, інше підроблення офіційних документів (*ч. 1 ст. 366 КК України*).

СЛУЖБОВА НЕДБАЛІСТЬ – невиконання або неналежне виконання службовою особою своїх службових обов’язків через несумлінне ставлення до них, що завдало істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб (*ч. 1 ст. 367 КК України*).

СЛУЖБОВІ ЖИЛІ ПРИМІЩЕННЯ – призначаються для заселення громадянами, які у зв’язку з характером їх трудових відносин повинні проживати за місцем роботи або поблизу від нього (*п. 2 Розділу I Положення про порядок надання службових жилих приміщень і користування ними в Українській РСР, затвердженого постановою Ради Міністрів УРСР від 04.02.1988 № 37*).

СЛУЖБОВИЙ ДОКУМЕНТ – офіційно зареєстрований службою діловодства або відповідним чином засвідчений документ, що одержаний чи створений установою у процесі її діяльності та має відповідні реквізити (*абз. 29 пункт 2 Правил організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 18.06.2015 № 1000/5*).

СЛУЖБОВЕ РОЗСЛІДУВАННЯ (НАЦІОНАЛЬНА ГВАРДІЯ УКРАЇНИ) – комплекс заходів, які здійснюються в межах компетенції з метою уточнення причин і умов подій, що

сприяли вчиненню правопорушення, відповідальність за яке передбачена законодавством, та визначення ступеня вини особи (осіб), якою (якими) вчинено це правопорушення, а також з'ясування інших обставин, пов'язаних з таким порушенням (*абз. 6 п. 7 Розділу I Порядку проведення службових розслідувань у Національній гвардії України, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 21.04.2020 № 347*).

СЛУЖБОВЕ РОЗСЛІДУВАННЯ (НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ) – це діяльність із збирання, перевірки та оцінки матеріалів і відомостей про дисциплінарний проступок поліцейського (*ч. 1 статті 14 Дисциплінарного статуту Національної поліції України, затвердженого Законом України від 15.03.2018 № 2337-VIII*).

СПАДКУВАННЯ – перехід прав та обов'язків (спадщини) від фізичної особи, яка померла (спадкодавця), до інших осіб (спадкоємців) (*ч. 1 ст. 1216 ЦК України*).

СПЕЦІАЛІЗОВАНА АНТИКОРУПЦІЙНА ПРОКУРАТУРА (САП) – самостійний структурний підрозділ Генеральної прокуратури України (на правах Департаменту), підпорядкований заступнику Генерального прокурора України – керівнику Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. Основні завдання та функції Спеціалізованої антикорупційної прокуратури: здійснення нагляду за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування Національним антикорупційним бюро України; виконання вимог закону під час приймання, реєстрації, розгляду та вирішення заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, своєчасне внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань; забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування Національним антикорупційним бюро України кримінальних правопорушень та оскарження незаконних судових рішень на стадії досудового розслідування і судового розгляду; підтримання державного обвинувачення в суді у кримінальних провадженнях, розслідуваних Національним антикорупційним бюро України;

забезпечення в межах компетенції відшкодування збитків, завданих кримінальними правопорушеннями; забезпечення застосування належної правової процедури до кожного учасника кримінального провадження; представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, передбачених Законом України «Про прокуратуру» і пов'язаних із корупційними або пов'язаними з корупцією правопорушеннями; здійснення у межах реалізації функцій Спеціалізованої антикорупційної прокуратури міжнародного співробітництва (п. 1.1. Положення про Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру Офісу Генерального прокурора, затверджено наказом Генерального прокурора від 05.03.2020 № 125).

СПЕЦІАЛЬНА КОНФІСКАЦІЯ – примусове безоплатне вилучення за рішенням суду у власність держави грошей, цінностей та іншого майна у випадках, визначених КК України, за умови вчинення умисного кримінального правопорушення або суспільно небезпечного діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого Особливою частиною КК України, за які передбачено основне покарання у виді позбавлення волі або штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а так само передбаченого частиною першою статті 150, статтею 154, частинами другою і третьою статті 159¹, частиною першою статті 190, статтею 192, частиною першою статей 204, 209¹, 210, частинами першою і другою статей 212, 212¹, частиною першою статей 222, 229, 239¹, 239², частиною другою статті 244, частиною першою статей 248, 249, частинами першою і другою статті 300, частиною першою статей 301, 302, 310, 311, 313, 318, 319, 362, статтею 363, частиною першою статей 363¹, 364¹, 365² КК України. Спеціальна конфіскація застосовується на підставі: 1) обвинувального вироку суду; 2) ухвали суду про звільнення особи від кримінальної відповідальності; 3) ухвали суду про застосування примусових заходів медичного характеру; 4) ухвали суду про застосування примусових заходів виховного характеру. У випадках, коли об'єктом спеціальної конфіскації є майно, вилучене з цивільного обороту, вона може бути застосована на підставі: 1) ухвали суду

про закриття кримінального провадження з інших підстав, аніж звільнення особи від кримінальної відповідальності; 2) ухвали суду, постановленої в порядку частини дев'ятої статті 100 КПК України, за клопотанням слідчого чи прокурора, якщо кримінальне провадження закривається ними (ст. 96¹ КК України).

СПЕЦІАЛЬНА ПЕРЕВІРКА – проводиться стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, а також посад з підвищеним корупційним ризиком, перелік яких затверджується НАЗК, у тому числі щодо відомостей, поданих особисто. Спеціальна перевірка не проводиться щодо: 1) кандидатів на пост Президента України, кандидатів у народні депутати України, кандидатів у депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та на посади сільських, селищних, міських голів, старост; 2) громадян, які призиваються на військову службу за призовом осіб офіцерського складу та на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, або залучаються до виконання обов'язків за посадами, передбаченими штатами воєнного часу; 3) претендентів, які перебувають на посадах в державних органах, органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування та призначаються в порядку переведення чи просування по службі на посади в межах того ж органу або призначаються в порядку переведення на посади в інших державних органах, органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування; 4) претендентів, які перебувають на посадах в державних органах, органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування, що припиняються, та призначаються в порядку переведення на роботу до інших органів, до яких переходять повноваження та функції органів, що припиняються; 5) осіб при розгляді питання про включення їх до списку народних засідателів або присяжних. У разі якщо призначення, обрання чи затвердження на посади здійснюється місцевою радою, спеціальна перевірка проводиться у встановленому Законом України «Про запобігання корупції»

порядку стосовно призначених, обраних чи затверджених на відповідні посади осіб. У разі якщо призначення особи на посаду прокурора відбувається відповідно до розділу II «Прикінцеві і перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури», спеціальна перевірка проводиться у встановленому цим Законом порядку стосовно призначеної особи на посаду прокурора. У разі якщо така особа не пройде спеціальної перевірки або не надасть згоди на проведення спеціальної перевірки, вона підлягає негайному звільненню з посади особою, уповноваженою законом приймати рішення про звільнення прокурора (*ч. 1 ст. 56 Закону України «Про запобігання корупції»*).

СПЕЦІАЛЬНО УПОВНОВАЖЕНІ СУБ'ЄКТИ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ – органи прокуратури, Національної поліції, Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції (*абз. 14 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції»*).

СПІЛЬНА СУМІСНА ВЛАСНІСТЬ ПОДРУЖЖЯ – майно, набуте подружжям за час шлюбу, належить дружині та чоловікові на праві спільної сумісної власності незалежно від того, що один з них не мав з поважної причини (навчання, ведення домашнього господарства, догляд за дітьми, хвороба тощо) самостійного заробітку (доходу). Вважається, що кожна річ, набута за час шлюбу, крім речей індивідуального користування, є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя (*ст. 60 СК України*).

СПРАВЖНІ БАНКНОТИ – введені в обіг Національним банком як законний засіб платежу паперові грошові знаки, що мають установлені розміри, дизайн, елементи захисту та на яких зазначені реквізити (номінал, рік виготовлення, серійний номер) (*абз. 11 п. 2 Розділу I Правил визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 03.12.2018 № 134*).

СПРОБА ПРОВЕДЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ОПЕРАЦІЇ – здійснення клієнтом чи особою, яка діє від його імені або в його інтересах, дій, спрямованих на проведення фінансової операції, якщо така фінансова операція не була проведена (*п. 56 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»*).

СПРОЩЕНА ЗАКУПІВЛЯ – придбання замовником товарів, робіт і послуг, вартість яких дорівнює або перевищує 50 тисяч гривень та є меншою за вартість, що встановлена у пунктах 1 і 2 частини першої статті 3 Закону України «Про публічні закупівлі» (*п. 28 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про публічні закупівлі»*).

СПРОЩЕНІ ЗАХОДИ НАЛЕЖНОЇ ПЕРЕВІРКИ – заходи, що здійснюються суб'єктом первинного фінансового моніторингу на основі ризик-орієнтованого підходу стосовно клієнтів, ділові відносини з якими (фінансові операції без встановлення ділових відносин яких) становлять низький ризик, є пропорційними виявленим ризикам та можуть передбачати, зокрема, зменшення частоти та обсягу дій з моніторингу ділових відносин та збору додаткової інформації щодо ділових відносин (*п. 57 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»*).

СТАНДАРТ – нормативний документ, заснований на консенсусі, прийнятий визнаним органом, що встановлює для загального і неодноразового використання правила, настанови або характеристики щодо діяльності чи її результатів, та спрямований на досягнення оптимального ступеня впорядкованості в певній сфері (*п. 20 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про стандартизацію»*).

СТРУКТУРА ВЛАСНОСТІ – документально підтверджена система взаємовідносин фізичних та юридичних осіб, трастів, інших подібних правових утворень, що дає змогу

встановити всіх кінцевих бенефіціарних власників, у тому числі відносини контролю між ними, або відсутність кінцевих бенефіціарних власників (п. 58 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

СУБ'ЄКТИ ДЕКЛАРУВАННЯ – особи, зазначені у пункті 1, підпунктах «а» і «в» пункту 2, пункті 4 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», інші особи, які зобов'язані подавати декларацію відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» (абз. 15 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції»).

СУБ'ЄКТ ПРИЗНАЧЕННЯ – державний орган або посадова особа, яким відповідно до законодавства надано повноваження від імені держави призначати на відповідну посаду державної служби в державному органі та звільняти з такої посади (п. 7 ч. 1 ст. 2 Закону України «Про державну службу»).

СУБ'ЄКТИ, НА ЯКИХ ПОШИРЮЄТЬСЯ ДІЯ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ», – 1) особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: а) Президент України, Голова Верховної Ради України, його Перший заступник та заступник, Прем'єр-міністр України, Перший віце-прем'єр-міністр України, віце-прем'єр-міністри України, міністри, інші керівники центральних органів виконавчої влади, які не входять до складу Кабінету Міністрів України, та їх заступники, Голова Служби безпеки України, Генеральний прокурор, Голова Національного банку України, його перший заступник та заступник, Голова та інші члени Рахункової палати, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, Уповноважений із захисту державної мови, Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Голова Ради міністрів Автономної Республіки Крим; б) народні депутати України, депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутати місцевих рад, сільські, селищні, міські голови;

в) державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування; г) військові посадові особи Збройних Сил України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України та інших утворених відповідно до законів військових формувань, крім військовослужбовців строкової військової служби, курсантів вищих військових навчальних закладів, курсантів вищих навчальних закладів, які мають у своєму складі військові інститути, курсантів факультетів, кафедр та відділень військової підготовки; г) судді, судді Конституційного Суду України, Голова, заступник Голови, члени, інспектори Вищої ради правосуддя, посадові особи секретаріату Вищої ради правосуддя, Голова, заступник Голови, члени, інспектори Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, посадові особи секретаріату цієї Комісії, посадові особи Державної судової адміністрації України, присяжні (під час виконання ними обов'язків у суді); д) особи рядового і начальницького складу державної кримінально-виконавчої служби, податкової міліції, особи начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України; е) посадові та службові особи органів прокуратури, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України, дипломатичної служби, державної лісової охорони, державної охорони природно-заповідного фонду, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, і центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику; є) Голова, заступник Голови Національного агентства з питань запобігання корупції; ж) члени Центральної виборчої комісії; з) поліцейські; и) посадові та службові особи інших державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим; і) члени державних колегіальних органів; ї) Керівник Офісу Президента України, його Перший заступник та заступники, радники, помічники, уповноважені, прес-секретар Президента України, помічники суддів; 2) особи, які для цілей Закону України «Про запобігання корупції» прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування:

а) посадові особи юридичних осіб публічного права, які не зазначені у пункті 1 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», члени Ради Національного банку України (крім Голови Національного банку України), особи, які входять до складу наглядової ради державного банку, державного підприємства або державної організації, що має на меті одержання прибутку, господарського товариства, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі; б) особи, які не є державними службовцями, посадовими особами місцевого самоврядування, але надають публічні послуги (аудитори, нотаріуси, приватні виконавці, оцінювачі, а також експерти, арбітражні керуючі, незалежні посередники, члени трудового арбітражу, третейські судді під час виконання ними цих функцій, інші особи, визначені законом); в) представники громадських об'єднань, наукових установ, навчальних закладів, експертів відповідної кваліфікації, інші особи, які входять до складу конкурсних та дисциплінарних комісій, утворених відповідно до Закону України «Про державну службу», Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування», інших законів (крім іноземців-нерезидентів, які входять до складу таких комісій), Громадської ради доброчесності, утвореної відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів», і при цьому не є особами, зазначеними у пункті 1, підпункті «а» пункту 2 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції»; 3) особи, які постійно або тимчасово обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або спеціально уповноважені на виконання таких обов'язків у юридичних особах приватного права незалежно від організаційно-правової форми, а також інші особи, які не є службовими особами та які виконують роботу або надають послуги відповідно до договору з підприємством, установою, організацією, – у випадках, передбачених Законом України «Про запобігання корупції»; 4) кандидати на пост Президента України та кандидати у народні депутати України, зареєстровані в порядку, встановленому законом (ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції»).

СУВЕНІРНА ПРОДУКЦІЯ – продукція з недорогоцінних металів (вироби з використанням розмінних і обігових монет або банкнот національної валюти України, у тому числі в сувенірній упаковці, нерозрізані аркуші банкнот, а також вироби, які не містять монет або банкнот національної валюти та не виконують функції засобу платежу (медалі, сувенірні монети та банкноти тощо), та продукція з дорогоцінних металів (вироби з дорогоцінних металів, які не містять монет або банкнот національної валюти та не виконують функції засобу платежу (сувенірні срібні гривні, сувенірні вироби, які імітують банкноти, медалі тощо), що передбачено планом випуску пам'ятних та інвестиційних монет, сувенірної продукції (абз. 13 п. 1.2 глави 1 Інструкції про організацію виготовлення, випуску в обіг і реалізації пам'ятних та інвестиційних монет України, сувенірної продукції, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 30.05.2012 № 213).

СУВЕНІРНІ МОНЕТИ – різновид пам'ятних монет, які за розміром і дизайном повторюють обігові або розмінні монети України в дорогоцінному металі, або такі, що мають інші технічні характеристики, форму, якість карбування тощо, і випускаються в обіг Національним банком обмеженими тиражами (абз. 14 п. 1.2 глави 1 Інструкції про організацію виготовлення, випуску в обіг і реалізації пам'ятних та інвестиційних монет України, сувенірної продукції, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 30.05.2012 № 213).

СУДНО – самохідна чи несамохідна плавуча споруда, що використовується: для перевезення вантажів, пасажирів, багажу і пошти, для рибного чи іншого морського промислу, розвідки і видобування корисних копалин, рятування людей і суден, що зазнають лиха на морі, буксирування інших суден та плавучих об'єктів, здійснення гідротехнічних робіт чи підйому майна, що затонуло в морі; для несення спеціальної державної служби (охорона промислів, санітарна і карантинна служби, захист моря від забруднення тощо); для наукових, навчальних і культурних

потреб; для спорту і відпочинку (*п. 1.7. Глави I Положення про систему управління безпекою судноплавства на морському і річковому транспорті, затверджене наказом Міністерства транспорту України від 20.11.2003 № 904*).

СУМІСНИЦТВО – виконання працівником, крім своєї основної, іншої регулярної оплачуваної роботи на умовах трудового договору у вільний від основної роботи час на тому ж або іншому підприємстві, в установі, організації або у громадянина (підприємця, приватної особи) за наймом (*п. 1 Положення про умови роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій, затвердженого наказом Міністерства праці України, Міністерства юстиції України, Міністерства фінансів України від 28.06.1993 № 43*).

СУМІЩЕННЯ – виконання працівником на тому ж підприємстві, в установі, організації поряд з своєю основною роботою, обумовленою трудовим договором, додаткової роботи за іншою професією (посадою) або обов’язки тимчасово відсутнього працівника без звільнення від своєї основної роботи (*ст. 105 КЗпП України*).

СУМНІВНІ БАНКНОТИ (МОНЕТИ) – банкноти (монети), справжність або платіжність яких викликає сумнів, а також ті, що мають ознаки підроблення, до проведення їх дослідження та складання Національним банком акта про дослідження сумнівних банкнот (монет) (*пп. 34 п. 4 розділу I Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 25.09.2018 № 103*).

ТАЄМНА ІНФОРМАЦІЯ – інформація, доступ до якої обмежується відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації», розголошення якої може завдати шкоди особі, суспільству і державі. Таємною визнається інформація, яка містить державну, професійну, банківську таємницю, таємницю досудового розслідування та іншу передбачену законом таємницю (*ч. 1 ст. 8 Закону України «Про доступ до публічної інформації»*).

ТАЄМНИЦЯ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ – інформація, отримана під час проведення державного фінансового моніторингу спеціально уповноваженим органом, а саме: інформація про фінансові операції та їх учасників, додаткова інформація, інша інформація, що може бути пов'язана з підозрою у легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванні тероризму та/або фінансуванні розповсюдження зброї масового знищення та/або іншими незаконними фінансовими операціями (*п. 59 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»*).

ТВІР – як об'єкт авторського права, це: 1) літературні письмові твори белетристичного, публіцистичного, наукового, технічного або іншого характеру (книги, брошури, статті тощо); 2) виступи, лекції, промови, проповіді та інші усні твори; 3) комп'ютерні програми; 4) бази даних; 5) музичні твори з текстом і без тексту; 6) драматичні, музично-драматичні твори, пантоміми, хореографічні та інші твори, створені для сценічного показу, та їх постановки; 7) аудіовізуальні твори; 8) твори образотворчого мистецтва; 9) твори архітектури, містобудування і садово-паркового мистецтва; 10) фотографічні твори, у тому числі твори, виконані способами, подібними до

фотографії; 11) твори ужиткового мистецтва, у тому числі твори декоративного ткацтва, кераміки, різьблення, ливарства, з художнього скла, ювелірні вироби тощо; 12) ілюстрації, карти, плани, креслення, ескізи, пластичні твори, що стосуються географії, геології, топографії, техніки, архітектури та інших сфер діяльності; 13) сценічні обробки творів, зазначених у пункті 1 частини 1 статті 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права», і обробки фольклору, придатні для сценічного показу; 14) похідні твори; 15) збірники творів, збірники обробок фольклору, енциклопедії та антології, збірники звичайних даних, інші складені твори за умови, що вони є результатом творчої праці за доббором, координацією або упорядкуванням змісту без порушення авторських прав на твори, що входять до них як складові частини; 16) тексти перекладів для дублювання, озвучення, субтитрування українською та іншими мовами іноземних аудіовізуальних творів; 17) інші твори (ч. 1 ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

ТВОРИ МИСТЕЦТВ – твори образотворчого (живопис, графіка, скульптура) і декоративно-ужиткового мистецтва (вишивка, натиканка, мереживо, ткацтво, килимарство, різьблення, декоративний розпис, карбування, кераміка, скло, порцеляна тощо), твори монументального мистецтва та їх складові частини і фрагменти (мозаїка, фреска, частини скульптурного декору) (абз. 17 п. 3 Розділу I Інструкції з організації обліку музейних предметів, затвердженої наказом Міністерства культури України від 21.07.2016 № 580).

ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ – індивідуальна чи колективна творчість, результатом якої є створення або інтерпретація творів, що мають культурну цінність (п. 21 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про культуру»).

ТЕНДЕРНА ДОКУМЕНТАЦІЯ – документація щодо умов проведення тендеру, що розробляється та затверджується замовником і оприлюднюється для вільного доступу в електронній системі закупівель (п. 31 ст. 1 Закону України «Про публічні закупівлі»).

ТЕРИТОРІАЛЬНІ ОРГАНИ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ – за рішенням Голови НАЗК створюються не більше шести територіальних органів НАЗК, територія діяльності яких може не збігатися з адміністративно-територіальним поділом. Керівники територіальних органів НАЗК (у разі їх створення) призначаються та звільняються Головою НАЗК (*ч. 3 ст. 8 Закону України «Про запобігання корупції»*).

ТОЧНІСТЬ ОЦІНКИ ЗАДЕКЛАРОВАНИХ АКТИВІВ – відповідність зазначеної в декларації вартості об'єктів декларування відомостям про ринкову вартість (ціну) таких або аналогічних об'єктів декларування на дату їх набуття, що отримані НАЗК у встановленому законодавством порядку (*п. 2 Порядку проведення контролю та повної перевірки декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, затвердженого наказом НАЗК від 15.04.2020 № 144/20*).

ТРАНСПОРТНИЙ ЗАСІБ – механічний пристрій, призначений для перевезення людей та (або) вантажів, а також установленого на ньому спеціального обладнання чи механізмів (*п. 23 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про прикордонний контроль»*).

ТРАСТ – правові відносини, створені засновником відповідно до законодавства країни утворення за життя або на випадок смерті, коли активи потрапляють під контроль довірчого власника на користь вигодоодержувача (вигодонабувача) або для визначеної цілі, які характеризуються такими ознаками: активи становлять окремий фонд і не є частиною власного майна довірчого власника; права на активи трасту оформлені на ім'я довірчого власника або на ім'я іншої особи, що діє від імені довірчого власника; довірчий власник має повноваження і обов'язки, в межах яких він є відповідальним та може управляти, використовувати або розпоряджатися активами відповідно до умов довірчого договору та спеціальних обов'язків, покладених на нього законодавством відповідної держави (*п. 60 ч. 1 ст. 1 Закону*

України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

ТЯЖКІ НАСЛІДКИ (ст. 364–367 КК України) – наслідки, які у 250 і більше разів перевищують неоподатковуваний мінімум доходів громадян. Так само, як і істотна шкода, тяжкі наслідки означають тільки шкоду майнового характеру (ч. 4 Примітки до ст. 364 КК України).

ТОВАР – будь-яка продукція, послуги, роботи, права інтелектуальної власності та інші немайнові права, призначені для продажу (оплатної передачі) (абз. 49 ст. 1 Закону України «Про зовнішню економічну діяльність»).

УЗАГАЛЬНЕНІ МАТЕРІАЛИ (ЩОДО ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ) – відомості про фінансові операції, що були об’єктом фінансового моніторингу і за результатами аналізу яких у спеціально уповноваженого органу виникли підозри. Узагальнені матеріали є джерелом обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення та дають підстави слідчому, прокурору розпочати досудове розслідування. Узагальнені матеріали також можуть бути підставою для здійснення правоохоронними та розвідувальними органами України оперативно-розшукової і контррозвідувальної діяльності. Форма та структура узагальнених матеріалів встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, за погодженням з правоохоронними органами (*п. 61 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»*).

УПОВНОВАЖЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ (УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА) З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ – це самостійний відокремлений та функціонально незалежний структурний підрозділ (особа) в державному органі, органі влади Автономної Республіки Крим, органі місцевого самоврядування та організаціях на який покладено виключно функції впровадження та реалізації заходів щодо запобігання та виявлення корупційних правопорушень та правопорушень, пов’язаних з корупцією (*п. 2.1. Методичних рекомендацій щодо діяльності уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції, затверджених Рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 13.07.2017 № 317*).

УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ – діяльність із володіння, користування та/або розпорядження активами, тобто забезпечення збереження активів, на які накладено арешт у кримінальному провадженні чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави, та їх економічної вартості або реалізація таких активів чи передача їх в управління відповідно до Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів», а також реалізація активів, конфіскованих у кримінальному провадженні чи стягнених за рішенням суду в дохід держави внаслідок визнання їх необґрунтованими (п. 4 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів»).

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ – заходи, що вживаються суб'єктами первинного фінансового моніторингу щодо створення та забезпечення функціонування системи управління ризиками, що передбачає, зокрема, визначення (виявлення), оцінку/переоцінку (вимірювання), моніторинг, контроль ризиків, з метою їх мінімізації (п. 62 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

УПУЩЕНА ВИГОДА – дохід або прибуток, який міг би одержати суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності в разі здійснення зовнішньоекономічної операції і який він не одержав внаслідок дії обставин, що не залежать від нього, якщо розмір його передбачуваного доходу або прибутку можна обґрунтувати (абз. 52 ст. 1 Закону України «Про зовнішню економічну діяльність»).

УСИНОВЛЕННЯ – прийняття усиновлювачем у свою сім'ю особи на правах дочки чи сина, що здійснене на підставі рішення суду. Усиновлення громадянином України дитини, яка є громадянином України, але проживає за межами України, здійснюється в консульській установі або дипломатичному представництві України (ч. 1 ст. 207 та ч. 1 ст. 282 СК України).

УЧАСНИКИ ФІНАНСОВОЇ ОПЕРАЦІЇ – клієнт, контрагент, а також особи, які діють від їх імені або в їхніх інтересах, або особи, від імені або в інтересах яких діють клієнт, контрагент *(п. 63 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»)*.

ФАЛЬСИФІКОВАНА ПРОДУКЦІЯ – продукція, виготовлена з порушенням технології або неправомірним використанням знака для товарів та послуг, чи копіюванням форми, упаковки, зовнішнього оформлення, а так само неправомірним відтворенням товару іншої особи (п. 27 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про захист прав споживачів»).

ФАХ (СПЕЦІАЛЬНІСТЬ) – це вид професійної діяльності, яка удосконалена шляхом спеціальної підготовки (абз. 6 п. 1.2 Порядку встановлення медико-соціальними експертними комісіями ступеня стійкої втрати професійної працездатності у відсотках працівникам, яким заподіяно ушкодження здоров'я, пов'язане з виконанням трудових обов'язків, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 05.06.2012 № 420).

ФІЗИЧНА ОСОБА – людина як учасника цивільних відносин (ст. 24 ЦК України).

ФІЛІЯ ІНОЗЕМНОГО БАНКУ – відокремлений структурний підрозділ іноземного банку, що не має статусу юридичної особи та провадить свою діяльність на території України відповідно до вимог, встановлених законами України для банків (п. 64 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ – сукупність заходів, що вживаються суб'єктами фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії, що включають проведення державного фінансового моніторингу та первинного фінансового моніторингу (п. 66 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»).

Х

ХАБАРНИЦТВО – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі (*абз. 7 п. 4 ст. 42 Закону України «Про освіту»*).

ЦЕНТРАЛІЗОВАНІ ЗАКУПІВЕЛЬНІ ОРГАНІЗАЦІЇ – юридичні особи державної або комунальної власності, що визначаються Кабінетом Міністрів України, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування як замовники, які організовують і проводять тендери та закупівлі за рамковими угодами в інтересах замовників відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» (п. 38 ст. 1 Закону України «Про публічні закупівлі»).

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ – система центральних органів виконавчої влади, яку складають міністерства України та інші центральні органи виконавчої влади. Система центральних органів виконавчої влади є складовою системи органів виконавчої влади, вищим органом якої є Кабінет Міністрів України (ч. 1 ст. 1 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади»).

ЦІНА – виражений у грошовій формі еквівалент одиниці товару (п. 15 ст. 1 Закону України «Про ціни та ціноутворення»).

ЦІННЕ РУХОМЕ МАЙНО – майно, вартість якого перевищує 100 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня звітного року, що належить суб'єкту декларування або членам його сім'ї на праві приватної власності, у тому числі спільної власності, або перебуває в її володінні або користуванні незалежно від форми правочину, внаслідок якого набуто таке право (пп. 3 ч. 1 ст. 46 Закону України «Про запобігання корупції»).

ЦІННІ ПАПЕРИ – документи установленної форми з відповідними реквізитами, що посвідчують грошове або інше майнове право, визначають взаємовідносини емітента цінного папера (особи, яка видала цінний папір) і особи, що має права на

цінний папір, та передбачають виконання зобов'язань за такими цінними паперами, а також можливість передачі прав на цінні папери та прав за цінними паперами іншим особам (*ч. 1 ст. 3 «Про цінні папери та фондовий ринок»*).

ЦІННОСТІ – готівка національної та іноземної валюти, сумнівні, підроблені банкноти, пам'ятні та інвестиційні монети, сувенірна продукція, банківські метали, дорогоцінні метали та дорогоцінне каміння, цінні папери та інші цінності, які мають вартість (*пп. 37 п. 4 Розділу 1 Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 25.09.2018 № 103*).

ЧИННИКИ КОРУПЦІЙНОГО РИЗИКУ – умови та причини, що заохочують (стимулюють), викликають або дозволяють скоєння посадовою особою при виконанні нею функцій держави або місцевого самоврядування діянь, які можуть призвести до вчинення корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією (абз. 7 п. 2 Розділу I Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади, затвердженої рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 02.12.2016 № 126).

ЧЛЕНИ СІМ'Ї – а) особа, яка перебуває у шлюбі із суб'єктом декларування, та діти зазначеного суб'єкта до досягнення ними повноліття – незалежно від спільного проживання із суб'єктом; б) будь-які особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки із суб'єктом декларування (крім осіб, взаємні права та обов'язки яких не мають характеру сімейних), у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі (абз. 16 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції»).

Ю

ЮРИДИЧНА ОСОБА – це організація, створена і зареєстрована у встановленому законом порядку. Юридична особа наділяється цивільною правоздатністю і дієздатністю, може бути позивачем та відповідачем у суді (*ст. 80 ЦК України*).

Я

ЯХТА – палубне, вітрильне, вітрильно-моторне або моторне судно, що використовується для індивідуального чи колективного відпочинку та спорту (*п. 24 ст. 1 Закону України «Про прикордонний контроль»*).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

№	Назва та URL	QR код
Міжнародні документи		
1.	Конвенція ООН проти корупції від 31.10.2003. (ратифікація від 18.10.2006). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text .	
2.	Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом від 08.11.1990 (ратифікація від 17.12.1997). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_029#Text .	
3.	Угода про фінансування заходу «Підтримка ЄС для електронного урядування та цифрової економіки в Україні» від 11.02.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_001-20#Text .	
4.	Загальна декларація прав людини: прийнята і проголошена резолюцією 217 (III) ГА ООН від 10.12.1948. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015 .	
5.	Конвенція про захист прав людини і основних свобод: Конвенція Ради Європи від 04.11.1950 (ратифікована Законом України від 17.07.1997) Дата оновлення: 02.10.2013. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004 .	
6.	Конвенція проти катувань та інших жорстоких нелюдських чи ображаючих гідність видів поводження і покарання: Конвенція ООН від 10.12.1984. Дата оновлення: 13.11.1998. URL:	

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085.

7. Європейська конвенція про запобігання тортурам та нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню: Конвенція Ради Європи від 26.11.1987 (ратифікована Законом України від 24.01.1997 № 33/97-ВР). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_068.

Постанови Пленуму Верховного Суду України

8. Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (2002–2012) URL: <http://www.scourt.gov.ua>.

9. Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах: навчально-практичний посібник / уклад. Б. О. Кириш. Л.: Ліга-прес, 2010. 412 с.

10. Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про хабарництво» від 26.04.2002 № 5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-02#Text>

11. Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику в справах про корисливі злочини проти приватної власності» від 25.12.1992 № 12 (Із змінами, внесеними постановами Пленуму від 4 червня 1993 р. № 3, від 13.01.1995 № 3, від 3 грудня 1997 р. № 12). *Збірник Постанов Пленуму Верховного Суду України (1963-1997 роки)*. Сімферополь: Таврія, 1998. С. 198-214.

Кодекси України

12. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон від 07.12.1984. № 8073-X. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>. (дата звернення: 10.01.2020).
13. Кримінальний кодекс України: Закон від 05.04.2001 № 2341-III. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
14. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон від 13.04.2012 № 4651-VI. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
15. Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон від 11.07.2003. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15#Text>.
16. Цивільний кодекс України: Закон від 16.01.2003 № 435-IV. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
17. Сімейний кодекс України: Закон від 10.01.2002 № 2947-III. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>.
18. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.

19. Кодекс законів про працю України: Закон від 10.12.1971 № 322-VIII. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
20. Податковий кодекс України: Закон від 02.12.2010 № 2755-VI. Дата оновлення: 01.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
21. Бюджетний кодекс України: Закон від 08.07.2010 № 2456-VI. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
22. Виборчий кодекс України: Закон від 19.12.2019 № 396-IX. Дата оновлення: 24.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>.
23. Повітряний кодекс України: Закон від 19.05.2011 № 3393-VI. Дата оновлення: 07.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17#Text>.

Закони України

24. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.
25. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. Дата оновлення: 19.04.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.

26. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. Дата оновлення: 13.02.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>.
27. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 № 851-IV. Дата оновлення: 07.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.
28. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.1993 № 3659-XII. Дата оновлення: 03.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text>.
29. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. Дата оновлення: 03.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
30. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII. Дата оновлення: 15.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>.
31. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III. Дата оновлення: 03.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>.
32. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII. Дата оновлення: 15.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>.

33. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. Дата оновлення: 23.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.
34. Про інститути спільного інвестування: Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI. Дата оновлення: 03.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5080-17#Text>.
35. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 06.12.2019 № 361-IX. Дата оновлення: 16.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>.
36. Про вищий антикорупційний суд: Закон України від 07.06.2018 № 2447-VIII. Дата оновлення: 30.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text>.
37. Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10.11.2015 № 772-VIII. Дата оновлення 30.07.2020: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19#Text>.
38. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 № 1698-VII. Дата оновлення: 16.09.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>.

39. Про статус гірських населених пунктів в Україні: Закон України від 15.02.1995 № 56/95-ВР. Дата оновлення: 13.12.2005. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/56/95-вр#Text>.
40. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI. Дата оновлення: 28.04.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>.
41. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. Дата оновлення: 20.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>.
42. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 № 3855-XII. Дата оновлення: 15.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>.
43. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11.2015 № 794-VIII. Дата оновлення: 03.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text>.
44. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. Дата оновлення: 16.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.
45. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII. Дата оновлення: 15.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>.

46. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>.
47. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 № 2210-III. Дата оновлення: 13.02.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>.
48. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 № 1105-XIV. Дата оновлення: 03.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>.
49. Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 № 108/95-ВР. Дата оновлення: 13.02.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр#Text>.
50. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр#Text>.
51. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII. Дата оновлення: 01.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>.
52. Про іпотеку: Закон України від 05.06.2003 № 898-IV. Дата оновлення: 14.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-15#Text>.

53. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. Дата оновлення: 22.04.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
54. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України: Закон України від 15.03.2018 № 2337-VIII. Дата оновлення: 03.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19#Text>.
55. Про інститути спільного інвестування: Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI. Дата оновлення: 03.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5080-17#Text>.
56. Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей: Закон України від 21.09.1999 № 1068-XIV. Дата оновлення: 13.02.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1068-14#Text>.
57. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11.12.2003 № 1382-IV. Дата оновлення: 25.12.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1382-15#Text>.
58. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № 514-VI. Дата оновлення: 16.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>.
59. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. Дата оновлення: 20.03.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>.

60. Про Службу безпеки України: Закон від 25.03.1992. № 2229-XII. Дата оновлення: 28.04.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text>.
61. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: Закон України від 23.12.1993 № 3782-XII. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3782-12#Text>.
62. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>.
63. Про стандартизацію: Закон України від 05.06.2014 № 1315-VII. Дата оновлення: 03.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18#Text>.
64. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 03.10.2019 № 157-IX. Дата оновлення: 01.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20#Text>.
65. Про очищення влади: Закон України від 16.09.2014 № 1682-VII. Дата оновлення: 20.03.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-18#Text>.
66. Про платіжні системи та переказ коштів України: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III. Дата оновлення: 03.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14#Text>.

67. Про політичні партії в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2365-III. Дата оновлення: 19.04.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14#Text>.
68. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України 07.06.2001 № 2493-III. Дата оновлення: 23.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>.
69. Про прикордонний контроль: Закон України від 05.11.2009 № 1710-VI. Дата оновлення: 13.02.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1710-17#Text>.
70. Про культуру: Закон України від 14.12.2010 № 2778-VI. Дата оновлення: 16.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text>.
71. Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792-XII. Дата оновлення: 14.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>.
72. Про державні лотереї в Україні: Закон України від 06.09.2012 № 5204-VI. Дата оновлення: 13.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5204-17#Text>.
73. Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну: Закон України від 22.12.1998 № 332-XIV. Дата оновлення: 13.02.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/332-14#Text>.

74. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. Дата оновлення: 01.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.
75. Про Рахункову палату: Закон України від 02.07.2015 № 576-VIII. Дата оновлення: 03.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#Text>.
76. Про сільськогосподарську дорадчу діяльність: Закон України від 17.06.2004 № 1807-IV. Дата оновлення: 09.12.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1807-15#Text>.
77. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. Дата оновлення: 24.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
78. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. Дата оновлення: 29.05.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text>.
79. Про ціни та ціноутворення: Закон України від 21.06.2012 № 5007-VI. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17#Text>.
80. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3489-IV. Дата оновлення: 24.09.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>.

Підвідомчі нормативно-правові акти

81. Про затвердження Порядку проведення інспектування Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами: постанова Кабінету Міністрів України від 20.04.2006. № 550. Дата оновлення: 11.09.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/550-2006#Text>.
82. Про затвердження Правил торгівлі антикварними речами: наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України та Міністерства культури і мистецтв України від 29.12.2001 № 322/795. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0058-02#Text>.
83. Про затвердження Вимог до захисту анонімних каналів зв'язку, через які здійснюються повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»: наказ НАЗК від 02.04.2020 № 127/20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0370-20#Text>.
84. Про затвердження Правил роботи архівних установ України: наказ Міністерства юстиції України: 08.04.2013 № 656/5. Дата оновлення: 07.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0584-13#Text>.
85. Про затвердження Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні: постанова Правління Національного банку України від 25.09.2018 р. № 103. Дата оновлення: 01.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0103500-18#Text>.

86. Порядок відчуження об'єктів державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.06.2007 № 803. Дата оновлення: 26.10.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/803-2007-%D0%BF#Text>.
87. Про затвердження Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні: постанова Правління Національного банку України від 25.09.2018 № 103. Дата оновлення: 01.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0103500-18#Text>.
88. Про затвердження Порядку проведення контролю та повної перевірки декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: наказ НАЗК від 15.04.2020 № 144/20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0362-20#Text>.
89. Щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю: роз'яснення НАЗК від 01.04.2020 № 2). URL: <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2020/04/rozyasnennya-stanom-na-31.03.20-1.pdf>.
90. Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України: постанова Кабінету Міністрів України від 03.02.2016 № 41. Дата оновлення: 11.09.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF#Text>.
91. Положення про Державну казначейську службу України: постанова Кабінету Міністрів України від 15.04.2015 № 215. Дата оновлення: 29.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-p#Text>.

92. Про затвердження Порядку формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: рішення НАЗК від 10.06.2016 № 3. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0959-16#Text>.
93. Про затвердження Порядку подання звітності та інформації про фінансові ризики до Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та Міністерства фінансів України: наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерством фінансів України від 17.08.2018 № 1140/701. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1463-18#Text>.
94. Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: наказ НАЗК від 05.08.2016 № 158. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16#Text>.
95. Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення: рішення НАЗК від 09.02.2018 № 166. Дата оновлення: 28.02.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0345-18#Text>.
96. Про запровадження міжнародного номера банківського рахунку (IBAN) в Україні: постанова Правління Національного банку України від 28.12.2018 № 162. Дата оновлення: 02.10.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0162500-18#Text>.

97. Про затвердження Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади, затвердженої рішенням НАЗК від 02.12.2016 № 126. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1718-16#Text>.
98. Про затвердження Інструкції про організацію виготовлення, випуску в обіг і реалізації пам'ятних та інвестиційних монет України, сувенірної продукції: постанова Правління Національного банку України від 30.05.2012 № 123. Дата оновлення: 04.05.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1044-12#Text>.
99. Про затвердження Методичні рекомендації щодо діяльності уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції: затверджених Рішенням НАЗК від 13.07.2017 № 317. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0317884-17#Text>.
100. Про затвердження Положення про авторизацію осіб, які мають намір провадити діяльність з надання інформаційних послуг на фондовому ринку, та умови провадження такої діяльності: рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 27.11.2018 р. № 67. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1371-18#Text>.
101. Про Правила дорожнього руху: постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306. Дата оновлення: 29.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-p#Text>.

102. Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів банків України: постанова Правління Національного банку України від 20.12.2005 № 480. Дата оновлення: 01.03.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0040-06#Text>.
103. Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 19.05.2020 № 65. Дата оновлення: 03.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0065500-20#Text>.
104. Про затвердження Переліку посад з високим та підвищеним рівнем корупційних ризиків: рішення НАЗК від 17.06.2016 № 2. Дата оновлення: 17.12.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0987-16#Text>.
105. Про затвердження Порядку розроблення посадових інструкцій державних службовців категорій «Б» та «В»: наказ Національного агентства України з питань державної служби 11.11.2019 № 172-19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1077-19#Text>.
106. Про затвердження Порядок надання та розгляду узагальнених матеріалів: наказ Міністерства фінансів України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України від 11.03.2019 № 103/162/384. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0368-19#Text>.

107. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: наказ МВС України від 08.02.2019 № 100. Дата оновлення: 01.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19#Text>.

108. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: наказ МВС України від 27.04.2020 № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20#Text>.

109. Про затвердження Положення про організацію та проведення індивідуальної виховної роботи з особами рядового і начальницького складу та працівниками органів і підрозділів цивільного захисту. Додаток 4 до п. 7 Настанови з організації соціально-гуманітарної роботи з особами рядового і начальницького складу та працівниками органів і підрозділів цивільного захисту: наказ Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 06.03.2008 р. № 177. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/97375__97375.

110. Про затвердження Технічного регламенту прогулянкових суден: постанова Кабінету Міністрів України від 09.11.2011 № 1147. Дата оновлення: 17.03.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1147-2011-п#Text>.

111. Про затвердження Положення про авторизацію осіб, які мають намір провадити діяльність з надання інформаційних послуг на фондовому ринку, та умови провадження такої діяльності: рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 27.09.2018 № 670. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1371-18#Text>.

112. Про затвердження Положення про Раду громадського контролю: Указ Президента України «Питання Ради громадського контролю при Національному антикорупційному бюро України» від 15.05.2015 № 272/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/272/2015#Text>

113. Про затвердження Положення про провадження депозитарної діяльності: рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 23.04.2013 № 735. Дата оновлення: 04.02.2020 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1084-13#Text>.

114. Про затвердження Положення про порядок вирішення питань адміністративно-територіального устрою Української РСР: Указ Президії Верховної Ради Української РСР від 12.03.1981 № 1654-X. Дата оновлення: 20.06.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1654-10#Text>.

115. Про затвердження Положення про порядок надання службових жилих приміщень і користування ними в Українській РСР: постанова Ради Міністрів УРСР від 04.02.1988 № 37. Дата оновлення: 14.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/37-88-пText>.

116. Про затвердження Правил організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях: наказ Міністерства юстиції України від 18.06.2015 № 1000/5. Дата оновлення: 07.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0736-15#Text>.

117. Про затвердження Порядку проведення службових розслідувань у Національній гвардії України: наказ МВС України від 21.04.2020 № 347. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0473-20#Text>.

118. Про затвердження Положення про затвердження Положення про Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру Офісу Генерального прокурора від 05.03.2020 № 125. Дата оновлення: 29.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0125905-20#Text>.

119. Про затвердження Правил визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України: постанова Правління Національного банку України від 03.12.2018 № 134. Дата оновлення: 01.09.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0134500-18#Text>.

120. Про затвердження Інструкції про організацію виготовлення, випуску в обіг і реалізації пам'ятних та інвестиційних монет України, сувенірної продукції: постанова Правління Національного банку України від 30.05.2012 № 213. Дата оновлення: 04.05.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1044-12#Text>.

121. Про затвердження Положення про систему управління безпекою судноплавства на морському і річковому транспорті: наказ Міністерства транспорту України від 20.11.2003 № 904. Дата оновлення: 11.09.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1193-03#Text>.
122. Про затвердження Положення про умови роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій: наказ Міністерства праці України, Міністерства юстиції України, Міністерства фінансів України від 28.06.1993 № 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0076-93#Text>.
123. Про затвердження Інструкції з організації обліку музейних предметів: наказ Міністерства культури України від 21.07.2016 № 580. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1129-16#Text>.
124. Порядок встановлення медико-соціальними експертними комісіями ступеня стійкої втрати професійної працездатності у відсотках працівникам, яким заподіяно ушкодження здоров'я, пов'язане з виконанням трудових обов'язків, затверджено наказом МОЗ України від 05.06.2012 № 420. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1387-12#Text>.
125. Щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю», роз'яснення НАЗК від 13.02.2020 № 1 URL: <https://wiki.nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/Rozyasnennya-2020-finish-12.02.20201.pdf>

Література

126. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д.С. Азаров, В.К. Гришук, А.В. Савченко; за заг. ред. О.М. Джужі, А.В. Савченка, В.В. Чернея. Київ: Юрінком Інтер, 2016. 1064 с. URL: <https://library.naiau.kiev.ua/novini/naukovo-praktichnij-komentar-kriminalnogo-kodeksu-ukrayini.html>.
127. Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції» / наук. ред. Хавронюк М.І. Київ: Ваіте, 2018. 472 с.
128. Яременко С. Антикорупційна програма як інструмент антикорупційного менеджменту державної організації. *Держслужбовець*. 2016. Січень. № 1. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/ds/2016/january/issue-1/article-14777.html>.

Довідкове видання

СТРІЛЬЦІВ Олександр Михайлович,
ЧЕРНЯВСЬКИЙ Сергій Сергійович,
ФОДЧУК Анатолій Богданович та ін.

АНТИКОРУПЦІЙНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

Довідник термінів

Підписано до друку 29.10.2020. Формат 60х84/16. Папір офсетний.
Обл.-вид. арк. 9,75. Ум. друк. арк. 9,07.
Тираж   прим.
